

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Кваліфікаційна робота

магістра

на тему «Оцінювання фінансового потенціалу відновлення платоспроможності
АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК»»

Виконала: студентка 2 курсу групи 8.0722-фк-з
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та
страхування, освітня програма фінанси і кредит

Н.Ю. Бондаренко

Керівник к.е.н., професор Кущик А.П.

Рецензент д.е.н., професор Крилов Д.В.

Запоріжжя – 2023

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет економічний
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Освітній рівень магістр
Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування
Освітня програма фінанси і кредит

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____ А.П. Кущик

«_____» _____ 2023 року

**З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТЦІ**

Бондаренко Наталії Юріївні

1. Тема роботи: «Оцінювання фінансового потенціалу відновлення платоспроможності АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК»»
керівник роботи: Кущик Анатолій Петрович, к.е.н., професор
затверджені наказом ЗНУ від 01 травня 2023 р. № 651-с.
2. Строк подання студентом роботи: 10 листопада 2023 р.
3. Вихідні дані до роботи: дані фінансової АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК», а також монографічні дослідження та наукові статті вітчизняних і зарубіжних авторів.
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): визначити сутність, структуру та особливості оцінювання фінансового потенціалу підприємства, визначити основні принципи та методи управління фінансовим потенціалом підприємства; провести оцінювання ефективності формування та використання фінансових ресурсів підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК»; розробити заходи щодо підвищення рівня фінансового потенціалу підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» з урахуванням рівня його платоспроможності.
5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень): кваліфікаційна робота містить 26 рис., 31 табл.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	Кущик А.П., професор	8.08.2023 р.	8.08.2023 р.
2	Кущик А.П., професор	11.09.2023 р.	11.09.2023 р.
3	Кущик А.П., професор	02.10.2023 р.	02.10.2023 р.

7. Дата видачі завдання: 20 червня 2023 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Складання бібліографії та вивчення літературних джерел	20.06.2023 р. – 31.07.2023 р.	виконано
2.	Виконання вступу	1.08.2023 р. – 07.08.2023 р.	виконано
3.	Виконання розділу 1	08.08.2023 р. – 10.09.2023 р.	виконано
4.	Виконання розділу 2	11.09.2023 р. – 1.10.2023 р.	виконано
5.	Виконання розділу 3	2.10.2023 р. – 19.10.2023 р.	виконано
6.	Формулювання висновків	20.10.2023 р. – 1.11.2023 р.	виконано
7.	Оформлення роботи, одержання відгуку та рецензії	2.11.2023 р. – 9.11.2023 р.	виконано
8.	Подання роботи на кафедру	10.11.2023 р.	виконано

Студент _____ Н.Ю. Бондаренко
(підпис) (ініціали та прізвище)

Керівник роботи _____ А.П. Кущик
(підпис) (ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер _____ І.О. Щєбликіна
(підпис) (ініціали та прізвище)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота: 102 с., 26 рис., 31 табл., 70 джерел, 2 додатки

Об'єктом дослідження є процеси управління фінансовим забезпеченням діяльності підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК».

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і практичних аспектів формування та використання фінансових ресурсів підприємства.

Метою роботи є оцінювання рівня фінансового потенціалу підприємства в системі забезпечення його платоспроможності.

Завдання: 1) аналіз літературних даних щодо питань формування та управління фінансовим потенціалом підприємства; 2) оцінка діяльності підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК»; 3) оцінка ефективності формування та використання фінансових ресурсів підприємства; 4) розробка рекомендацій щодо підвищення рівня фінансового потенціалу АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК»

Методи досліджень: методи систематизація та узагальнення, аналізу, синтезу, індукції та дедукції, метод групувань, графічний.

Одержані результати та їх новизна: 1) удосконалено методичний інструментарій стратегії управління фінансовим потенціалом; 2) обґрунтовано модель оптимізації структури балансу підприємства в системі відновлення його платоспроможності.

Практичне значення одержаних результатів. Пропозиції щодо формування та ефективного управління фінансовим потенціалом можуть бути використані в діяльності вітчизняних підприємств.

ДІЛОВА АКТИВНІСТЬ, ЕФЕКТИВНІСТЬ, ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ, УПРАВЛІННЯ, ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ, ФІНАНСОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ

SUMMARY

Qualifying work: 102 p., 26 fig., 31 tab., 2 annex, 70 references.

The object of the research is the processes of managing the financial support of the enterprise Darnitskyi Factory of Reinforced Concrete Structures JSC.

The subject of the study is a set of theoretical, methodical and practical aspects of the formation and use of financial resources of the enterprise.

The purpose of the work is to assess the level of the financial potential of the enterprise in the system of ensuring its solvency.

Tasks: 1) analysis of literary data on issues of formation and management of the financial potential of the enterprise; 2) assessment of the activities of Darnitskyi Factory of Reinforced Concrete Structures JSC; 3) assessment of the effectiveness of the formation and use of financial resources of the enterprise; 4) development of recommendations to increase the level of financial potential of Darnitskyi Factory of Reinforced Concrete Structures JSC

Research methods: During the research, the following general scientific methods were used: systematization and generalization (when studying the essence of the concept of «financial potential» and considering the classification features of financial potential); system analysis (when determining the elements of the enterprise's financial support management system); methods of analysis and synthesis, induction and deduction, grouping method, graphic.

The obtained results and their novelty: the methodological toolkit of the company's financial potential management strategy has been improved, which is based on taking into account the interrelationships, interdependence and mutual influence between the general system of strategic management and its component - financial potential; the substantiation of models for optimizing the structure of the company's balance sheet in the system of restoring its solvency has gained further development.

The proposed practical recommendations are aimed at improving the efficiency

of the enterprise's financial management, which will improve the level of financial condition and the efficiency of resource use. The obtained results can be used by enterprises in the improvement of financial potential management tools.

BUSINESS ACTIVITY, EFFICIENCY, PAYING CAPACITY,
MANAGEMENT, FINANCIAL STABILITY, FINANCIAL POTENTIAL

ЗМІСТ

ВСТУП	8
1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	11
1.1 Сутність фінансового потенціалу підприємства.....	11
1.2 Методика оцінювання фінансового потенціалу підприємства	20
1.3 Особливості управління фінансовим потенціалом підприємства.....	29
2 ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК»	37
2.1 Організаційна-економічна характеристика підприємства	37
2.2 Аналіз ефективності формування та використання фінансових ресурсів підприємства.....	47
2.3 Аналіз ліквідності, платоспроможності та ділової активності підприємства.....	61
2.4 Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства	67
3 УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК»	75
3.1 Оптимізація структури складових балансу підприємства в системі забезпечення платоспроможності.....	75
3.2 Формування на підприємстві стратегії управління фінансовим потенціалом.....	86
ВИСНОВКИ.....	93
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	97
ДОДАТКИ.....	103

ВСТУП

Діяльність підприємств в умовах війни значно підвищує роль їх фінансових можливостей як необхідної складової процесу управління підприємством. Сучасні умови діяльності підприємств відбуваються в умовах швидких змін і значними коливаннями економічних процесів. Відповідно умови невизначеності мають значний вплив на фінансовий стан підприємств, їх результати діяльності, динаміку та структуру грошових потоків. Управління фінансовими процесами підприємства потребує застосування відповідних форм і методів, які б відповідали трансформаційним змінам.

В умовах зростання невизначеності, фінансово успішними виявляються підприємства із відповідним рівнем фінансового потенціалу, що дозволяє їм здійснювати аналіз внутрішніх і зовнішніх загроз і розробляти заходи щодо захисту та мінімізації витрат викликаних ними.

Фінансовий потенціал підприємства є важливою характеристикою стану підприємства, оскільки пов'язаний зі ступенем залежності від кредиторів, інвесторів та в цілому характеризує ефективність управління фінансовими ресурсам. Процес управління фінансовим потенціалом підприємства передбачає не лише управління фінансовим станом, а й економічним, оскільки в його основі лежить зіставлення власного капіталу з нефінансовими активами.

Значний внесок у дослідження питань сутності та особливостей управління фінансовим потенціалом зробили такі вітчизняні науковці: Васюренко В., Величко О., Довгань Л., Зеліско І., Кучер Г., Лукьяненко І., Мельник В., Орехова А., Прохорова В., Сосновська О., Тарасюк Д. та інші.

Проте, потребують детального розгляду питання пов'язані з побудовою стратегії нарощування фінансового потенціалу вітчизняних підприємств. Необхідність розробки методичних і практичних рекомендацій щодо управління фінансовим потенціалом підприємств засвідчує актуальність теми та окреслює мету і завдання дослідження.

Метою кваліфікаційної роботи магістра є оцінювання рівня фінансового потенціалу підприємства в системі забезпечення його платоспроможності.

Виходячи з цієї мети, було розроблено такі основні завдання дослідження:

- розглянуто теоретичну сутність фінансового потенціалу підприємства;
- вивчено та систематизовано методичний інструментарій оцінювання фінансового потенціалу підприємства;
- досліджено особливості управління фінансовим потенціалом підприємства;
- розглянуто організаційно-економічні аспекти діяльності підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК»;
- здійснено оцінювання ефективності управління фінансовим забезпеченням діяльності підприємства;
- запропоновано заходи щодо формування фінансового потенціалу відновлення платоспроможності підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК».

Об'єктом дослідження є процеси управління фінансовим забезпеченням діяльності підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК».

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і практичних аспектів формування та використання фінансових ресурсів підприємства.

Під час дослідження використовувалися наступні загальнонаукові методи: систематизація та узагальнення (при вивченні сутності поняття «фінансовий потенціал» і розгляді класифікаційних ознак фінансового потенціалу); системного аналізу (при визначенні елементів системи управління фінансовим забезпеченням підприємства); методи аналізу та синтезу, індукції та дедукції, метод групувань, графічний.

Інформаційною базою дослідження виступали напрацювання вітчизняних та зарубіжних науковців, в яких висвітлені проблеми управління фінансовим потенціалом підприємства, статті у періодичних видання, внутрішні нормативні документи та фінансова звітність підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК».

Наукова новизна отриманих результатів визначається такими основними положеннями:

– удосконалено методичний інструментарій стратегії управління фінансовим потенціалом підприємства, що ґрунтується на врахуванні взаємозв'язків, взаємообумовленості і взаємовпливу між загальною системою стратегічного управління та її складовою – фінансовим потенціалом;

– набуло подальшого розвитку обґрунтування моделей оптимізації структури балансу підприємства в системі відновлення його платоспроможності.

Запропоновані практичні рекомендації спрямовані на підвищення ефективності управління фінансовим забезпеченням підприємства, що дозволить покращити рівень фінансового стану та ефективності використання ресурсів. Одержані результати можуть бути використані підприємствами при вдосконаленні інструментарію управління фінансовим потенціалом.

Апробація результатів дослідження. Основні положення і результати дослідження надруковано у збірнику матеріалів XVIII Міжнародної науково-практичної конференції «Виклики та перспективи розвитку нової економіки на світовому, державному та регіональному рівнях» (м. Запоріжжя, 2023 р.).

За результатами дослідження подано до друку статтю у колективну монографію «Інтеграція освіти, науки і бізнесу».

1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Сутність фінансового потенціалу підприємства

Діяльність підприємств в умовах війни значно підвищує роль їх фінансових можливостей як необхідної складової процесу управління підприємством.

Сучасні умови діяльності підприємств відбуваються в умовах швидких змін і значними коливаннями економічних процесів. Відповідно умови невизначеності мають значний вплив на фінансовий стан підприємств, їх результати діяльності, динаміку та структуру грошових потоків. Управління фінансовими процесами підприємства потребує застосування відповідних форм і методів, які б відповідали трансформаційним змінам.

Бойові дії в Україні призвели до суттєвого погіршення фінансових показників діяльності підприємств України. У 2022 р. прибуток від звичайної діяльності до оподаткування підприємств зменшився у 12,6 разів порівняно з 2021 р. та склав 88,48 млрд грн. При цьому, частка збиткових підприємств за підсумками 2022 р. становила 33,8% (26,7% – у 2021 р.), їх сумарні збитки за рік зросли у 4 рази – з 232,8 млрд до 928,2 млрд грн.

Водночас частка підприємств країни, які отримали прибуток у 2022 р. (сумарно 1,02 трлн грн) склала 66,2%. У 2021 р. цей показник становив 73,3%, а сумарний прибуток підприємств, які спрацювали рентабельно за підсумками 2021-го складав 1,35 трлн грн [1].

Відповідно, в умовах зростання невизначеності, фінансово успішними виявляються підприємства із відповідним рівнем фінансового потенціалу, що дозволяє їм здійснювати аналіз внутрішніх і зовнішніх загроз і розробляти заходи щодо захисту та мінімізації витрат викликаних ними.

Потенціал підприємства характеризує вся сукупність показників і

чинників, що визначають його можливості, кошти, запаси, ресурси, виробничі резерви, які можуть бути використані в господарській діяльності для досягнення його мети [2].

Фінансовий потенціал підприємства є важливою характеристикою стану підприємства, оскільки пов'язаний зі ступенем залежності від кредиторів, інвесторів та в цілому характеризує ефективність управління фінансовими ресурсам. Забезпечення фінансового потенціалу підприємства передбачає формування стійкого функціонування та формування таких умов розвитку, які б дозволяли мінімізувати ризики та забезпечити максимальну захищеність від дії зовнішніх і внутрішніх загроз [3].

Сталий розвиток підприємства досягається шляхом формування ефективної системи управління фінансовим потенціалом підприємства, що є сукупністю фінансових можливостей, які використовують у виробничо-господарській діяльності завдяки наявним фінансовим ресурсам.

Отже, потужність підприємства, фінансова стійкість та рентабельність його діяльності залежать від наявності достатнього рівня фінансового потенціалу, ефективності його використання та можливості щодо збільшення. Відповідно питання управління фінансовим потенціалом підприємств є актуальним як для науковців так і для господарюючих суб'єктів, а його вирішення є особливо суттєвим в умовах війни при розробці економічних інструментів впливу на фінансову діяльність підприємств.

Завдання фінансового потенціалу полягає в тому, щоб створити на підприємстві усі умови для досягнення необхідної переваги перед конкурентами шляхом найбільш ефективного його використання та забезпечити збільшення цього потенціалу більш високими темпами, ніж збільшується потенціал у основних конкурентів [4].

Підтвердженням важливості розгляду фінансового потенціалу на рівні підприємств є численні наукові напрацювання. Дослідження сутності «фінансового потенціалу підприємства» дозволили систематизувати зазначену категорію за наступними напрямками (табл. 1.1).

Таблиця 1.1 – Підходи до визначення сутності поняття «фінансовий потенціал підприємства» [2-6]

Дослідники	Визначення
<i>Ресурсний підхід</i>	
Дзюбенко О.	Певний стан фінансових ресурсів і можливостей підприємства для досягнення тактичних і стратегічних цілей
Давиденко Н.	Обсяг власних, позичених та залучених фінансових ресурсів підприємства, якими воно може розпоряджатися для здійснення поточних та перспективних витрат.
Васюренко В.	Здатність ресурсів і резервів, залучених у виробництво або не залучених у даний момент, тобто авансованих, сукупних можливостей формувати та задовольняти потреби в товарах і послугах, оптимально використовуючи наявні ресурси, з огляду на умови й обмеження в рамках галузевої приналежності підприємства.
Толстих Н.	Забезпеченість фінансовими ресурсами, необхідними для нормального функціонування підприємства, доцільність їх розміщення та ефективність використання.
Кунцевич О.	Здатність до оптимізації фінансової системи із залучення та використання фінансових ресурсів.
Брегін Н.	Фінансовий потенціал включає окремі складники фінансових ресурсів підприємства, а саме – статутний, додатковий і резервний капітали, цільове фінансування, фонди накопичення, оборотні активи тощо.
<i>Результативний підхід</i>	
Ільїна К.	Сукупність можливостей підприємства, які визначаються наявністю і організацією використання фінансових ресурсів.
Бикова Г.	Фінансовий потенціал - сукупність фінансових ресурсів, що беруть участь у виробничо-господарській діяльності; він характеризується можливістю їх залучення для фінансування майбутньої діяльності і певних стратегічних напрямів розвитку підприємства.
Стецюк П.	Фінансовий потенціал - сукупність фінансових ресурсів, з приводу яких на підприємстві виникають відповідні організаційно-економічні відносини, які в кінцевому рахунку спрямовані на забезпечення його високоефективного та прибуткового функціонування.
Паєнтко Т.	Фінансовий потенціал - це сукупність фінансових ресурсів, спрямованих на реалізацію і нарощування економічного потенціалу з метою максимізації прибутку.

Науковці [7-9] зазначають, що потенціал підприємства є багатовимірним утворенням, структура якого базується на трьох групах чинників, які фактично охоплюють весь спектр діяльності підприємства:

- функціональні, що визначають функціональну діяльність підприємства;
- організаційні, що визначають спосіб управління цією діяльністю;
- ресурсні, характеризують потребу у ресурсах необхідних для формування системи організації діяльності та забезпечення конкурентних

переваг.

Результативний підхід базується на виявленні таких визначальних характеристик фінансового потенціалу підприємства:

- отримання прибутку;
 - максимізація прибутку;
- здатність підприємства досягати певних фінансових результатів.

Організаційно-управлінський підхід формується на основі таких визначальних характеристик фінансового потенціалу підприємства:

- використання фінансових ресурсів;
- сукупність ресурсів та ефективність управління ними;
- управління фінансовими можливостями підприємства.

Враховуючи основні характеристики фінансового потенціалу підприємства його слід розглядати як динамічну систему, що враховує просторові та часові характеристики та поєднує:

- ресурсний компонент: наявність фінансових ресурсів підприємства і можливість їх ефективного використання;
- управлінський компонент: шляхи виявлення та залучення невикористаних фінансових можливостей, зокрема, використовуючи інноваційні методи та технології;
- результативний компонент: синергетичний ефект та ефективність перших двох компонентів, у результаті чого забезпечується формування конкурентних стратегій зростання підприємства.

Таким чином, в науці присутнє досить широке коло тверджень про фінансовий потенціал підприємств. Загалом переважає так званий ресурсний підхід до розуміння фінансового потенціалу.

Менш розповсюдженим підходом є ототожнення фінансового потенціалу підприємства із показниками надійності його фінансового стану – ліквідності, фінансової стійкості, платоспроможності.

Фінансовий потенціал виступає підґрунтям для фінансово-господарської діяльності через мінімізацію ризиків та максимізацію прибутку,

тобто створює дієвий механізм капіталізації ресурсів у прибуткові результати діяльності через нарощення.

З метою виведення власного підходу до визначення фінансового потенціалу проведемо розбір сутнісного наповнення через окреслення ключових характеристик ресурсного та результативного підходів (рис. 1.1).

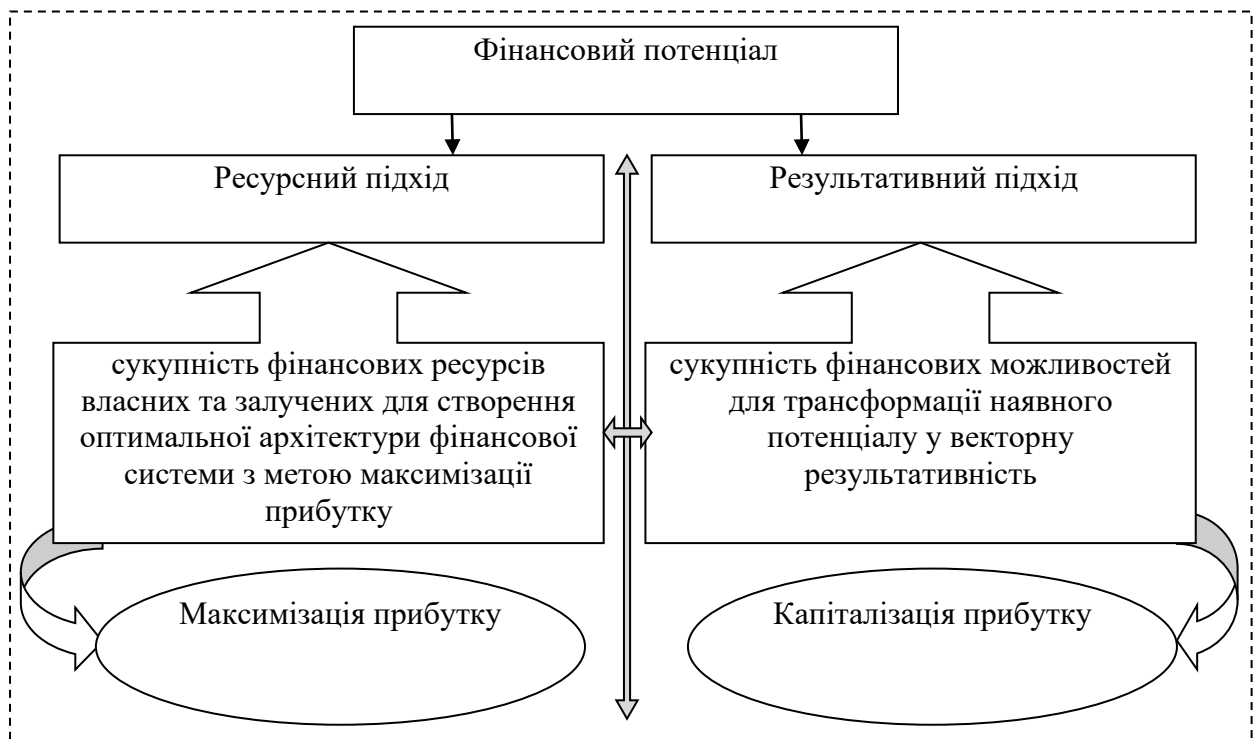

Рисунок 1.1 – Ключові характеристики фінансового потенціалу

Фінансовий потенціал у широкому розумінні – це властивість суб'єкта господарювання або економічної системи, що виражається в можливості фінансового розвитку, тобто здатності до самовідтворення і використання як ресурсу в майбутній діяльності [10].

Таким чином, фінансовий потенціал підприємства визначає його можливості здійснювати управлінський вплив на наявні та залучені грошові ресурси, внаслідок чого нарощується їх обсяг і досягається стратегічна мета – прибутковість та ефективність їх діяльності.

Фінансовий потенціал підприємства, як багатогранна категорія класифікується за певними ознаками (табл. 1.2).

Таблиця 1.2 – Класифікація фінансового потенціалу [2, 7-11]

Класифікаційні ознаки	Вид	Сутність
Джерело фінансових ресурсів	Фінансовий потенціал внутрішніх джерел	Чистий прибуток, нерозподілений прибуток, амортизація
	Фінансовий потенціал зовнішніх джерел	Емісія акцій, залучення капіталу на умовах позики
Вид економічної діяльності підприємства	Потенціал фінансування операційної діяльності	Здатність підприємства фінансувати основну діяльність (фінансування операційної діяльності підприємства в процесі формування та використання фінансового потенціалу є пріоритетним)
	Потенціал фінансування інвестиційної діяльності	Можливість підприємства фінансувати інвестиційні проекти, здійснювати інноваційну та інвестиційну діяльність
	Потенціал фінансування інших видів діяльності	Здатність підприємства фінансувати іншу діяльність
Мета залучення фінансових ресурсів	Стратегічний фінансовий потенціал	Здатність підприємства залучати фінансові ресурси для стратегічних цілей
	Поточний фінансовий потенціал	Здатність підприємства залучати кошти для поточної діяльності
	Операційний фінансовий потенціал	Здатність підприємства залучати фінансові ресурси для досягнення виробничих цілей
Рівень управління підприємством	Загальний фінансовий потенціал	Здатність підприємства в цілому здійснювати свою діяльність
	Фінансовий потенціал проєкта	Здатність підприємства залучати ресурси для реалізації проєктів як в межах так і поза межами основної діяльності
Напрямок діяльності підприємства	Потенціал фінансового зростання	Здатність підприємства залучати ресурси для розширеного відтворення
	Фінансовий потенціал відтворення	Здатність підприємства залучати ресурси для простого відтворення
	Антикризовий фінансовий потенціал	Здатність підприємства залучати ресурси для антикризових заходів
Ступінь сформованості та реалізації потенціалу	Сформований фінансовий потенціал	Розмір наявного фінансового потенціалу та його достатність для досягнення цілей підприємства
	Реалізований фінансовий потенціал	Досягнення результатів, рівень ефективності використання фінансового потенціалу

Високий рівень фінансового потенціалу є базою оцінки надійного, платоспроможного, конкурентоспроможного та інвестиційно-привабливого підприємства, здатного будувати на відповідному рівні фінансові відносини зі всіма учасниками [12].

Високий рівень фінансового потенціалу, що підтверджується показниками рентабельності, стійким фінансовим станом, можливістю залучення додаткового капіталу, діловою репутацією, характеризується наступними ознаками (рис. 1.2).

Рисунок 1.2 – Основні ознаки фінансового потенціалу підприємства [13]

На фінансовий потенціал підприємства впливає ряд чинників, які повністю чи частково контролюються. Різні джерела надають різноманітні класифікації цих чинників, враховуючи як зовнішні, так і внутрішні аспекти. Проте важливо визначити взаємозв'язок цих чинників [14].

У зв'язку з цим представимо одну з найбільш повних існуючих класифікацій факторів, що впливають на фінансовий потенціал підприємства (рис. 1.3).

Рисунок 1.3 – Чинники, що впливають на фінансовий потенціал підприємства

Отже, фінансовий потенціал підприємства формується під впливом багатьох зовнішніх (економічна та політична ситуація в країні; рівень платоспроможного попиту; податкова, кредитно-фінансова, інвестиційна політика; ситуація на ринку постачальників та споживачів) та внутрішніх чинників (розміри підприємства; рівень системи управління; рівень відповідності характеристик продукції запитам споживачів, як за якістю так і за ціною; стан матеріально-технологічного забезпечення підприємства, майновий стан, ефективність формування та використання фінансових ресурсів, рівень залежності від зовнішнього кредитування та інвесторів; ефективність господарських і фінансових операцій, тощо) [15].

Досліджуючи фінансовий потенціал, важливим є оцінювання його у динаміці, оскільки основним чинником його дестабілізації є саме зовнішнє середовище функціонування підприємства. Варто зазначити, що рівень фінансового потенціалу має залежність від наявних власних фінансових ресурсів підприємства та можливості доступу до фінансових ресурсів на фінансовому ринку.[16].

В науковій літературі розрізняють короткостроковий та довгостроковий фінансовий потенціал, оскільки періоди його існування відрізняються, що пояснюється виникненням у довгостроковому періоді більшої кількості чинників впливу і ризику, які мають тенденцію до негативних впливів на рівень фінансового потенціалу у довгостроковому періоді [17].

Враховуючи те, що фінансовий потенціал має розглядатись як категорія поточного періоду, так і майбутнього то складовими фінансового потенціалу підприємства є наступні елементи [18, 19]:

- фінансовий потенціал розвитку – сукупність наявних ресурсів, можливостей системи щодо їхнього залучення та ефективного управління для досягнення тактичних цілей і стратегічної мети підприємства – максимізація вартості підприємства в довгостроковому період;

- фінансовий потенціал стійкості – характеризують можливість та результати поточної діяльності підприємства.

Таким чином, фінансовий потенціал підприємства відіграє ключову роль у підвищенні конкурентоспроможності підприємства як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринку. Формування його оптимальної структури дає змогу дотримуватися ефективної фінансової стратегії підприємства, а також підвищити ефективність господарської діяльності підприємства.

1.2 Методика оцінювання фінансового потенціалу підприємства

Однією з важливих проблем, яка сьогодні постає перед фінансовими аналітиками, є проблема якісного та вірогідного оцінювання фінансового потенціалу підприємства. При цьому наразі не існує єдиного загальноприйнятого підходу та методики оцінки фінансового потенціалу.

Фінансовий потенціал можна розглядати як вартісну категорію, яка дозволяє оцінити фінансові активи як в абсолютних показниках так і у відносних. Такий підхід дозволяє моделювати потенційні можливості підприємства щодо його зростання та розвитку у майбутньому [20].

Оцінювання існуючого фінансового потенціалу підприємства має ґрунтуватися на показниках його майнового стану, фінансової стійкості, ділової активності, рентабельності, ліквідності та платоспроможності. Дослідження динаміки фінансових показників дозволить отримати комплексну характеристику діяльності підприємства, рівень його конкурентоспроможності, надійності, а відтак, стане підґрунтям для розробки стратегії управління фінансовим потенціалом суб'єкта господарювання [21].

Аналіз ефективності використання фінансових ресурсів це спосіб накопичення, порівняння, трансформації і використання інформації бухгалтерського обліку та звітності, який має на меті [22]:

- оцінити поточний і перспективний фінансовий стан підприємства, тобто використання власного і позикового капіталу;

- обґрунтувати можливі і прийнятні темпи розвитку підприємства з позиції забезпечення їх джерелами фінансування; виявити доступні джерела

засобів, оцінити раціональні способи їх мобілізації;

- виявити усі можливі ризики при використанні позикових джерел фінансування;
- обґрунтувати процеси та алгоритм оптимізації структури капіталу;
- спрогнозувати становище підприємства на ринку капіталів.

Аналіз ефективності використання фінансових ресурсів підприємства, як основи фінансового потенціалу підприємства, проводиться за допомогою різних типів моделей, що дозволяють структурувати та ідентифікувати взаємозв'язки між основними показниками.

При існуючому стані найбільш прийнятними для аналізу є дескриптивні моделі [23].

Дескриптивні моделі, або моделі описового характеру, є основними як для проведення аналізу капіталу, так і для оцінки фінансового стану підприємств. До них відносяться: побудова системи звітних балансів, подання бухгалтерської звітності в різних аналітичних розрізах; структурний і динамічний аналіз звітності, коефіцієнтний та факторний аналіз, аналітичні записки до звітності. Всі ці моделі засновані на використанні інформації бухгалтерської звітності.

Структурний аналіз представляє сукупність методів дослідження структури. Він заснований на представленні бухгалтерської звітності у вигляді відносних величин, що характеризують структуру, тобто розраховується частка (питома вага) приватних показників в узагальнюючих підсумкових даних про власний і позиковий капітал. Динамічний аналіз дозволяє виявити тенденції зміни окремих статей власного і позикового капіталу або їх груп, що входять до складу бухгалтерської звітності [24-25].

Коефіцієнтний аналіз – провідний метод аналізу ефективності використання капіталу підприємств, що використовується різними групами користувачів: менеджерами, аналітиками, акціонерами, інвесторами, кредиторами та ін.

Відомо безліч таких коефіцієнтів, тому для зручності розділимо їх на

кілька груп:

- коефіцієнти оцінки руху капіталу підприємства;
- коефіцієнти ділової активності;
- коефіцієнти структури капіталу;
- коефіцієнти рентабельності та ін.

Нормативні значення перелічених вище показників не є однаковими та визначаються вибором методичного підходу до оцінювання фінансової стабільності підприємства.

На основі показника забезпечення запасів і витрат власними і позиченими коштами виділяють такі типи фінансової стабільності підприємства [24]:

- абсолютна фінансова стійкість трапляється рідко і є крайнім типом фінансової стабільності (власні обігові кошти забезпечують запаси і витрати);
- нормально стійкий фінансовий стан, який гарантує його платоспроможність (запаси і витрати забезпечуються сумою власних обігових коштів та довгостроковими позиковими джерелами);
- нестійкий фінансовий стан, при якому порушується платоспроможність, але є можливість оновлення рівноваги між платіжними засобами і платіжними зобов'язаннями за рахунок залучення тимчасово вільних джерел в обіг і збільшення власного обігового капіталу (запаси і витрати забезпечуються власними обіговими коштами, довгостроковими позиковими джерелами, короткостроковими кредитами і позиками); кризовий фінансовий стан (запаси і витрати не забезпечуються джерелами їх формування і підприємство перебуває на межі банкрутства).

До коефіцієнтів оцінки руху капіталу (активів) підприємства відносять коефіцієнти надходження, вибуття і використання, що розраховуються по всьому сукупному капіталу і по його складових [25]:

- коефіцієнт надходження власного капіталу показує, яку частину власного капіталу від наявного на кінець звітного періоду складають знову надійшли в його рахунок кошти;
- коефіцієнт надходження позикового капіталу показує, яку частину

позикового капіталу від звітного періоду, що є на кінець, складають довгострокові і короткострокові позикові засоби, що знов поступили;

– коефіцієнт використання власного капіталу показує, яка частина власного капіталу, з яким підприємство почало діяльність у звітному періоді, була використана в процесі діяльності господарюючого суб'єкта;

– коефіцієнт вибуття позикового капіталу показує, яка його частина вибула протягом звітного періоду за допомогою повернення кредитів і позик та погашення кредиторської заборгованості.

Коефіцієнти структури капіталу характеризують ступінь захищеності інтересів кредиторів та інвесторів. Вони відображають здатність підприємства погашати довгострокову заборгованість.

Коефіцієнти цієї групи називаються також коефіцієнтами платоспроможності. Мова йде про коефіцієнт фінансової незалежності, коефіцієнт фінансової залежності та коефіцієнт фінансового ризику (табл. 1.3).

Таблиця 1.3 – Алгоритм розрахунку коефіцієнтів структури капіталу [26]

Назва показника	Алгоритм розрахунку показника	Характеристика показника
2	3	4
Коефіцієнт фінансової незалежності	$K_{\phi n} = \frac{\Phi.1p.1195}{\Phi.1p.1900}$	Характеризує частку власного капіталу у загальній вартості авансованого капіталу (джерел фінансування) підприємства. Рекомендоване значення: вище 0,5.
Коефіцієнт фінансової залежності	$K_{\phi z} = \frac{\Phi.1p.1900}{\Phi.1p.1195}$	Є оберненим до коефіцієнта фінансової автономії. Зростання даного показника в динаміці свідчить про збільшення частки залучених коштів у фінансуванні підприємства. Рекомендоване значення: менше 2.
Коефіцієнт фінансового ризику	$K_{\phi p} = \frac{\Phi.1p.(1595+1695+1700)}{\Phi.1p.1495}$	Характеризує величину залученого капіталу в розрахунку на 1 грн власного капіталу. Чим вище його значення, Рекомендоване значення: менше 1.

Коефіцієнт фінансової незалежності характеризує частку власного капіталу в структурі капіталу підприємства, а отже, співвідношення інтересів власників підприємства і кредиторів. Вважається, що коефіцієнтом автономії бажано підтримувати на досить високому рівні, оскільки в такому випадку він свідчить про стабільну фінансову структуру коштів, якій віддають перевагу кредитори. Вона виражається в невисокій питомій вазі позикового капіталу і більш високому рівні коштів, забезпечених власними засобами. Це є захистом від великих втрат в періоди спаду ділової активності і гарантією отримання кредитів [25].

Коефіцієнтом фінансової автономії, що характеризує досить стабільне положення при інших рівних умовах в очах інвесторів і кредиторів, є відношення власного капіталу до підсумку на рівні 60%. При цьому оптимальне значення даного показника для підприємства є більше 0,5.

Коефіцієнт фінансової залежності виражає частку позикового капіталу в загальній сумі джерел фінансування валюти балансу. Цей коефіцієнт є зворотним коефіцієнту незалежності (автономії).

Коефіцієнт фінансового ризику характеризує ступінь залежності організації від зовнішніх позик (кредитів). Він показує, скільки позикових коштів припадає на 1 власних коштів. Чим вищий цей коефіцієнт, тим більше позик у підприємства і тим ризикованіше ситуація, яка може привести в кінцевому підсумку до банкрутства. Високий рівень коефіцієнта відображає також потенційну небезпеку виникнення в організації дефіциту грошових коштів [27].

Методика аналізу названих вище коефіцієнтів полягає, головним чином, у порівнянні:

- фактичних коефіцієнтів поточного року з торішніми, а також з коефіцієнтами за кілька звітних періодів;
- фактичних коефіцієнтів з нормативними;
- фактичних коефіцієнтів підприємства з показниками конкурентів;
- фактичних коефіцієнтів із галузевими показниками.

У системі управління структурою капіталу важливо дотримуватися такого співвідношення власних і позикових засобів, при якому забезпечується найбільш ефективна пропорційність між коефіцієнтом фінансової рентабельності та коефіцієнтом фінансової стійкості підприємства, тобто максимізується його ринкова вартість. Процес оптимізації структури капіталу підприємства спирається на результати аналітичної роботи.

Показники ділової активності – це, перш за все, показники ефективності використання фінансових ресурсів підприємства, що автоматично відносить їх до системи показників економічної ефективності. Проте, фінансовий стан підприємства, його платоспроможність та ліквідність, також безпосередньо залежать від того, як швидко кошти, вкладені в активи, знову перетворюються в реальні гроші [28].

Такий вплив пояснюється тим, що зі швидкістю оборотності активів підприємства тісно пов'язані мінімально необхідна величина авансованого капіталу та пов'язані з ним виплати грошових коштів (проценти за кредит, дивіденди), визначення потреби в додаткових джерелах фінансування, сума витрат на утримання товарно-матеріальних цінностей, а також величина сплачених податків [29].

Аналіз ділової активності за допомогою відносних показників є важливим доповненням до загальної оцінки рівня ділової активності підприємства, оскільки ці показники дозволяють не лише аналізувати діяльність одного і того ж підприємства у різних часових періодах, а й порівнювати отримані дані про результати діяльності різних підприємств незалежно від рівня абсолютних показників.

Аналізі ділової активності через відносні показники передбачає розрахунок фінансових коефіцієнтів, які проявляються у швидкості обороту засобів підприємства. Вони показують як швидко обертаються кошти, вкладені в окремі напрямки фінансово-господарської діяльності підприємства, характеризуючи при цьому ефективність їх використання. Одиницею виміру відносних показників ділової активності є рази (кількість оборотів коштів за

аналізований проміжок часу). активності є рази (кількість оборотів коштів за аналізований проміжок часу).

Аналізу ліквідності та платоспроможності підприємства, в системі управління фінансовим потенціалом, повинен бути узагальненим, але залежно від мети використання можна проводити аналіз у скороченому варіанті, проте з метою контролю ліквідності та платоспроможності підприємства слід проводити аналіз у повному обсязі [30].

Загальна модель аналізу платоспроможності підприємства, репрезентована на рис. 1.4.

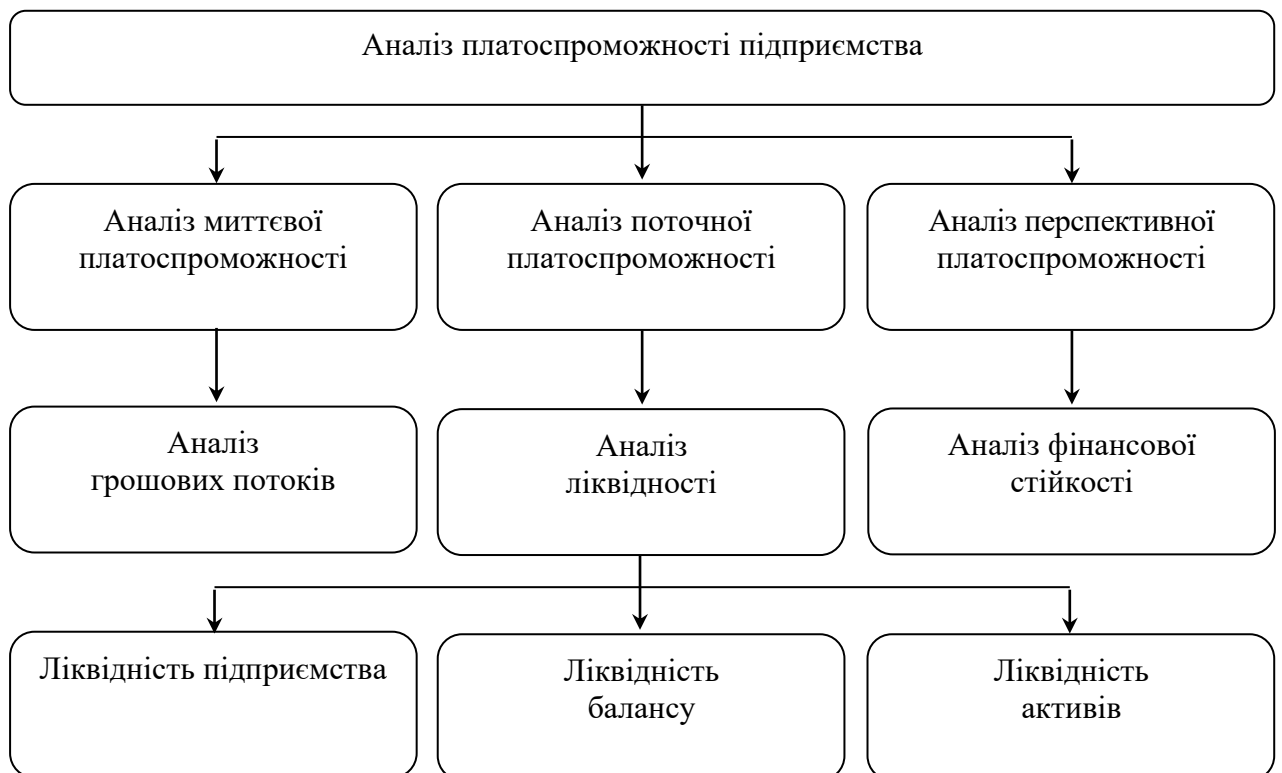

Рисунок 1.4 – Схема аналізу платоспроможності підприємства [31]

Для проведення оцінювання фінансового потенціалу підприємства застосовують систему показників (табл. 1.4), за допомогою яких можливо здійснити розгорнутий аналіз платоспроможності підприємства, виявити основні причини її зміни в часі, своєчасно вжити відповідні заходи для покращення фінансового стану.

Таблиця 1.4 – Показники платоспроможності підприємства [23]

Назва показника	Призначення показника	Нормативне значення	Розрахунок
Власний оборотний капітал, тис. грн	Позитивне значення свідчить про можливість погашення поточної заборгованості за рахунок оборотних засобів	Збільшення (позитивне значення)	ПА-ПЗ, де ПА – поточні активи; ПЗ – поточні зобов'язання
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Показує, яка частина поточної заборгованості підприємства може бути погашена негайно на дату складання звітності	0,2-0,3	ГК/ПЗ, де ГК – грошові кошти
Коефіцієнт термінової ліквідності	Показує, яка частина поточної заборгованості підприємства може, бути погашена за рахунок готівки та очікуваних надходжень від дебіторів	0,7-0,8	(ГК+ЦП+ДЗ)/ПЗ, де ЦП – високоліквідні цінні папери; ДЗ – дебіторська заборгованість
Коефіцієнт загальної ліквідності	Дозволяє виявити, в якій мірі поточні активи покривають поточні зобов'язання підприємства	2,0-2,5	ОА/ПЗ, де ОА – оборотні активи; ПЗ – поточні зобов'язання
Коефіцієнт ліквідності запасів	Показує, в якій мірі матеріальні цінності покривають поточні зобов'язання підприємства	-	З/ПЗ, де З – матеріальні оборотні засоби (запаси)
Коефіцієнт ліквідності коштів у розрахунках	Показує, в якій мірі очікувані надходження від дебіторів будуть використані для погашення поточних зобов'язань підприємства	-	КР/ПЗ, де КР – кошти у розрахунках
Коефіцієнт співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості	Показує, який розмір кредиторської заборгованості припадає на 1 грн дебіторської	-	КЗ/ДЗ, де КЗ – кредиторська заборгованість
Коефіцієнт мобільності активів	Показує, яку частку в активах підприємства займають оборотні активи	> 0,5	ОА/А, де А – активи
Коефіцієнт співвідношення активів	Показує рівень співвідношення між оборотними та необоротними активами підприємства	> 1,0	ОА/НА, де НА – необоротні активи

Кожен господарюючий суб'єкт обирає самостійно методики аналізу, принципи оцінювання власного фінансового потенціалу, тому що саме якісно вибрана методично підкріплена форма аналізу та оцінка фінансового потенціалу підприємства слугує передумовою його ефективного управління в подальшому [32].

Останні роки набули поширення методики, що надають можливість інтерпретації результатів оцінювання фінансового потенціалу на основі одного узагальнюючого показника.

При цьому, їх різноманіття, відсутність певної систематизації, чіткого алгоритму здійснення розрахунків та умов застосування ускладнюють їх використання у практичній діяльності підприємств [33].

Коротка характеристика основних методичних підходів щодо оцінювання фінансового потенціалу підприємства наведена у табл. 1.5.

Таблиця 1.5 – Характеристика основних методів оцінювання фінансового потенціалу [26, 34-36]

Методи	Характеристика
Метод фінансових коефіцієнтів	Передбачає розрахунок фінансового потенціалу на основі певних показників: фінансову стійкість, платоспроможність і ліквідність, рентабельність (прибутковість) діяльності, майновий стан та ділову активність. Склад і алгоритм розрахунку коефіцієнтів досить різноманітний і залежить від обраної методики, що затверджена нормативними документами або упорядкована певними науковцями.
Оцінка фінансового стану з використанням абсолютних показників	Може бути використана для оцінки окремих сторін фінансового стану. Наприклад: - для характеристики рівня фінансової стійкості з боку прибутковості підприємства на основі використання результатів маржинального аналізу; - визначення типів фінансової стійкості за критерієм стабільності джерел покриття запасів.
Рейтингова оцінка	Полягає у класифікації підприємств за певними ознаками виходячи з фактичного рівня фінансового потенціалу і рейтингу кожного показника.
Бальна оцінка (спектр бальна оцінка)	Бальна оцінка полягає в проведенні аналізу фінансових коефіцієнтів шляхом порівняння отриманих значень із нормативними величинами і отриманні узагальнюючого показника, вираженого в балах. Спектр бальна оцінка при цьому передбачає використання «рознесення» цих значень за зонами віддаленості від оптимального значення.
Матрична оцінка	Базується на побудові матриці сукупності фінансових показників, яка перетворюється на матрицю стандартизованих коефіцієнтів.
Інтегральна оцінка	Результатом проведення оцінки є визначення інтегрального показника на основі застосування різноманітних методичних підходів. При цьому інтегральний показник може характеризувати як окремі складові, так і в цілому фінансовий стан підприємства.

Крім того, істотною проблемою використання більшості методик є

відсутність нормативних значень фінансових показників, що враховують галузеві особливості функціонування підприємств, статичність фінансового аналізу, непридатність деяких західних методик до вітчизняних умов господарювання, низький рівень інформативності фінансової звітності.

Отже, вибір конкретного методу для оцінювання фінансового потенціалу підприємства визначається наступними критеріями: інтерпретація результатів, виявлення слабких сторін, різноманітність показників, кількість аналітиків, витрати часу, фінансові витрати, рівень об'єктивності, доступність використання, оперативність застосування, достовірність результатів.

Таким чином, забезпечення ефективного управління фінансовим потенціалом підприємства вимагає застосування комплексного підходу щодо оцінювання основних показників фінансового стану підприємства.

1.3 Особливості управління фінансовим потенціалом підприємства

Система управління фінансовим потенціалом є складовою частиною загальної системи управління підприємством. Організаційне забезпечення цієї системи має відповідати загальній організаційній структурі управління підприємством та бути інтегрованою з нею [37].

Управління фінансовим потенціалом підприємства необхідно розглядати як системний процес фінансової діяльності, спрямований на забезпечення здатності підприємства погасити свої зобов'язання в строк, забезпечити зростання дисконтованого доходу і фінансову рівновагу [38].

Підтримуючи в цілому дану позицію, вважаємо за необхідне доповнити її, зазначивши, що процес фінансового управління спрямований на перевищення доходів над витратами і на забезпечення такого стану фінансових ресурсів, їх розподілу і використання, який має обумовити розвиток підприємства на основі зростання прибутку.

З огляду на сутність, призначення і цільове спрямування управління фінансовим потенціалом, цей процес можна визначити як комплекс

взаємопов'язаних заходів та управлінських рішень, убудованих у загальну систему управління підприємством для забезпечення ефективного його функціонування при стабільному прирості капіталу, досягненні раціоналізації та оптимізації структури активів, джерел їх фінансування [39].

Ефективне функціонування підприємства в довгостроковій перспективі, забезпечення високих темпів його розвитку та підвищення конкурентоспроможності в умовах ринкового середовища в значній мірі визначаються рівнем управління його фінансовим потенціалом.

Як система, управління фінансовим потенціалом є процесом розробки мети управління фінансами підприємств та її досягнення за допомогою методів і важелів фінансового механізму.

В цьому аспекті управління фінансовим потенціалом є не лише системою ефективного управління фінансовими ресурсами, а й однією з ключових підсистем загальної системи управління підприємства, в рамках якої вирішуються питання [40]:

- якою має бути величина й оптимальний склад активів, щоб досягти поставленої мети підприємницької діяльності;
- де знайти джерела фінансування і як оптимально сформувати їх цільову структуру;
- як організувати поточне і перспективне управління фінансовим потенціалом, щоб забезпечити платоспроможність, фінансову стійкість та прибутковість підприємства;
- як підвищити рівень ділової активності підприємства.

Фінансовий потенціал підприємства поділяють на довгостроковий (стратегічний) та короткостроковий (тактичний, оперативний), що спричинено різними тривалістю та умовами його функціонування і розвитку. У довгостроковому періоді забезпечується розвиток фінансового потенціалу з урахуванням змін зовнішнього середовища економічного суб'єкта [41]. Водночас, як слушно зазначено у джерелі [4], «...у довгостроковому періоді виникає значно більша кількість факторів ризику, що мають характер

негативних впливів на фінансовий потенціал підприємства».

У короткостроковому періоді розробляються заходи з реагування на поточні зміни у середовищі економічного суб'єкта, що стосуються найбільш ефективного використання наявного фінансового потенціалу. Звідси, управління фінансовим потенціалом слід здійснювати за допомогою комплексу взаємоузгоджених стратегічних, тактичних та оперативних заходів. Ефективне управління фінансовим потенціалом досягається за умови оптимального поєднання та врахування взаємовпливу всіх його елементів. Елементи, які включає управління фінансовим потенціалом підприємства, представлені на рис. 1.5.

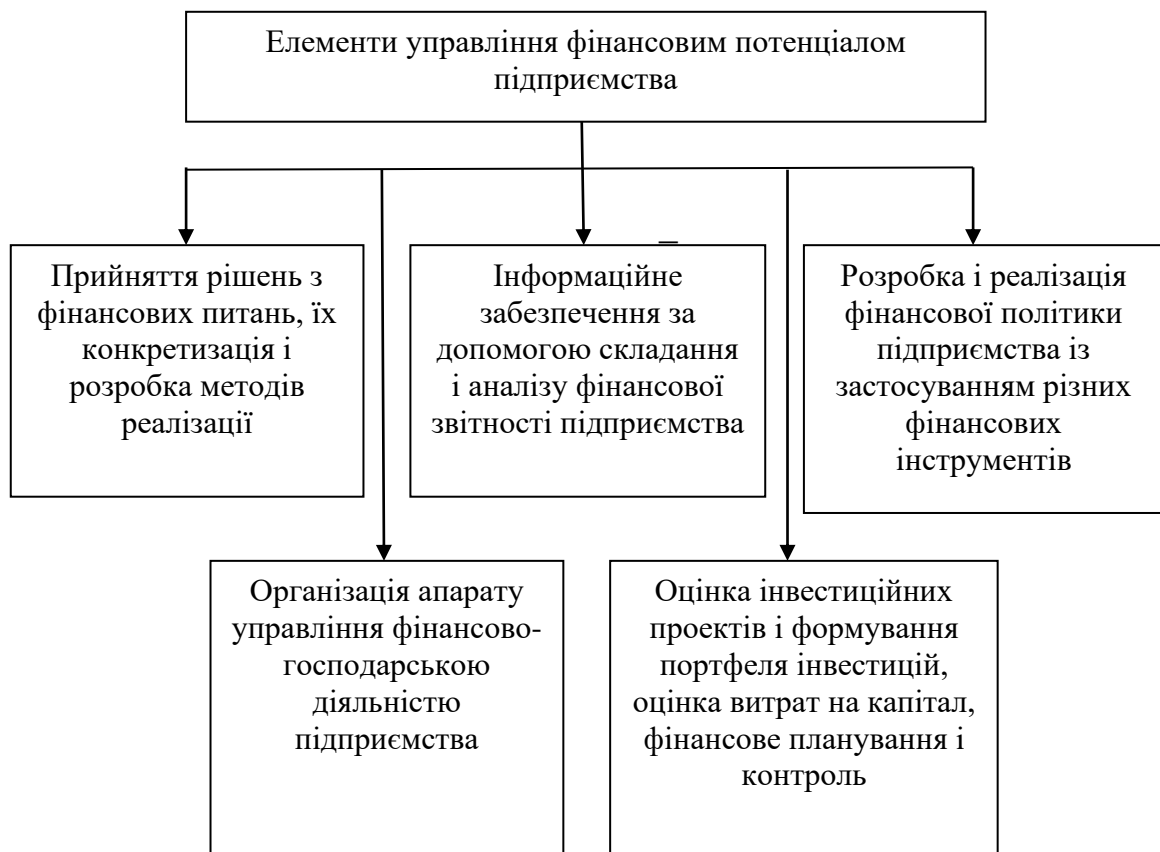

Рисунок 1.5 – Елементи управління фінансовим потенціалом підприємства [42]

Відповідно система управління фінансовим потенціалом повинна відповідати таким вимогам [43]:

- кожний елемент налаштований на виконання властивого йому навантаження;
- спрямовання дії всіх елементів на забезпечення інтересів всіх суб'єктів фінансових відносин;
- зворотний зв'язок усіх елементів системи управління: вертикальних і горизонтальних рівнів;
- своєчасність реакції елементів вищого рівня на зміни, які відбуваються під впливом елементів нижчого рівня.

Ефективне управління фінансовим потенціалом підприємства забезпечується реалізацією ряду принципів (рис. 1.6).

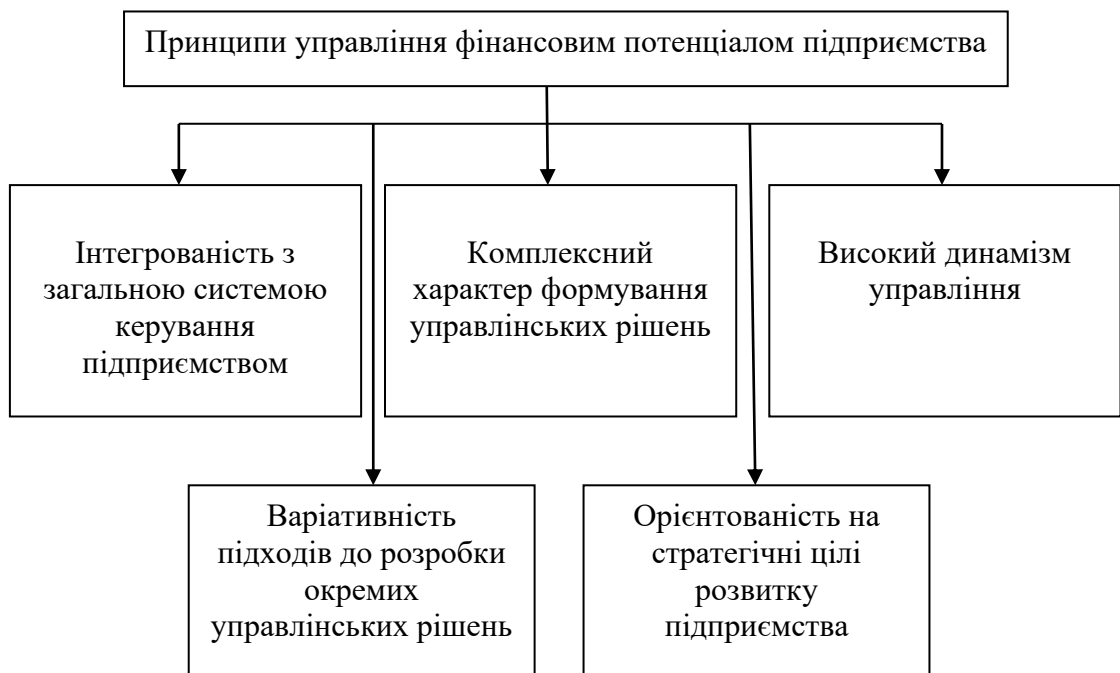

Рисунок 1.6 – Основні принципи управління фінансовим потенціалом підприємства

Управління фінансовим потенціалом підприємства безпосередньо пов'язане з виробничим менеджментом, інноваційним менеджментом, менеджментом персоналу, інвестиційним менеджментом, фінансовим менеджментом і деякими іншими видами функціонального менеджменту.

Це визначає необхідність органічної інтегрованості системи управління прибутком із загальною системою керування підприємством [44-45].

Як було зазначено, рівень фінансового потенціалу не можливо оцінити одним узагальнюючим показником.

На нашу думку, таке оцінювання може здійснюватися на основі отриманих результатів, що відображаються в показниках ефективності діяльності підприємства (рис. 1.7).

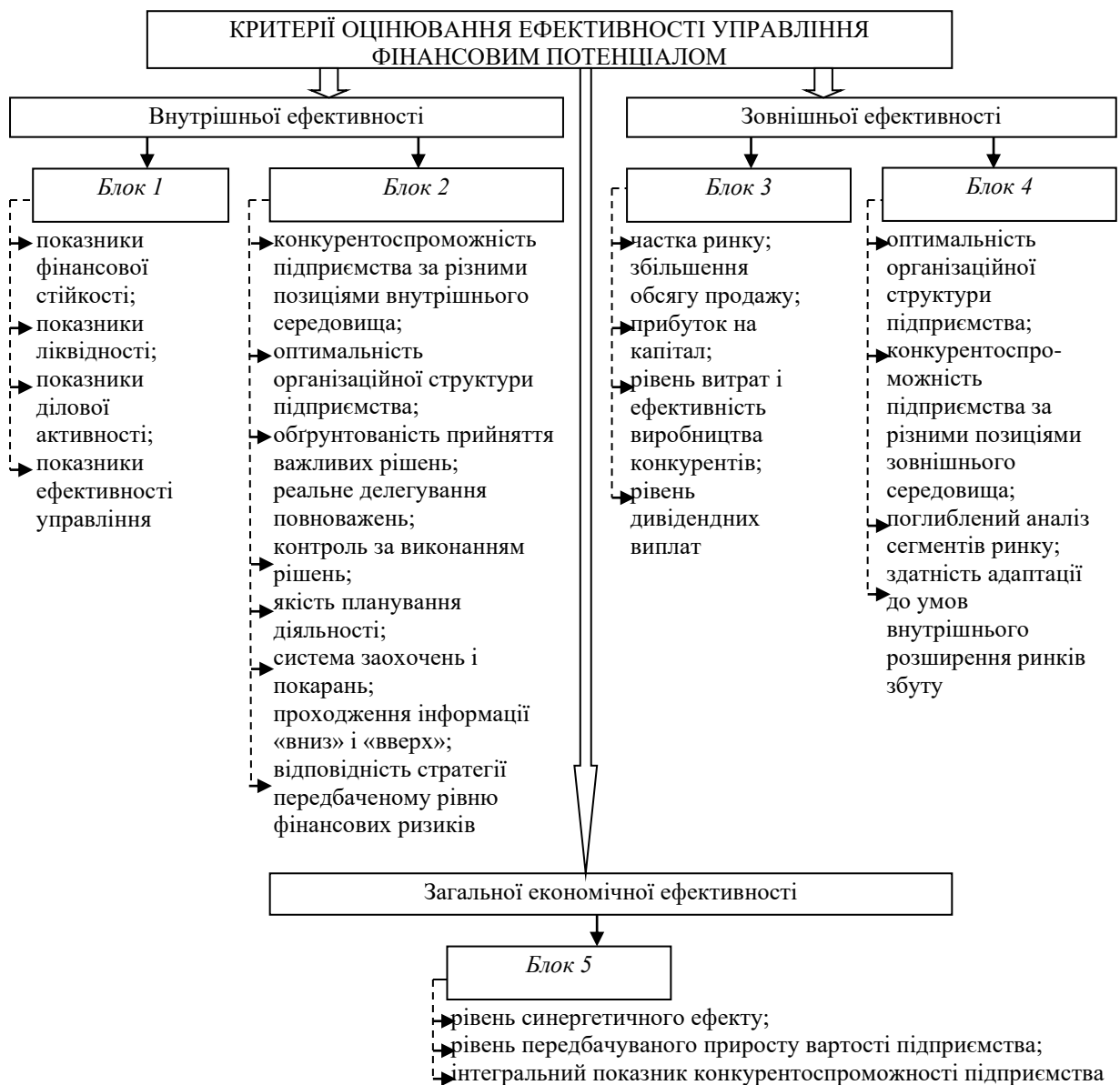

Рисунок 1.7 – Критерії оцінювання ефективності формування та реалізації фінансового потенціалу підприємства [46]

З позицій системного підходу вказані критерії ефективності повинні відповідати певним вимогам:

- по-перше, відповідати цілям, що стоять перед підприємством;
- по-друге, бути пов'язаними із зовнішнім і внутрішнім середовищем, в якому функціонує підприємство, оскільки лише за зовнішніми критеріями не можливо визначити ефективність його роботи;
- по-третє, мати повноту, достатню для ухвалення необхідних рішень;
- по-четверте, бути зрозумілим (мати економічний сенс);
- по-п'яте, бути доступним для одержання.

Формування фінансового потенціалу на підприємстві має здійснюватися за визначеною методикою, яка містить низку визначених етапів: аналіз середовища існування підприємства, розробка системи стратегічних цілей, визначення можливих варіантів, формування фінансових планів, реалізація, моніторинг та коректування фінансових планів.

Науковці Гринчуцький В.І. та Блащак Б.Я. у своїх дослідженнях щодо формування механізму нарощування фінансового потенціалу підприємства виокремлюють основні фактори успіху підприємств у забезпеченні ефективного управління фінансовим потенціалом [47]:

- збільшення рівня фінансового потенціалу за рахунок збільшення доходу від реалізації та скорочення вихідних грошових потоків;
- активізація внутрішніх резервів (проведення реструктуризації активів підприємства; проведення заходів, пов'язаних зі зміною структури та складу активів балансу; перетворення в грошову форму наявних матеріальних та фінансових активів підприємства);
- дослідження впливу конкуренції;
- застосування оптимального розподілу й перерозподілу фінансових ресурсів;
- обговорення та прийняття управлінських рішень щодо збільшення прибутковості, стійкості та ліквідності капіталу підприємств;
- застосування методів управлінського впливу на використання

фінансових ресурсів.

В умовах зростання невизначеності, фінансово успішними виявляються підприємства із відповідним рівнем фінансового потенціалу, що дозволяє їм здійснювати аналіз внутрішніх і зовнішніх загроз і розробляти заходи щодо захисту та мінімізації витрат викликаних ними.

Таким чином, фінансовий потенціал підприємства відіграє ключову роль у підвищенні конкурентоспроможності підприємства як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринку.

Формування оптимальної структури фінансовий потенціал дасть змогу дотримуватися ефективної фінансової стратегії підприємства, а також підвищити ефективність господарської діяльності підприємства.

Висновки до першого розділу

За результатами дослідження визначено, що потенціал підприємства характеризує вся сукупність показників і чинників, що визначають його можливості, кошти, запаси, ресурси, виробничі резерви, які можуть бути використані в господарській діяльності для досягнення поставленої мети.

Фінансовий потенціал підприємства є важливою характеристикою стану підприємства, оскільки пов'язаний зі ступенем залежності від кредиторів, інвесторів та в цілому характеризує ефективність управління фінансовими ресурсам.

Доведено, що потенціал підприємства є багатовимірним утворенням, структура якого базується на трьох групах чинників, які фактично охоплюють весь спектр діяльності підприємства:

- функціональні, що визначають функціональну діяльність підприємства;
- організаційні, що визначають спосіб управління цією діяльністю;
- ресурсні, характеризують потребу у ресурсах необхідних для формування системи організації діяльності та забезпечення конкурентних переваг.

Фактори формування і використання фінансового потенціалу слід розглядати в єдності з формуванням і використанням фінансових ресурсів.

Сталий розвиток підприємства досягається шляхом формування ефективної системи управління фінансовим потенціалом підприємства, що є сукупністю фінансових можливостей, які використовують у виробничо-господарській діяльності завдяки наявним фінансовим ресурсам.

Потужність підприємства, фінансова стійкість та рентабельність його діяльності залежать від наявності достатнього рівня фінансового потенціалу, ефективності його використання та можливостей щодо збільшення. Відповідно питання управління фінансовим потенціалом підприємств є актуальним як для науковців так і для господарюючих суб'єктів, а його вирішення є особливо суттєвим в умовах війни при розробці економічних інструментів впливу на фінансову діяльність підприємств.

Завдання фінансового потенціалу полягає в тому, щоб створити на підприємстві усі умови для досягнення необхідної переваги перед конкурентами шляхом найбільш ефективного його використання та забезпечити збільшення цього потенціалу більш високими темпами, ніж збільшується потенціал у основних конкурентів.

Оцінювання існуючого фінансового потенціалу підприємства має ґрунтуватися на показниках його майнового стану, фінансової стійкості, ділової активності, рентабельності, ліквідності та платоспроможності.

Управління фінансовим потенціалом підприємства розглядається як комплекс взаємопов'язаних заходів та управлінських рішень, убудованих у загальну систему управління підприємством для забезпечення ефективного його функціонування при стабільному прирості капіталу, досягненні раціоналізації та оптимізації структури активів, джерел їх фінансування.

Фінансово успішними є підприємства із відповідним рівнем фінансового потенціалу, що дозволяє їм здійснювати аналіз внутрішніх і зовнішніх загроз.

2 ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК»

2.1 Організаційна-економічна характеристика підприємства

Акціонерне Товариство «Дарницький завод ЗЗБК» (АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК») було створене 18.03.1996 р. в м. Києві у вигляді публічного акціонерного товариства «Дарницький завод ЗБК». У 2018 р. рішенням загальних зборів було змінено форму підприємства з публічного на приватне акціонерне товариство.

Юридична адреса АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК»: м. Київ, вул. Бориспільська, б. 11.

Основним видом діяльності АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» є [48]:

Виготовлення виробів із бетону для будівництва;

Виробництво бетонних розчинів, готових для використання.

АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» виготовляє продукцію для соціально-громадського призначення та загально-будівельного значення: залізобетонні конструкції для споруд каркасного типу; товарні бетони; розчинні суміші; дорожні плити, плити перекриття, фігурні елементи мостіння, бордюри.

Товариство, здійснюючи свою діяльність, окрім звичайних бетонів і розчинів, виготовляє бетонні суміші різної пластичності: звичайні, дрібнозернисті, дорожні, гідротехнічні, фібро бетони.

АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» здійснює свою фінансово-господарську діяльність з метою:

- задоволення потреб споживачів у продукції, роботах та послугах;
- отримання прибутку;
- задоволенні соціальних та економічних інтересів співвласників та працівників товариства.

З дня одержання державної реєстрації, АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» є

юридичною особою з правами та обов'язками, передбаченими чинним законодавством, має самостійний баланс, круглу печатку, штампи з зазначенням ідентифікаційного коду, фірмові бланки, знак для товарів та послуг. Товариство у встановленому порядку відкриває в Україні свої поточні, валютні та інші рахунки, може від власного імені укладати цивільно-правові угоди, набувати майнових та інших прав, що не суперечать закону.

Акціонери мають право брати участь в управлінні АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» в порядку передбаченому чинним законодавством, рішеннями загальних зборів акціонерів, отримувати у вигляді дивідендів частину прибутку від діяльності підприємства.

Товариство може здійснювати емісію акцій або інших цінних паперів, які можуть бути конвертовані в акції, тільки за рішенням загальних зборів акціонерів.

Товариство здійснює свою діяльність на підставі Конституції України, Господарського кодексу України, Законів України «Про акціонерні товариства», «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» та інших нормативних актів чинних на території України.

Оскільки специфіка виробництва продукції АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» має вплив на навколишнє середовище щодо забруднення атмосферного повітря, водних ресурсів та утворення відходів, при здійсненні своєї діяльності товариство керується нормами Закону України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики», Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища».

У 2022 р. АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» було проведено комплекс робіт з інвентаризації джерел викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від організованих джерел викидів підприємства. Новий Дозвіл на викиди забруднюючих речовин, отриманий в цьому ж році, дозволить товариству в подальшому забезпечити проведення вичерпного аудиту з метою оцінювання відповідності інтегрованої системи менеджменту вимогам міжнародних стандартів ISO 9001:2015 та ISO 45001:2015 [49].

У 2022 р. АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» провів заходи з охорони довкілля і зменшення впливу діяльності товариства на навколишнє середовище на загальну суму 111,52 тис. грн (екологічний моніторинг – 85,98 тис. грн; поводження з відходами виробництва – 25,54 тис. грн).

Також, АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» у 2023 р. планує проведення комплексу заходів, які б забезпечили зменшення негативного впливу діяльності товариства. Серед заходів передбачено проведення контролю та моніторингу вмісту забруднюючих речовин зі стаціонарних джерел викидів, забезпечення раціонального поводження з відходами та відповідно чіткого дотримання нормативів та вимог законодавства України щодо питань екологічної безпеки.

АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» постійно проводить заходи з охорони праці та техніки безпеки. У 2022 р. обсяг коштів спрямованих на охорону праці та техніку безпеки становив 211,36 тис. грн (рис. 2.1).

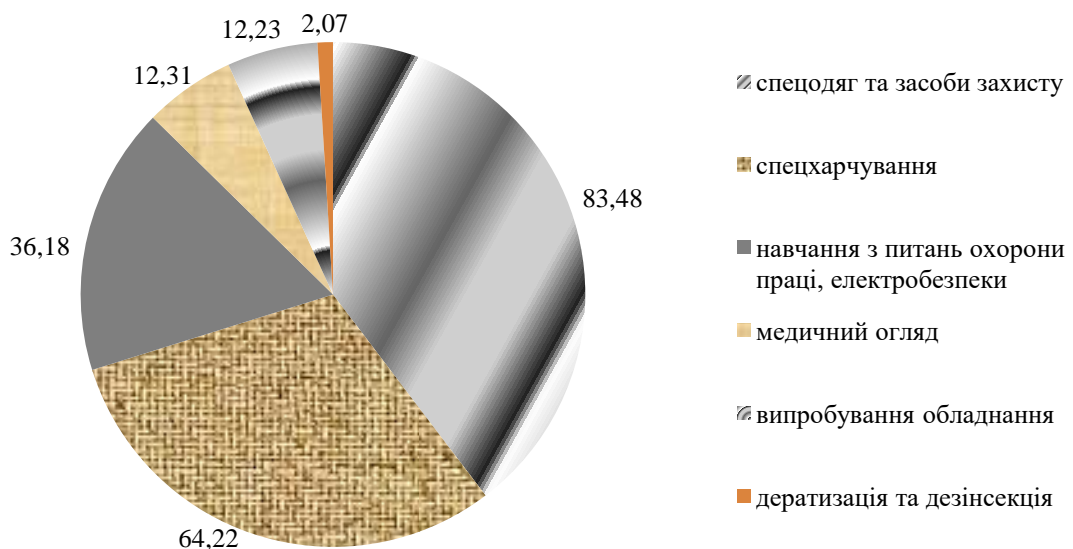

Рисунок 2.1 – Кошти спрямовані АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» на охорону праці та техніку безпеки у 2022 р. (тис. грн)

Організаційна структура управління АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» дозволяє забезпечувати швидку реалізацію управлінських рішень, сприяє підвищенню ефективності роботи функціональних структурних підрозділів, уможливорює необхідний маневр ресурсами (рис. 2.2).

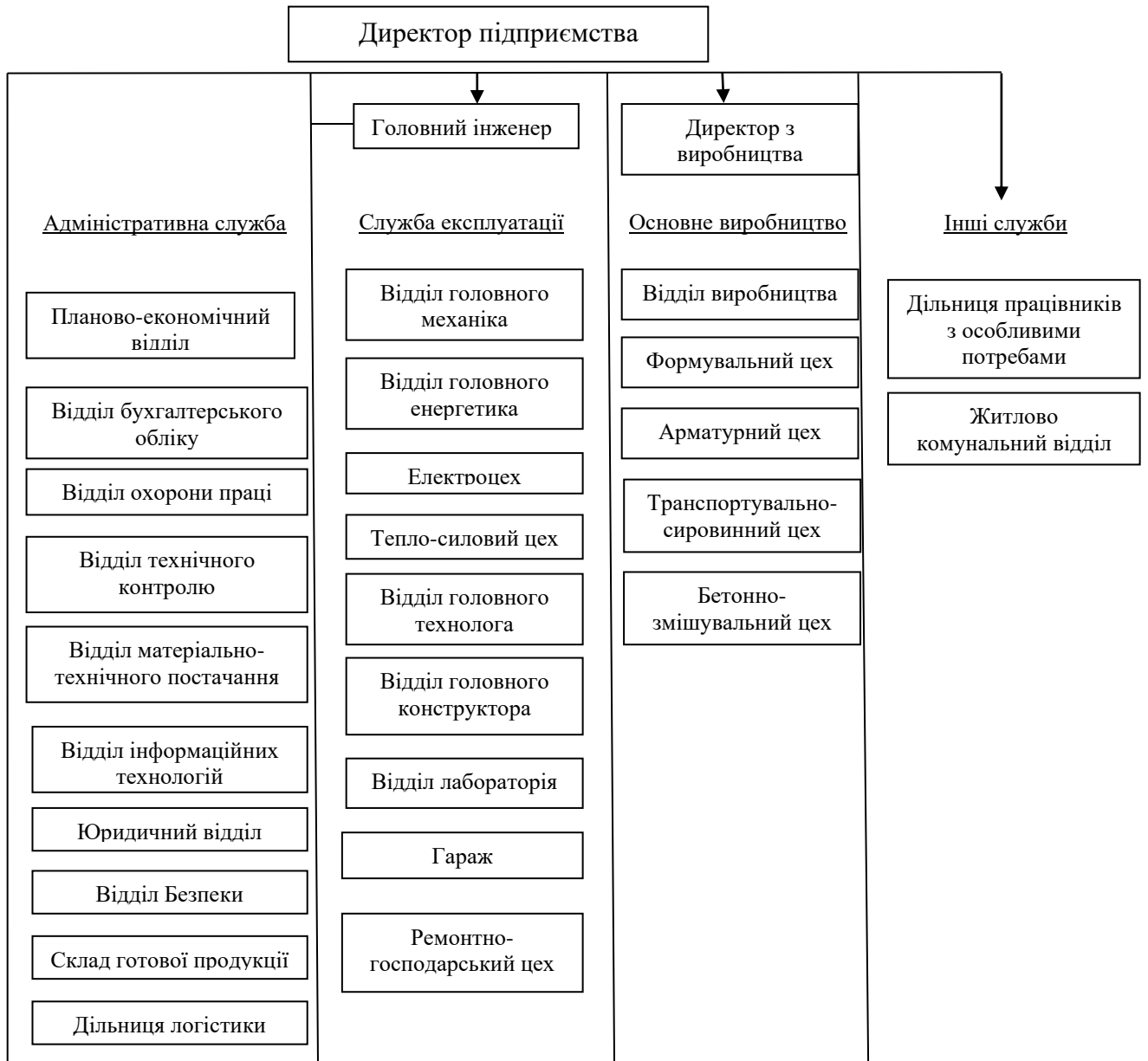

Рисунок 2.2 – Організаційна структура АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» [49]

Завдяки раціонально організованому постачанню сировини і матеріалів на підприємстві забезпечується необхідний рівень товарних запасів та безперервного виробництва.

У 2022 р. кількість штатних працівників на АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» становила 277 осіб, при цьому, порівнюючи з 2021 р., кількість працівників зменшилась на 136 осіб (33%). Суттєве зменшення кількості працівників було пов'язано з початком повномасштабного вторгнення росії на територію України, та як наслідок, зменшенням обсягів виробництва.

Досліджуючи фінансовий потенціал АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК», необхідно здійснити аналіз продуктивності праці одного працівника порівняно із загальним фондом заробітної плати, як стимулюючої складової ефективності робочої сили, що дасть змогу з'ясувати приховані можливості в покращенні продуктивності всього виробничого процесу. На основі фінансової звітності підприємства (Додаток А, Dodatok Б) здійснимо розрахунки (табл. 2.1).

Таблиця 2.1 – Аналіз співвідношення темпів зростання продуктивності праці та середньої заробітної плати за 2020-2022 рр.

Назва показника	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення 2022/2020	
				+/-	%
Обсяг виготовленої продукції, тис. грн	487517	743923	240122	-247395	-50,75
Фонд оплати праці, тис. грн	86197	106052	37785	-48412	-56,16
Чисельність персоналу, чол.	376	413	277	-99	-26,33
Продуктивність праці одного працівника, тис. грн/ чол.	1296,59	1801,27	866,87	-429,72	-33,14
Середньорічна заробітна плата працівника за рік, тис. грн	229,25	256,78	136,41	-92,84	-40,50
Коефіцієнт співвідношення продуктивності праці та середньої заробітної плати	5,66	7,01	6,35	0,70	12,36

У 2022 р. порівняно з 2020 р., враховуючи зменшення кількості працівників на 99 осіб, обсяг виготовленої продукції зменшився на 50,75% (247395 тис. грн), фонд оплати праці при цьому демонстрував більше зменшення, а саме на 56,16% (48412 тис. грн).

Темп зменшення продуктивності праці у 2022 р. є нижчим за темп зменшення середньої заробітної плати на 7,36%, коефіцієнт співвідношення продуктивності праці та середньої заробітної плати за звітний період збільшився на 0,70 пункти, що пояснюється намаганням керівництва підприємства забезпечити прийнятний рівень продуктивності праці з урахуванням плинності кадрів. Крім того важливо зазначити, що найвищий рівень продуктивності праці на підприємстві АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» був у 2021 р. та становив 1801,27 тис. грн.

Аналіз майнового стану підприємства дозволяє дослідити особливості складу та структуру активів, його матеріально-технічну базу і відповідно можливість забезпечувати процес виробництва. Також слід зазначити, що компонент майновий потенціал входить до складової фінансового потенціалу підприємства [50].

Отже, на основі фінансової звітності підприємства, розглянемо динаміку та структуру активів підприємства (табл. 2.2).

Таблиця 2.2 – Аналіз необоротних активів підприємства за 2020-2022 рр., тис. грн

Актив	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення 2022 р. до			
				2020 р.		2021 р.	
				тис. грн	%	тис. грн	%
Нематеріальні активи	123	150	100	-23	-18,70	-50	-33,33
Незавершені капітальні інвестиції	6771	397	2639	-4132	-61,02	2242	564,74
Основні засоби	88330	127727	116151	27821	31,50	-11576	-9,06
Довгострокова дебіторська заборгованість	927	630	491	-436	-47,03	-139	-22,06
Відстрочені податкові активи	1176	1431	4913	3737	317,77	3482	243,33
Усього необоротних активів	97327	130335	124294	26967	27,71	-6041	-4,63

За період, який був проаналізований, динаміка необоротних активів була неоднозначною. Зростання необоротних активів підприємства у 2022 р. порівняно з 2020 р. становило 26967 тис. грн або 27,71%. Порівнюючи з 2021 р. необоротні активи зменшилися на 6041 тис. грн (4,63%).

Зростання у 2022 р. порівняно з 2020 р. вартості необоротних активів підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» відбулося за рахунок збільшення основних засобів на 31,50%, або 27821 тис. грн.

При цьому, порівнюючи з 2021 р., основні засоби зменшилися на 9,06% (11576 тис. грн).

Протягом аналізованого періоду суттєво збільшилися відстрочені податкові активи, а саме на 317,77% (3737 тис. грн). До відстрочених

податкових активів відносять суми податків на прибуток, що підлягають відшкодуванню в майбутніх періодах.

Довгострокова дебіторська заборгованість АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» представлена заборгованістю за позиками виданими працівникам та оцінюються за амортизованою вартістю.

Нематеріальні активи та незавершені капітальні інвестиції протягом аналізованого періоду демонстрували неоднозначну динаміку. У 2021 р. нематеріальні активи порівняно з 2020 р. зросли на 27 тис. грн а у 2022 р. порівняно з 2020 та 2021 рр. зменшилися на 23 тис. грн (18,70%) та 50 тис. грн (33,33%) відповідно. Нематеріальні активи АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» були представлені придбаним програмним забезпеченням.

Незавершені капітальні інвестиції підприємства зменшилися у 2021 р. на 6374 тис. грн (94,14%) та зросли у 2022 р. на 2242 тис. грн (564,74%).

Динаміку основних складових необоротних активів АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» наведено на рис. 2.3

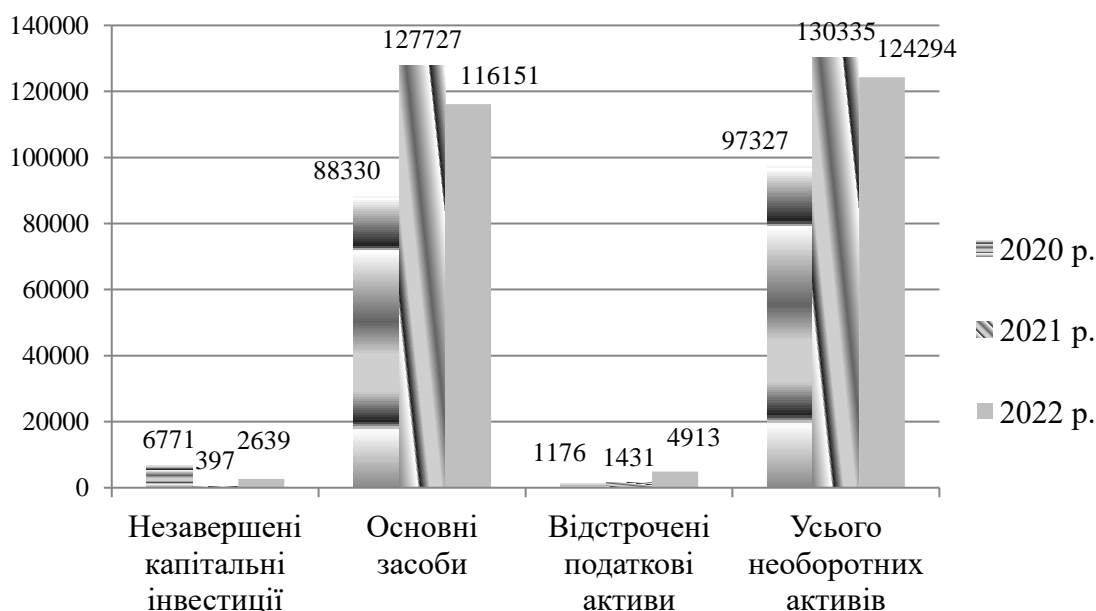

Рисунок 2.3 – Основні складові необоротних активів підприємства в динаміці за 2020-2022 рр., тис. грн

Майновий стан підприємства характеризується використанням засобів

(активів). Ефективність використання основних засобів підприємства характеризується співвідношенням темпів росту випуску продукції і темпів росту основних засобів, а також показниками фондівдачі, фондомісткості, фондоозброєності та продуктивності праці [22].

В табл. 2.3 згруповані основні показники, що характеризують майновий стан АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК».

Таблиця 2.3 – Оцінка майнового стану підприємства за 2020-2022 рр.

Показник	Рік			Відхилення 2022 +,-	
	2020	2021	2022	2020	2021
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,21	0,21	0,29	0,08	0,08
Коефіцієнт придатності основних засобів	0,79	0,79	0,71	-0,08	-0,08
Фондовіддача	5,52	5,82	2,07	-3,45	-3,75
Фондомісткість	0,18	0,17	0,48	0,3	0,31
Фондоозброєність	1,53	4,44	5,73	4,2	1,29

Дані таблиці свідчать, що коефіцієнт зносу основних засобів у 2022 р. збільшився на 0,08 порівняно з 2020 та 2021 рр. та склав 0,29, що є негативною тенденцією та свідчить про те, що підприємство недостатньо приділяє уваги відновленою матеріально-технічної бази.

Відповідно коефіцієнт придатності основних засобів демонструє негативну динаміку. Фондовіддача у 2022 р. зменшилась порівняно з 2020 р. на 3,48 та становила 2,07. Фондоозброєність збільшилась на 4,2 та у 2022 р. становила 5,73. Для підвищення фондівдачі необхідно, щоб темпи зростання продуктивності праці випереджали темпи зростання її фондоозброєності.

Функціонування підприємства супроводжується безперервним кругообігом ресурсів, значне місце в яких займають оборотні активи, здійснення безперебійного виробничого процесу на АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» без запасів, основною метою придбання й утримання яких є задоволення потреби, що виникає у процесі виробництва.

Динаміку оборотних активів підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» за аналізований період наведено в табл. 2.4.

Таблиця 2.4 – Аналіз оборотних активів підприємства за 2020-2022 рр.,

тис. грн

Актив	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення 2022 р. до			
				2020 р.		2021 р.	
				тис. грн	%	тис. грн	%
Запаси	33976	44654	25756	-8220,00	-24,19	-18898	-42,32
виробничі запаси	18217	25696	15537	-2680,00	-14,71	-10159	-39,54
незавершене виробництво	5145	8461	5807	662,00	12,87	-2654	-31,37
готова продукція	10216	10463	4398	-5818,00	-56,95	-6065	-57,97
товари	398	34	14	-384,00	-96,48	-20	-58,82
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	27645	38299	11347	-16298,00	-58,95	-26952	-70,37
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	7852	7669	1576	-6276,00	-79,93	-6093	-79,45
з бюджетом	473	448	447	-26,00	-5,50	-1	-0,22
Інша поточна дебіторська заборгованість	761	504	635	-126,00	-16,56	131	25,99
Поточні фінансові інвестиції	3500	-	-	-	-	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1877	5310	280	-1597,00	-85,08	-5030	-94,73
Інші оборотні активи	1970	512	1755	-215,00	-10,91	1243	242,77
Усього оборотних активів	78054	97396	41796	-36258,00	-46,45	-55600	-57,09

Оборотні активи підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» протягом аналізованого періоду зменшилися на 36258 тис. грн (46,45%). Зменшення оборотних активів відбулося за рахунок зменшення усіх складових оборотних активів.

Запаси у 2022 р. порівняно з 2020 р. зменшилися на 8220 тис. грн або 24,19%. зменшення відбулося за усіма статтями запасів. Найбільшого зменшення зазнала стаття «Готова продукція» вартість якої зменшилась порівняно з 2020 р. на 5818 тис. грн або 56,95%.

Зменшення обсягів реалізації продукції призвело до зменшення

дебіторської заборгованості за товари, а саме на 16298 тис. грн (58,95%). Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом майже не зазнала змін, та знаходилась в діапазоні 447 – 473 тис. грн.

Слід зазначити, що у 2021 р. підприємство нарощувало обсяги оборотних активів, в тому числі і за рахунок запасів. Так, у 2021 р., запаси підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» збільшились на 10678 тис. грн (31,42%), але повномасштабна війна розпочата росією внесла корективи в діяльність підприємства, що призвело до скорочення обсягів виробництва і відповідно працівників.

Динаміку активів АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» за аналізований період наведено на рис. 2.4.

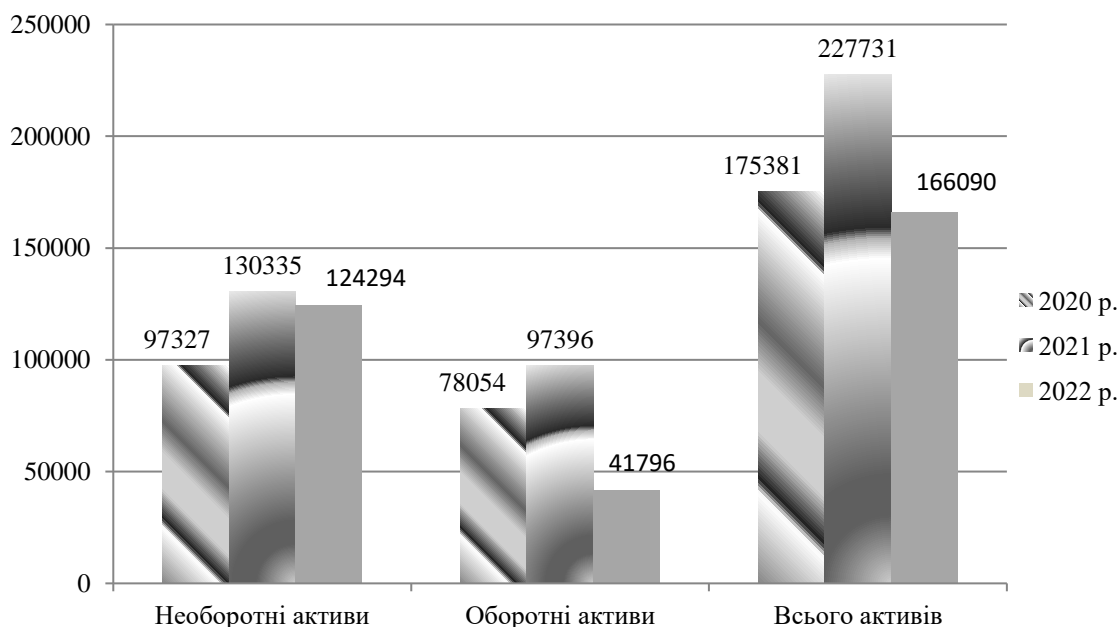

Рисунок 2.4 – Динаміка активів підприємства за 2020-2022 рр., тис. грн

За результатами проведеного аналізу слід зазначити, що 2022 р. для підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» був доволі складним, як і для більшості вітчизняних підприємств. Скорочення обсягів виробництва призвело до скорочення працівників підприємства. Продуктивність праці та середньорічна заробітна плата суттєво зменшились порівняно з попередніми

роками.

Динаміка активів АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» засвідчила, що нарощення потужностей у 2021 р. порівняно з 2020 р., як в частині оборотних так і необоротних активів зазнало негативних змін у 2022 р.: зменшення основних засобів, зменшення запасів (особливо в частині готової продукції) збільшення відстрочених податкових активів.

Чинники, зумовлені бойовими діями, негативно вплинули на внутрішній ринок будівельних матеріалів, суттєво зменшивши його масштаб. Більшість вітчизняного бізнесу має складну ситуацію з оборотними активами та резервами, які були вичерпані за 2022 рік.

Незважаючи на складні умови підприємство АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» продовжує виготовляти продукцію для будівельного ринку, який є вкрай важливим для відбудови України.

Вітчизняний ринок будівництва має великі перспективи та чекає відповідних умов для реалізації відкладеного попиту.

2.2 Аналіз ефективності формування та використання фінансових ресурсів підприємства

Досліджуючи особливості оцінювання фінансового потенціалу підприємства були визначено, що рівень фінансового потенціалу, його фінансові можливості, визначаються передусім показниками його майнового стану, фінансової стійкості, ділової активності, рентабельності, ліквідності та платоспроможності.

Особливості формування та ефективності використання фінансових ресурсів підприємства слід розглядати як складову фінансового потенціалу, оскільки фінансовий потенціал розглядається як здатність наявних ресурсів підприємства приносити доходи в певний момент часу.

Вважаємо за доцільне оцінювання стану фінансового забезпечення діяльності підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» розпочати з аналізу

динаміки складу та структури джерел формування капіталу. Так, першим кроком, здійснимо оцінювання розподілу загального розміру капіталу на власні та позикові джерела коштів (табл. 2.5).

Таблиця 2.5 – Аналіз структури капіталу за 2020-2022 рр., тис. грн.

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення 2022 р. від			
				+,-		%	
				2020	2021	2020	2021
Всього капіталу підприємства	175381	227731	166090	-9291	-61641	-5,30	-27,07
Власний капітал	21773	7213	-24936	-46709,00	-32149	-214,53	-445,71
- у % до всіх джерел коштів	12,41	3,17	-15,01	-27,43	-18,18	-220,93	-574,01
Позиковий капітал	153608	220518	191026	37418	-29492	24,36	-13,37
- у % до всіх джерел коштів	87,59	96,83	115,01	27,43	18,18	31,32	18,78

На основі проведеного аналізу, відзначимо, що протягом аналізованого періоду спостерігається тенденція зменшення величини капіталу підприємства. Так, у 2020 р. капітал підприємства складав 175381 тис. грн, протягом звітнього періоду відбулося зменшення до 166090 тис. грн і наприкінці 2022 р. загальне зменшення капіталу АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» порівняно з 2020 р. склало 9291 тис. грн, або 5,3%.

При цьому, слід зазначити, що у 2021 р. обсяг капіталу підприємства збільшився порівняно з 2020 р. на 52350 тис. грн (29,84%). Відповідно у 2022 р. зменшення капіталу порівняно з 2021 р. становило 61641 тис. грн (27,07%).

Зменшення власного капіталу до від'ємного значення у 2022 р. було викликане збільшенням отриманого збитку. Діяльність АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» протягом аналізованого періоду була збитковою.

Відповідна динаміка і у позикового капіталу. Якщо у 2021 р. він збільшився порівняно з 2020 р. на 66910 (43,56%), то у 2022 р. зменшення позикового капіталу відбулося як порівняно з 2020 р. так і з 2021 р.

Щодо структури капіталу, то частка власного капіталу було доволі незначною: 12,41% у 2020 р., 3,17% у 2021 р. та -15,01 у 2022 р. Фактично діяльність підприємства здійснюється за рахунок позикового капіталу (рис. 2.5).

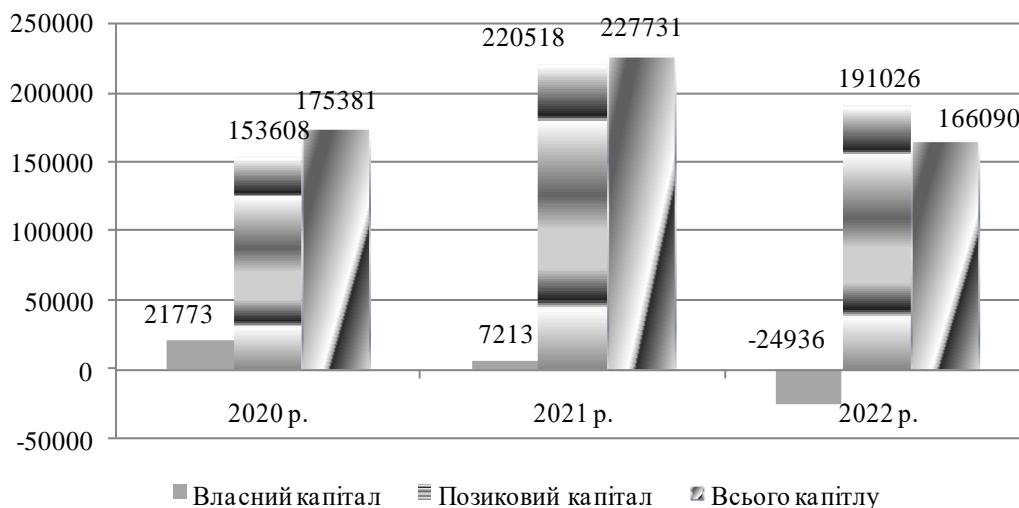

Рисунок 2.5 – Динаміка зміни власного та залученого капіталу підприємства за 2020-2022 рр., тис. грн.

Негативна динаміка власного капіталу АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» у структурі пасивів протягом аналізованого періоду матиме негативний вплив на показники фінансової стійкості (рис. 2.6).

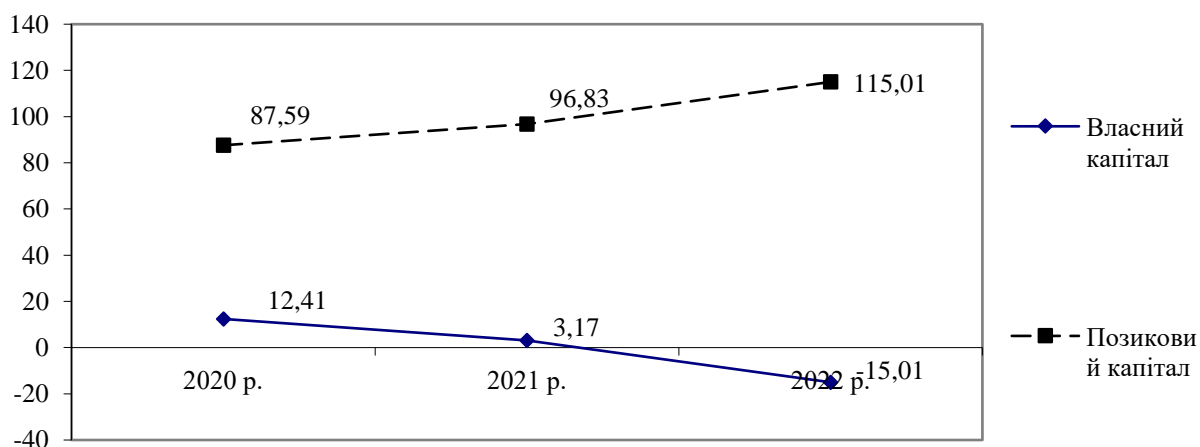

Рисунок 2.6 – Динаміка питомої власного та позикового капіталу у загальній величині пасивів підприємства за 2020-2022 рр., %

Для більш ґрунтовного аналізу власного капіталу АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» необхідно дослідити як змінювалися протягом аналізованого періоду його складові (табл. 2.6).

Таблиця 2.6 – Динаміка та структура власного капіталу підприємства за 2020-2022 рр., тис. грн.

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення 2022 р. від			
				+,-		%	
				2020	2021	2020	2021
Власний капітал	21773	7213	-24936	-46709	-32149	-214,53	-445,71
Зареєстрований (пайовий) капітал	21704	21704	21704	-	-	-	-
Резервний капітал	2294	2294	2294	-	-	-	-
Нерозподілений прибуток (збиток)	-2225	-16785	-48934	-46709	-32149	2099,28	191,53

Слід зазначити, що визначальний вплив на зменшення величини власного капіталу спричинило зростання нерозподіленого збитку підприємства, який склав у 2020 р. 2225 тис. грн; у 2021 – 16785 тис. грн; у 2022 – 48934 тис. грн.

Зареєстрований та резервний капітал протягом аналізованого періоду були незмінними: 21704 тис. грн та 2294 тис. грн відповідно.

Динаміку основних складових капіталу АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» наведено на рис. 2.7.

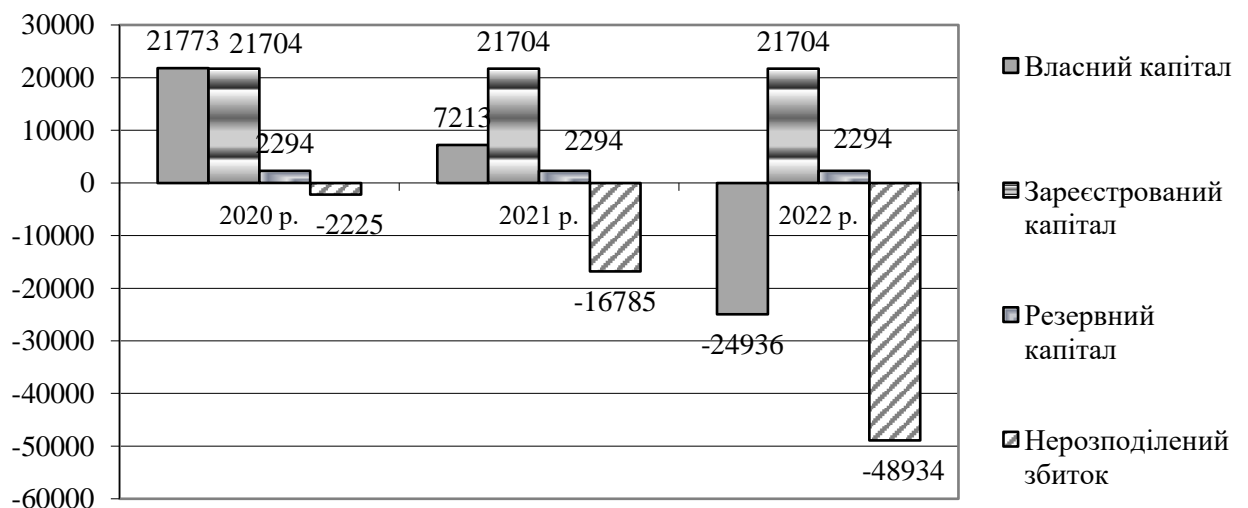

Рисунок 2.7 – Динаміка складових власного капіталу підприємства за 2020-2022 рр., тис. грн.

Отже, підприємство маючи збиткову діяльність протягом аналізованого періоду демонструє негативну тенденцію власного капіталу.

Склад і структуру позикових коштів АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» наведено в табл. 2.7.

Таблиця 2.7 – Склад і структура позикових коштів за 2020-2022 рр.

Показники	2020 р.		2021 р.		2022 р.		Відхилення 2022/2020	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
Інші довгострокові зобов'язання	60000	39,06	-	-	-	-	-	-
Довгострокові забезпечення	3727	2,43	3520	1,60	1496	0,78	-2231	-1,64
Поточна кредиторська заборгованість за: товари, роботи, послуги	67106	43,69	119047	53,99	93241	48,81	26135	5,12
розрахунками з бюджетом	3659	2,38	5836	2,65	2436	1,28	-1223	-1,11
розрахунками зі страхування	-	-	-	-	293	0,15	293	0,15
розрахунками з оплати праці	199	0,13	195	0,09	1145	0,60	946	0,47
за одержаними авансами	10224	6,66	406	0,18	386	0,20	-9838	-6,45
Поточні забезпечення	3194	2,08	4763	2,16	5241	2,74	2047	0,66
Інші поточні зобов'язання	5499	3,58	86751	39,34	86788	45,43	81289	41,85
Разом	153608	100	220518	100	191026	100	37418	x

Аналіз динаміки структури позикового капіталу підприємства надав можливість дослідити як змінювалися його складові та за рахунок яких статей відбулося збільшення позикового капіталу у 2022 р. порівняно з базовим.

Отже, позиковий капітал у 2022 р. порівняно з 2020 р. збільшився на 37418 тис. грн (24,36%).

Підприємство АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» протягом аналізованого періоду не мало ні довгострокових ні короткострокових банківських кредитів, що скоріш за все пов'язано зі збитковою діяльністю і як наслідок з негативною динамікою власного капіталу і навіть від'ємного його значення у 2022 р.

У 2020 р. підприємство АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» мало довгострокові зобов'язання у розмірі 60000 тис. грн представлені відсотковими іменними облігаціями. На початку 2020 р. рішенням єдиного акціонера розмір відсоткової ставки з 1 квітня 2020 р. було змінено з 23% до 15% річних. Облігації оберталися на позабіржовому ринку. У структурі позикового капіталу облігації на суму 60000 тис. грн становили 39,06%.

Значну питому вагу у структурі позикового капіталу становила також кредиторська заборгованість за товари – 67106 тис. грн (43,69% у структурі). З цієї заборгованості 65028 тис. грн була заборгованість за розрахунками з вітчизняними постачальниками.

Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами становила 10224 тис. грн (6,66% у структурі).

Інші складові позикового капіталу займали незначну питому вагу.

Збільшення позикового капіталу у 2021 р. на 66910 тис. грн, відбулося за рахунок суттєвого збільшення поточної кредиторської заборгованості за товари. Зазначена заборгованість становила 119047 тис. грн (53,99 % у структурі).

Також суттєвого збільшення зазнала стаття «Інші поточні зобов'язання», якщо у 2020 р. вона становила 5499 тис. грн (3,58% у структурі) то у 2021 р. – 86751 тис. грн (39,34% у структурі). Суттєве збільшення були викликане тим, що у 2021 р. підприємство АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» мало розрахунки за отриманими позиками у розмірі 85200 тис. грн (наявні зобов'язання по поворотній фінансовій допомозі).

Також підприємством протягом 2021 р. було здійснено зворотній викуп боргових цінних паперів на загальну суму 60000 тис. грн.

У 2022 р. позиковий капітал підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» був також переважно представлений такими статтями як кредиторська заборгованість за товари 93241 тис. грн (48,81% у структурі) та інші поточні зобов'язання – 86788 тис грн (45,43% у структурі).

Протягом 2022 р. підприємство здійснило повернення поворотної фінансової допомоги АТ «ЗЗБК ім. Ковальської» на суму 89200 тис. грн.

Кредиторська заборгованість АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» за товари, роботи та послуги за період аналізу була однією з найбільших статей зобов'язань, її питома вага протягом аналізованого періоду знаходилась в межах 43–54%, це свідчить, що підприємство своєчасно не розраховується з контрагентами та має низькі платіжні можливості.

Доцільним також є проведення порівняльного аналізу дебіторської та кредиторської заборгованості підприємства.

У випадку виявлення перевищення суми дебіторської заборгованості над кредиторською, говорять про іммобілізацію власного капіталу в дебіторську заборгованість, у протилежному – про недостатність власного капіталу для фінансування діяльності (табл. 2.8).

Таблиця 2.8 – Порівняльний аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості за 2020-2022 рр., тис. грн.

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення 2022/2020 рр.	
				тис. грн	%
Дебіторська заборгованість	36731	46920	14005	-22726	-61,87
у т.ч. товарного характеру	27645	38299	11347	-16298	-58,95
Кредиторська заборгованість	81188	125484	97501	16313	20,09
у т.ч. товарного характеру	67106	119047	93241	26135	38,95
Співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості	0,45	0,37	0,14	-0,31	-68,25
у т.ч. товарного характеру	0,41	0,32	0,12	-0,29	-70,46

На АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» у 2022 р. у порівнянні з 2020 р. спостерігаються різні темпи зміни кредиторської та дебіторської заборгованості.

Так, зменшення сукупної дебіторської заборгованості склало 61,87%, а кредиторська заборгованість збільшилась на 20,09%. Аналогічно змінювалися дебіторська та кредиторська заборгованості товарного характеру – зменшення на 58,98% та збільшення 38,95% відповідно.

Співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості зазнавало суттєвих змін протягом аналізованого періоду та варіювало в межах

коефіцієнту 0,14 – 0,45 з динамікою щорічного зменшення.

Щодо співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості товарного характеру його показник також зменшувався протягом аналізованого періоду та варіював в межах коефіцієнта 0,12–0,41. Суттєве перевищення кредиторської заборгованості над дебіторською на кінець 2022 р. (коефіцієнт 0,14), свідчить про проблеми у підприємства щодо наявності фінансових ресурсів для фінансування діяльності та відповідно низького рівня платіжної дисципліни. Хоча слід зазначити, що найбільший обсяг кредиторської заборгованості спостерігався на підприємстві АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» у 2021 р. – 125484 тис. грн (81188 тис. грн у 2020 р. та 97501 тис. грн у 2022 р.).

В цілому аналізуючи розрахункові дані слід констатувати, що для підприємства характерна тенденція недостатності ліквідності для фінансування діяльності.

Фінансова стійкість є ключовим параметром фінансового потенціалу підприємства, оскільки є свідченням фінансового стану, при якому досягається фінансова незалежність підприємства від позикових джерел фінансування, забезпечується його платоспроможність та довгострокова перспектива розвитку діяльності підприємства [27].

Слід зазначити, що ця узагальнююча характеристика фінансово-господарського стану підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК», знаходиться під впливом внутрішніх і зовнішніх факторів.

Дослідуючи структуру пасивів підприємства, вже було зазначено про наявність суттєвих проблем щодо власного капіталу, зокрема за рахунок наявності нерозподіленого збитку протягом аналізованого періоду.

Для оцінювання фінансової стійкості АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» спочатку проведемо аналіз відносних та абсолютних показників фінансової стійкості, що дасть змогу визначити основні тенденції та тип фінансової стійкості на підприємстві.

Аналіз абсолютних показників підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» наведено в табл. 2.9.

Таблиця 2.9 – Аналіз абсолютних показників фінансової стійкості за 2020-2022 рр., тис. грн.

Показники	тис. грн			+,- (тис. грн.)		
	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2021/ 2020	2022/ 2021	2022/ 2020
1. Власний капітал	21773	7213	-24936	-14560	-32149	-46709
2. Необоротні активи	97327	130335	124294	33008	-6041	26967
3. Власні обігові кошти	-75554	-123122	-149230	-47568	-26108	-73676
4. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	63727	3520	1496	-60207	-2024	-62231
5. Наявність власних і довгострокових джерел покриття запасів	-11827	-119602	-147734	-107775	-28132	-135907
6. Короткострокові кредити	-	-	-	-	-	-
7. Зальний обсяг основних джерел покриття запасів	-11827	-119602	-147734	-107775	-28132	-135907
8. Запаси	33976	44654	25756	10678	-18898	-8220
9. Надлишок (+) або нестача (-) власних оборотних коштів	-109530	-167776	-174986	-58246	-7210	-65456
10. Надлишок (+) або нестача (-) власних коштів і довгострокових зобов'язань	-45803	-164256	-173490	-118453	-9234	-127687
11. Надлишок (+) або нестача (-) основних джерел покриття запасів	-45803	-164256	-173490	-118453	-9234	-127687
12. Запас стійкості фінансового стану, днів	-34	-79	-260	-46	-181	-226
13. Надлишок (+) або нестача (-) коштів на 1 грн запасів, коп.	-1,35	-3,68	-6,74	-2,33	-3,06	-5,39
Тривимірний показник типу фінансової стійкості	(0,0,0)	(0,0,0)	(0,0,0)	x	x	x

Як можна побачити з таблиці, протягом аналізованого періоду підприємство АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» має кризовий фінансовий стан (з тенденцією до погіршення), який проявляється у тому, що грошові засоби, короткострокові фінансові вкладення і дебіторська заборгованість підприємства не покривають навіть його кредиторської заборгованості.

Зазначимо, що окрім абсолютних показників, фінансову стійкість підприємства також характеризують відносні показники. Усі відносні показники, що характеризують фінансову стійкість підприємства можна умовно об'єднати в декілька груп.

Результати розрахунку відносних показників представлено в табл. 2.10.

Таблиця 2.10 – Аналіз відносних показників фінансової стійкості за період 2020-2022 рр.

Показник	Рік			Відхилення	
	2020	2021	2022	2022/ 2020	2022/ 2021
Показники ступеню фінансової незалежності					
Коефіцієнт автономії	0,12	0,03	-0,15	-0,27	-0,18
Коефіцієнт фінансування	0,14	0,03	-0,13	-0,27	-0,16
Коефіцієнт фінансового ризику	7,05	30,57	-7,66	-14,72	-38,23
Коефіцієнт фінансового важелю	2,93	0,49	-0,06	-2,99	-0,55
Коефіцієнт покриття інвестицій	0,49	0,05	-0,14	-0,63	-0,19
Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	0,75	0,33	-0,06	-0,81	-0,39
Коефіцієнт короткострокової заборгованості	0,59	0,98	0,99	0,41	0,01
Показники використання основного капіталу					
Коефіцієнт мобільних та іммобілізованих коштів	0,80	0,75	0,34	-0,47	-0,41
Коефіцієнт постійного активу	4,47	18,07	-4,98	-9,45	-23,05
Коефіцієнт реальної вартості майна	0,73	0,79	0,89	0,16	0,10
Коефіцієнт вартості основних засобів	0,50	0,56	0,70	0,20	0,14
Показники використання оборотного капіталу					
Коефіцієнт забезпечення власними оборотними коштами	-0,97	-1,26	-3,57	-2,60	-2,31
Коефіцієнт забезпеченості запасів власними оборотними коштами	-2,22	-2,76	-5,79	-3,57	-3,04
Коефіцієнт співвідношення запасів та власних оборотних коштів	-0,45	-0,36	-0,17	0,28	0,19
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-3,47	-17,07	-*	-	-
Коефіцієнт маневреності функціонального капіталу	-0,07	-0,04	0,00	0,07	0,04
Коефіцієнт вартості матеріальних оборотних коштів у майні	0,22	0,23	0,19	-0,03	-0,04
Коефіцієнт співвідношення позикових та власних коштів	7,05	30,57	-7,66	-14,72	-38,23

* У 2022 р. як власні обігові кошти так і власний капітал мали від'ємне значення.

З розрахунків наведених у таблиці, можна зробити наступні висновки, коефіцієнт автономії, при оптимальному значенні більше 0,5 у 2020 р. склав 0,12, у 2021 р. – 0,03, а у 2022 – -0,15. Від'ємне значення коефіцієнта автономії у 2022 р. було викликане від'ємним значенням власного капіталу підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК», що було спричинено збитковою діяльністю підприємства та відповідно наявністю нерозподіленого збитку у структурі

власного капіталу.

Значення коефіцієнта фінансування за аналізований період зазнало негативної динаміки, з 0,14 у 2020 р. до -0,13 у 2022 р., що ще раз підтверджує відсутність власних фінансових ресурсів підприємства для покриття своїх зобов'язань. Рекомендоване значення даного коефіцієнта повинне бути більше 1. Як ми бачимо на підприємства даний коефіцієнт за аналізований період знаходиться в межах 0,14 – -0,13.

Фінансовий леверидж (важіль) є одним з ключових показників впливу структури капіталу на прибутковість діяльності підприємства.

В свою чергу, значення коефіцієнта фінансового важеля за аналізований період знизилося на 2,99 і у 2022 р. склало -0,06, що вказує на абсолютну залежність фінансового стану підприємства від позикових джерел фінансування та є негативною тенденцією.

Значення коефіцієнта покриття інвестицій протягом 2020-2022 рр. не відповідало нормативним значенням (оптимальне значення коефіцієнта повинно бути не менше 0,9, критичний – нижче 0,75).

Якщо у 2020 р. коефіцієнта покриття інвестицій АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» знаходився на рівні 0,49, то у 2022 р. коефіцієнт набув від'ємного значення -0,14.

За аналізований період значення коефіцієнта довгострокового залучення позикових коштів (оптимальне значення 0,4-0,5), який дає змогу проаналізувати, яку частку займають довгострокові зобов'язання у всіх залучених коштах, також зазнав негативної динаміки з 0,75 у 2020 р. до -0,06 у 2022 р.

Щодо коефіцієнту короткострокової заборгованості, то це єдиний показник серед показників ступеню фінансової незалежності який демонстрував позитивну динаміку та на кінець 2022 р. становив 0,99 (0,59 у 2020 р.). Підприємство АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» забезпечувало свою діяльність за рахунок кредиторської заборгованості та інших поточних зобов'язань.

Динаміку основних показників ступеню фінансової незалежності підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» наведено на рис. 2.8.

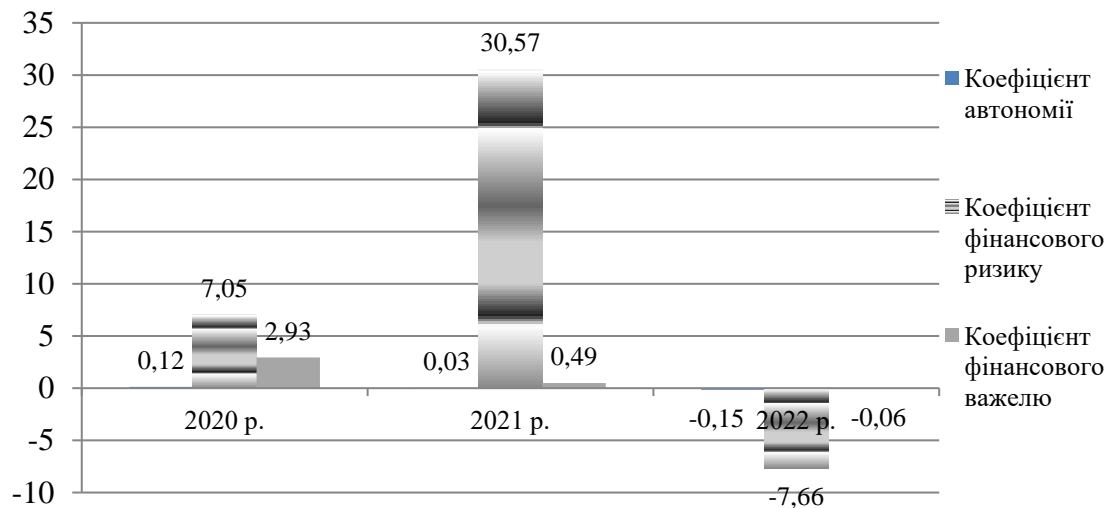

Рисунок 2.8 – Динаміка основних показників ступеню фінансової незалежності за 2020-2022 рр.

За період 2020-2022 рр. знизилось значення коефіцієнта мобільних та іммобілізованих коштів і у 2022 р. склало 0,34, тобто на кожну гривню необоротних активів підприємства припадає 34 копійок оборотних активів. Це пояснюється значним зниженням вартості оборотних активів підприємства за аналізований період.

Значення коефіцієнта постійного активу, що показує частину власного капіталу, яка спрямована на покриття необоротних активів, за аналізований період перевищує нормативні значення а у 2022 р., враховуючи від'ємне значення власного капіталу, склало 1,14, тобто вартість власних джерел фінансування не може повністю покрити вартість необоротних активів підприємства, що є негативним та свідчить про неефективне використання фінансових ресурсів підприємства.

В науковій літературі [51] зазначається, що нормативне значення зазначеного коефіцієнта має враховувати особливості галузі, в якій функціонує суб'єкт, але необхідно враховувати, що для підприємств, які формують постійно

короткострокові зобов'язання – межа 0,7-0,9 є оптимальною, значення нижче буде свідченням про недостатню фінансову стійкість в довгостроковій перспективі.

Значення коефіцієнта реальної вартості основних засобів за аналізований період зросло на 0,16 та у 2022 р. склало 0,89, тобто частка основних засобів у загальній вартості майна підприємства складає 88%, що є достатнім для безперервного функціонування підприємства, але необхідно враховувати, що збільшення зазначеного коефіцієнта відбулося з урахування суттєвого зменшення оборотних активів – 46,4% у 2021 р. та на 57,09% у 2022 р.

Динаміка коефіцієнта вартості основних засобів АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» відповідно демонструє також позитивну динаміку, якщо у 2020 р. зазначений коефіцієнт становив 0,50 то у 2021 та 2022 рр. його значення збільшилося до рівня 0,56 та 0,7.

Отже, структура майна протягом аналізованого періоду зазнала змін, при збільшенні вартості основних засобів, відбувається зменшення виробничої частини оборотних активів – запасів.

Динаміку показників стану ефективності використання основного капіталу АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» наведено на рис. 2.9.

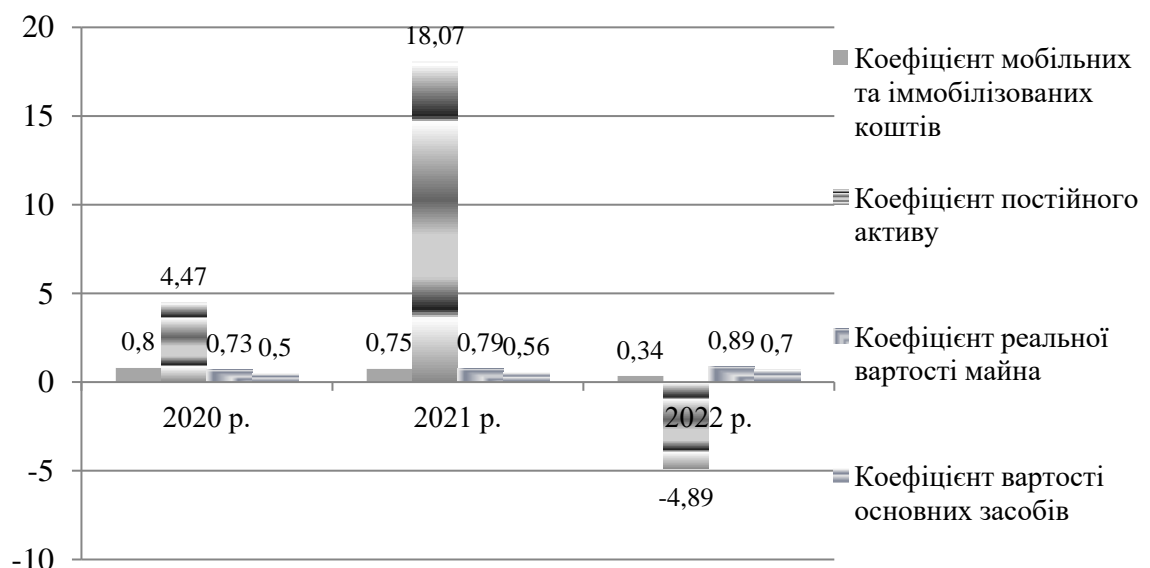

Рисунок 2.9 – Динаміка основних показників використання основного капіталу за 2020-2022 рр.

Що стосується показників використання оборотного капіталу, то жоден з них не відповідає встановленим нормативам і більшість з них мають від'ємне значення протягом всього аналізованого періоду.

Так, у 2022 р. значення коефіцієнта забезпеченості власними оборотними коштами АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» склало – 3,57, коефіцієнта забезпеченості запасів власними оборотними коштами становило – 5,79, а значення коефіцієнта співвідношення запасів і власних оборотних коштів склало – 0,17.

Усі проаналізовані показники демонстрували негативну динаміку, що є свідченням суттєвих проблем щодо управління структурою пасивів та активів підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК».

Динаміка основних показників стану використання оборотного капіталу підприємства наведена на рис. 2.10.

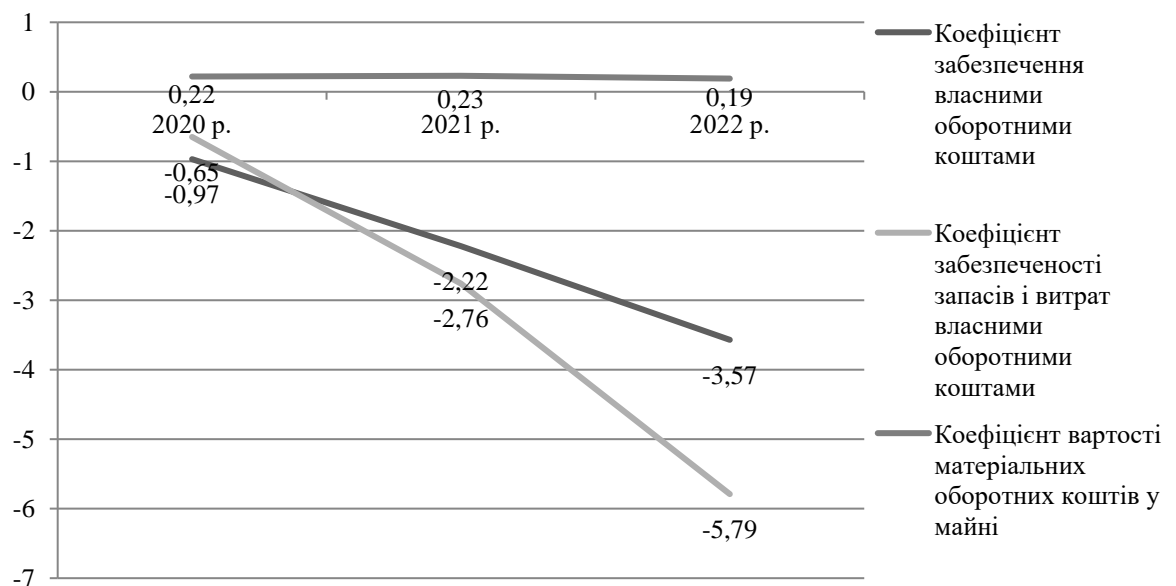

Рисунок 2.10 – Динаміка основних показників стану використання оборотного капіталу за 2020-2022 рр.

Отже, на основі аналізу ефективності формування та використання фінансових ресурсів підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» протягом аналізованого періоду (2020-2022 рр.) слід зазначити наступне:

- спостерігається неоднозначна тенденція зміни величини капіталу (за

рахунок позикового капіталу), з підвищенням у 2021 р. на 29,84% та зменшенням на 27,07% у 2022 р.;

- низький рівень та негативна динаміка власного капіталу, з від’ємним значенням на кінець 2022 р., що викликано наявністю нерозподіленого збитку;

- структура позикового капіталу представлена кредиторською заборгованістю та іншими поточними зобов’язаннями, протягом аналізованого періоду відсутні банківські позики;

- суттєве перевищення кредиторської заборгованості над дебіторською на кінець 2022 р. (коефіцієнт 0,14), свідчить про наявні проблеми у підприємства щодо наявності фінансових ресурсів для фінансування діяльності та відповідно низького рівня платіжної дисципліни;

- аналіз абсолютних та відносних показників фінансової стійкості підтвердив попередні розрахунки щодо кризового фінансового стану підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК».

Підприємство маючи проблеми в частині формування та відповідно використання фінансових ресурсів, з погіршенням в динаміці, не має умов щодо забезпечення фінансового потенціалу. Підприємству АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» слід вжити заходів щодо оптимізації структури капіталу та підвищенні фінансової стійкості.

2.3 Аналіз ліквідності, платоспроможності та ділової активності підприємства

Важливим фактором формування короткострокової платоспроможності підприємства та відповідно фінансових можливостей, є ліквідність його балансу.

Науковці зазначають, що ліквідність і платоспроможність підприємства є не тотожними економічними категоріями, але тісно пов’язані між собою [50]. Забезпечую фінансову рівновагу підприємство АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» зменшує ризики неплатоспроможності. При цьому, слід зазначити, що низька

фінансова стійкість, яку демонструє підприємство, провокує виникнення проблем у частині платоспроможності.

В табл. 2.11 представлено результати аналізу ліквідності балансу підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК».

Таблиця 2.11 – Баланс ліквідності підприємства за період 2020-2022 рр., тис. грн.

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	У середньому за період
Групи активів				
1. Високоліквідні	1877	5310	280	2489
2. Швидколіквідні	28406	38803	11982	26397
3. Повільноліквідні	35946	45166	27511	36208
4. Важколіквідні	97327	130335	124294	117319
Баланс	175381	227731	166090	189734
Групи пасивів				
1. Найбільш термінові	70964	125078	97115	97719
2. Короткострокові	5499	86751	86788	59679
3. Довгострокові	63727	3520	1496	22914
4. Постійні	21773	7213	-24936	1350
Баланс	175381	227731	166090	189734
Надлишок (+) або дефіцит (-) платіжних засобів				
За 1 групою	-69087	-119768	-96835	-95230
За 2 групою	22907	-47948	-74806	-33282
За 3 групою	-27781	41646	26015	13293
За 4 групою	75554	123122	149230	115969
Коефіцієнт ліквідності балансу	0,230	0,154	0,053	0,146

На основі наведених даних слід зазначити наступне:

1) підприємство не має достатню суму наявних грошових коштів для розрахунків з кредиторами ($A1 < P1$). На кінець 2020 р. нестача ліквідних активів становить 69087 тис. грн, на кінець 2021 р. – 119768 тис. грн та 96835 тис. грн відповідно на кінець 2022 р.;

2) умова ліквідності щодо другої групи виконувались лише у 2020 р. – активи, що швидко реалізуються покривали короткострокові зобов'язання на

кінець 2020 р. становили 22907 тис. грн. У 2021-2022 рр. умова не виконувалась, дефіцит становив 47948 тис. грн та 74806 тис. грн відповідно;

3) ліквідною третя група активів була у 2021 та 2022 рр. у 2021 р. умова не виконувалась – нестача ліквідних активів на кінець 2020 р. становила становив 2778 тис грн;

4) відмічаємо відсутність власного капіталу для формування важко ліквідних активів, про що свідчить невиконання четвертої вимоги ліквідності.

Отже, як демонструють результати аналізу, більшість співвідношень груп активів і пасивів АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» не відповідають вимогам щодо ліквідності балансу.

Коефіцієнт ліквідності балансу протягом аналізованого періоду демонструє суттєво зменшення, а в середньому за три роки його значення є низьким 0,146, що свідчить про проблеми з ліквідністю на АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» (рис. 2.11).

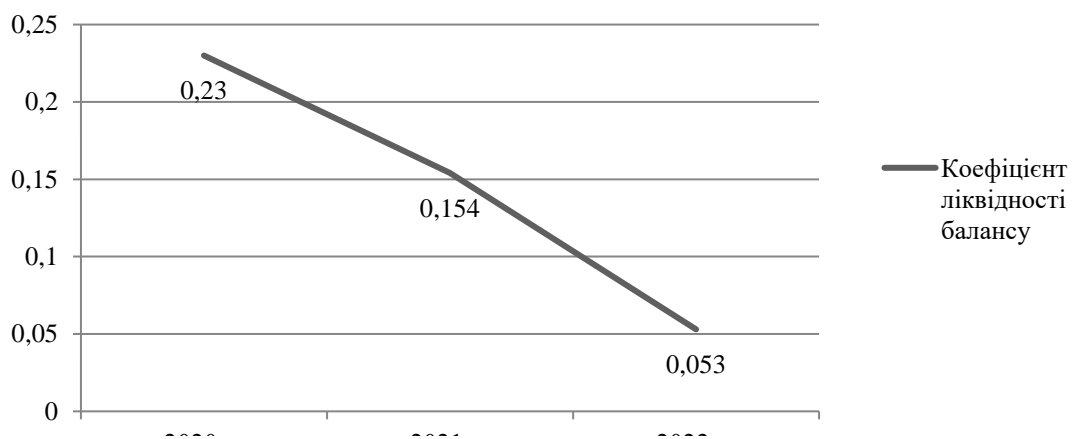

Рисунок 2.11 – Динаміка коефіцієнт ліквідності балансу за 2020-2022 рр.

Для оцінювання короткострокової платоспроможності проведемо аналіз платіжного балансу підприємства (табл. 2.12).

АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» відповідно до даних таблиці протягом трьох років мало пасивне сальдо платіжного балансу, у тому числі за товари, роботи, послуги.

Таблиця 2.12 – Платіжний баланс підприємства за період 2020-2022 рр., тис. грн.

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	У середньому за період
Наявність коштів для покриття заборгованості				
Грошові кошти та їх еквіваленти	1877	5310	280	2489
Розрахунки з дебіторами	-	-	-	-
у т.ч. за товари, роботи, послуги	27645	38299	11347	25764
Всього	1877	5310	280	2489
Негайні та інші платежі				
Короткострокова заборгованість за кредитами	-	-	-	-
Кредиторська заборгованість та зобов'язання за розрахунками	86687	212235	184289	161070
у т.ч. за товари, роботи, послуги	67106	119047	93241	93131
Всього	86687	212235	184289	161070
Сальдо: активне (+)				
або пасивне (-)	-84810	-206925	-184009	-158581
у т.ч. за товари, роботи, послуги	-86687	-212235	-184289	-161070
Платіжний баланс	-84810	-206925	-184009	-158581

При цьому, якщо пасивне сальдо платіжного балансу підприємства у 2020 р. становило 84810 тис. грн, то у 2022 р. – -184009 тис. грн.

Для узагальнюючого оцінювання показників платоспроможності підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» доцільно здійснити аналіз показників платоспроможності (табл. 2.13).

Таблиця 2.13 – Динаміка показників поточної платоспроможності підприємства за період 2020-2022 рр.

Назва показника	Оптимальне значення	2020 р.	2021 р.	2022 р.
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,25-0,3	0,06	0,02	0,001
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,6-0,8	0,49	0,24	0,08
Коефіцієнт поточної ліквідності (коефіцієнт покриття)	1-2	0,87	0,45	0,22

Жоден із показників поточної платоспроможності підприємства не відповідає нормативному значенню, при цьому демонструючи негативну

динаміку. Найвищими показники ліквідності за аналізований період були у 2020 р.

Динаміку показників поточної платоспроможності наведено на рис. 2.12.

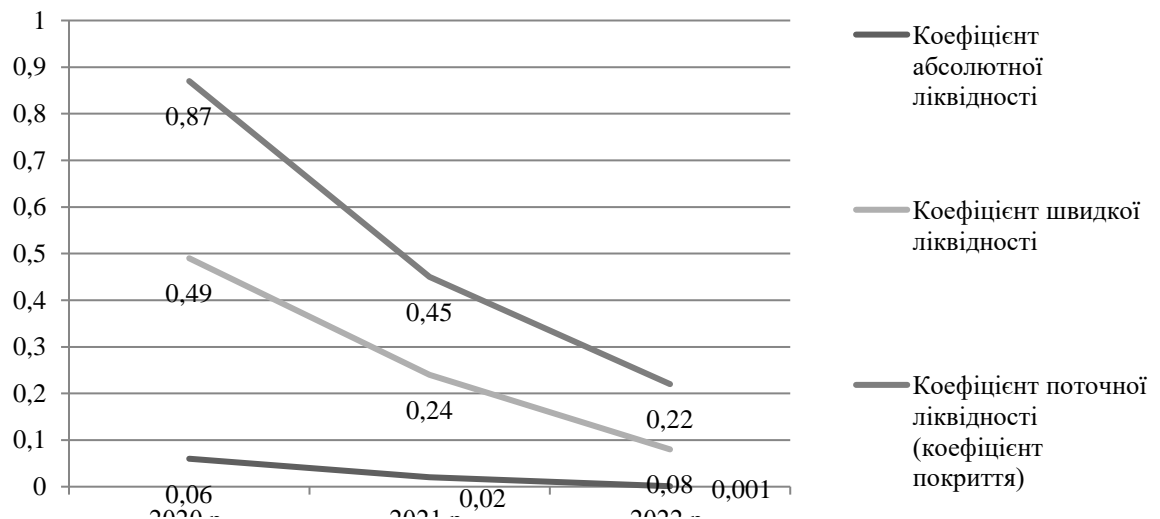

Рисунок 2.12 – Основні показники поточної платоспроможності підприємства за період 2020-2022 рр.

Розвиток підприємства, та відповідно можливість забезпечити відповідний рівень фінансового потенціалу, знаходить своє відображення у показниках ділової активності.

Аналіз ділової активності підприємства полягає у розрахунку показників, які характеризують ефективність використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів. Результати розрахунків показників ділової активності наведено у табл. 2.14.

Аналіз показників ділової активності АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» за аналізований період засвідчив, що підприємство у 2022 р. погіршило показники ділової активності порівняно з 2020 та 2021 рр.

Так, збільшилась тривалість обороту активів на 119 днів; оборотних активів на 46,7 дні, виробничих запасів – на 17,5 дні. Тривалість операційного і фінансового циклів відповідно також має нестабільну динаміку.

Таблиця 2.14 – Показники ділової активності підприємства за період 2020-2022 рр.

Показники	Рік			Відхилення +,-	
				2022 р. від	
	2020	2021	2022	2020	2021
Коефіцієнт оборотності:					
- необоротних активів	5,0	1,6	0,5	-4,5	-1,2
- власного капіталу	22,4	12,8	-6,8	-29,2	-19,6
- оборотних активів	6,2	2,1	0,9	-5,4	-1,3
- виробничих запасів	26,8	8,5	2,9	-23,8	-5,6
- незавершеного виробництва	94,8	27,3	8,4	-86,3	-18,9
- готової продукції	47,7	18,0	8,1	-39,6	-9,9
- грошових коштів	259,7	51,8	21,5	-238,3	-30,3
- дебіторської заборгованості по товарних операціях	17,6	5,6	2,4	-15,2	-3,2
- загальної кредиторської заборгованості	3,2	1,0	0,3	-2,9	-0,7
- кредиторської заборгованості по товарних операціях	7,3	2,0	0,6	-6,7	-1,4
Тривалість одного обороту, днів:					
- необоротних активів	71,9	55,1	190,9	119,0	135,8
- власного капіталу	16,1	7,0	-13,3	-29,4	-20,3
- оборотних активів	57,6	42,5	104,3	46,7	61,9
- виробничих запасів	13,5	10,6	30,9	17,5	20,3
- незавершеного виробництва	3,8	3,3	10,7	6,9	7,4
- готової продукції	7,5	5,0	11,1	3,6	6,1
- грошових коштів	1,4	1,7	4,2	2,8	2,5
- дебіторської заборгованості по товарних операціях	20,4	16,0	37,2	16,8	21,3
- загальної кредиторської заборгованості	113,4	90,5	308,5	195,1	218,0
- кредиторської заборгованості по товарних операціях	49,6	45,0	159,1	109,6	114,1
Тривалість операційного циклу, днів	33,9	26,6	68,1	34,3	41,5
Тривалість фінансового циклу, днів	-15,7	-18,5	-91,0	-75,3	-72,5

Тривалість операційного циклу, є ключовим показником ділової активності підприємства, оскільки досить тісно пов'язаний з основними параметрами фінансової діяльності підприємства: забезпечення систематичного надходження і ефективного використання фінансових ресурсів; розрахункової і кредитної дисципліни; ступінь досягнення оптимального співвідношення власних і залучених підприємства коштів; заданого рівня фінансової стійкості і формування потенціалу ефективності функціонування підприємства в цілому.

Тривалість операційного циклу підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» демонструвало неоднозначну динаміку, зменшення у 2021 р. на 7,3 дні, та підвищенні у 2022 р. на 34,3 дні до рівня 68,1 день.

Від’ємне значення тривалості фінансового циклу АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» – 15,7, 18,5 та 91,0 відповідно є свідченням того, що підприємство в середньому отримує від клієнтів гроші раніше, ніж здійснює платежі своїм кредиторам, фактично підприємство «живе у борг».

2.4 Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства

Рівень фінансового потенціалу є одним із основних чинників, який визначає здатність підприємства ефективно працювати та відповідно отримувати прибуток.

Дослідження структури та динаміки витрат, а також їх постійний моніторинг необхідні для оцінювання ефективності функціонування як усього підприємства, так і його окремих підрозділів. На основі отриманої інформації фінансові менеджери підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» мають можливість здійснювати достовірне планування діяльності підприємства та оптимізувати її фінансові результати.

На основі фінансової звітності підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» здійснимо аналіз витрат підприємства (табл. 2.15).

Динаміка обсягів виробленої продукції підприємства протягом аналізованого періоду була неоднозначною.

Так, за даними 2022 р., підприємством АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» було виготовлено продукції (послуг) на загальну суму 240122 тис. грн, порівняно з 2021 р. зменшення становило 24739 тис. грн (50,75%), щодо 2021 р., то зменшення є ще більш значним та становило 503801 (67,72%).

Суттєве зменшення обсягу виробленої продукції АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» у 2022 р. було викликано тим, що підприємство в цей час працювало в умовах бойових дій.

Таблиця 2.15 – Динаміка операційних витрат підприємства на виробництво за період 2020-2022 рр., тис. грн

Назва показника	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення +,-		Темп приросту %	
				2020	2021	2020	2021
Обсяг виробленої продукції (робіт)	487517	743923	240122	-247395	-503801	-50,75	-67,72
Елементи операційних витрат, у т.ч.:	513048	768661	278288	-234760	-490373	-45,76	-63,80
Матеріальні витрати	373049	543357	185089	-187960	-358268	-50,38	-65,94
питома вага у витратах	72,71	70,69	66,51	-6,20	-4,18	-8,53	-5,91
Матеріальна віддача	1,31	1,37	1,30	-0,01	-0,07	-0,73	-5,24
Матеріалоемність	0,77	0,73	0,77	0,01	0,04	0,73	5,53
Витрати на оплату праці	86197	106052	37785	-48412	-68267	-56,16	-64,37
питома вага у витратах	16,80	13,80	13,58	-3,22	-0,22	-19,19	-1,59
Відрахування на соціальні заходи	18968	23089	8520	-10448	-14569	-55,08	-63,10
Питома вага у витратах	3,70	3,00	3,06	-0,64	0,06	-17,19	1,92
Амортизація	6834	12063	15326	8492	3263	124,26	27,05
питома вага у витратах	1,33	1,57	5,51	4,18	3,94	313,44	250,92
Інші операційні витрати	28000	84100	31568	3568	-52532	12,74	-62,46
питома вага у витратах	5,46	10,94	11,34	5,89	0,40	107,85	3,68
Витрати на 1 грн виробленої продукції	1,05	1,03	1,16	0,11	0,13	10,13	12,16

Питома вага матеріальних витрат у складовій операційних витрат протягом аналізованого періоду знаходилась в діапазоні 66-72%, з динамікою зменшення.

Амортизація на підприємстві протягом аналізованого періоду демонструвала збільшення, якщо у 2020 р. вона становила 6834 тис. грн, то на кінець 2022 р. – 15326 тис. грн, збільшення становило відповідно 8492 тис. грн (124,26%), порівняно з 2020 р. амортизація збільшилась на 3263 тис. грн (27,05%).

Витрати АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» на 1 грн виробленої продукції протягом аналізованого періоду збільшувалися з 1,05 у 2020 р. до 1,16 грн у 2022 р.

Динаміку операційних витрат підприємства за аналізований період наведено на рис. 2.13.

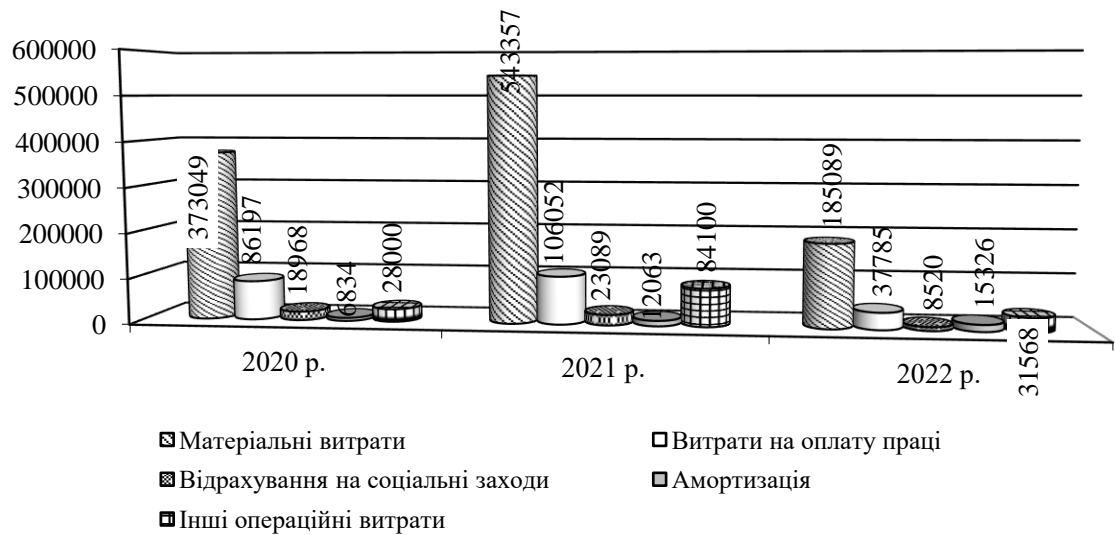

Рисунок 2.13 – Структура операційних витрат підприємства за період 2020-2022 рр., тис. грн

Як вже зазначалося, АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» є підприємство яке спеціалізується на виготовленні виробів із бетону для будівництва. Відповідно, є доцільним розглянути, які види продукції забезпечували підприємству основний дохід (табл. 2.16).

Таблиця 2.16 – Динаміка доходів підприємства за видами продукції та послуг 2020-2022 рр., тис. грн

Вид продукції (послуг)	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення +, -		Відхилення, %	
				2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
Бетони та розчини	197084	424624	151582	-45502	-273042	-23,09	-64,30
Залізобетон	252208	317440	87610	-164598	-229830	-65,26	-72,40
Інші послуги	1283	1530	930	-353	-600	-27,51	-39,22
Автопослуги	36942	328	-	-	-	-	-
Загалом	487517	743923	240122	-247395	-503801	-50,75	-67,72

Як можна побачити із наведених в таблиці даних, протягом 2022 р. отримані доходи підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» в розрізі від реалізації його основних видів продукції (послуг) значно зменшилися в порівнянні із його отриманими результатами від реалізованих аналогічних видів діяльності 2020-2021 рр.

Найбільшу частку в частині доходів підприємства займає реалізація бетону та розчину: 2020 р. – 197084 тис. грн; 2021 р. – 424624 тис. грн; 2022 р. – 151582 тис. грн. Динаміка доходів від реалізації залізобетону демонструвала ідентичну динаміку – збільшення у 2021 р. та відповідно зменшення у 2022 р.

Протягом аналізованого періоду суттєво зменшилися автопослуги, а у 2022 р. зазначений вид послуг взагалі не надавався.

Прибуток підприємства є кінцевим результатом його діяльності, яка характеризує абсолютну ефективність його роботи.

Протягом 2020-2022 рр. на підприємстві АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» мала місце тенденція збільшення обсягів виробництва та доходів від реалізації товарів та послуг у 2021 р., та суттєве зменшення статей доходів та виробничої собівартості у 2022 р. (табл. 2.17).

Таблиця 2.17 – Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства за 2020-2022 рр., тис. грн

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення 2022/2020	
				+, -	%
Дохід (виручка) від реалізації продукції	487517	743923	240122	-247395	-50,75
Собівартість реалізованої продукції	404916	660803	225847	179069	-44,22
Валовий прибуток	82601	83120	14275	-68326	-82,72
Інші операційні доходи	27329	16657	15560	-11769	-43,06
Адміністративні витрати	29991	38383	19028	10963	-36,55
Витрати на збут	50141	56402	14147	35994	-71,79
Інші операційні витрати	28000	13789	32596	4596	16,41
Прибуток (збиток) від операційної діяльності	1798	(8797)	(35936)	-37734	-2098,67
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток (збиток)	(8425)	(14815)	(36417)	-27992	332,25
Витрати (доходи) з податку на прибуток	739	255	3482	2743	371,18
Чистий прибуток (збиток)	(7686)	(14560)	(32935)	-25249	328,51

Порівняно з 2020 р. чистий дохід від реалізації продукції у 2022 р. зменшився на 50,75%, у цей же час витрати на реалізовану продукцію

зменшилися на 44,22%. Зменшення доходів у 2022 р. призвело до зменшення валового прибутку до рівня 14275 тис. грн (82,72%).

За аналізований період зменшилися також інші статті витрат та доходів, окрім інших операційних витрат, їх збільшення відбувалося протягом аналізованого періоду та на кінець 2022 р. становило 4596 тис. грн (16,41%).

Перевищення витрат над доходами, навіть за умови отримання доходу з податку на прибуток, призвело до отримання АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» від'ємного результату діяльності.

При цьому, збиток збільшувався протягом всього аналізованого періоду, що в свою чергу унеможливило забезпечення фінансування діяльності підприємства та вплинуло на обсяг власного капіталу, призвівши його також до від'ємного значення.

Динаміку змін результатів господарської діяльності АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» протягом 2020-2022 рр. наведено на рис. 2.14.

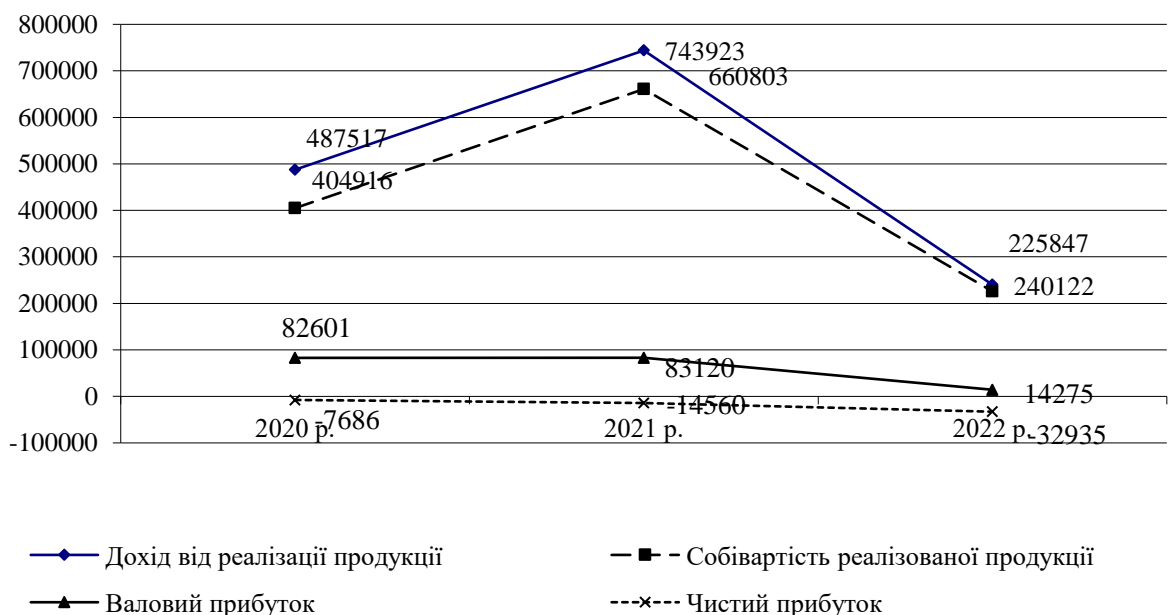

Рисунок 2.14 – Динаміка фінансових результатів діяльності підприємства за 2020-2022 рр., тис. грн

Зрозуміло, що збиткова підприємства діяльність АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» вплинула на показники ефективності (табл. 2.18).

Таблиця 2.18 – Аналіз показників рентабельності за 2020-2022 рр.

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення
				2022/2020 +,-
Середній розмір майна, тис. грн	209070	201556	196911	-12160
Середній розмір власного капіталу, тис. грн	31845	14493	-8862	-40707
Середній розмір матеріальних оборотних активів, тис. грн	37630	39315	35205	-2425
Середній розмір основних засобів, тис. грн	83924	108029	121939	38015
Прибуток (збиток) від операційної діяльності, тис. грн	1798	(8797)	(35936)	-37734
Витрати на оплату праці, тис. грн	86197	106052	37785	-48412
Прибуток від реалізації продукції, тис. грн	82601	83120	14275	-68326
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн	487517	743923	240122	-247395
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	404916	660803	225847	-179069
Витрати загальної діяльності, тис. грн	523560	776174	278922	-244638
Витрати операційної діяльності, тис. Грн	513048	768661	278288	-234760
Витрати фінансової діяльності, тис. грн	10512	7513	634	-9878
Прибуток (збиток) фінансової діяльності, тис. грн	(10223)	(6018)	(481)	9742
Прибуток (збиток) до оподаткування, тис. грн	(8425)	(14815)	(36417)	-27992
Чистий прибуток (збиток), тис. грн	(7686)	(14560)	(32935)	-25249
Рентабельність%				
Реалізації продукції	20,40	12,58	6,32	-14,08
Основних засобів	-9,16	-13,48	-27,01	-17,85
Операційної діяльності	0,35	-1,14	-12,91	-13,26
Фінансової діяльності	-97,25	-80,10	-75,87	21,38
Трудових ресурсів	-8,92	-13,73	-87,16	-78,25
Витрат загальної діяльності	-1,61	-1,91	-13,06	-11,45
Власного капіталу	-24,14	-100,46	-371,66	-395,80
Активів	0,86	-4,36	-18,25	310,33

Дані таблиці свідчать, що протягом 2020-2022 рр., враховуючи негативну динаміку фінансового результату діяльності, відбулося зменшення всіх показників рентабельності. Рентабельність реалізації продукції зменшилась з 20,40% до рівня 6,32%, оскільки відбулося зменшення прибутку від реалізації продукції з 82601 тис. грн до 14275 тис. грн. Рентабельність основних засобів зменшилась до рівня -27,01; рентабельність операційної діяльності до рівня -12,91%. Рентабельність власного капіталу підприємства демонструвала найбільше негативне значення та у 2022 р. становила -371,66.

Динаміку основних показників рентабельності підприємства наведено на рис. 2.15.

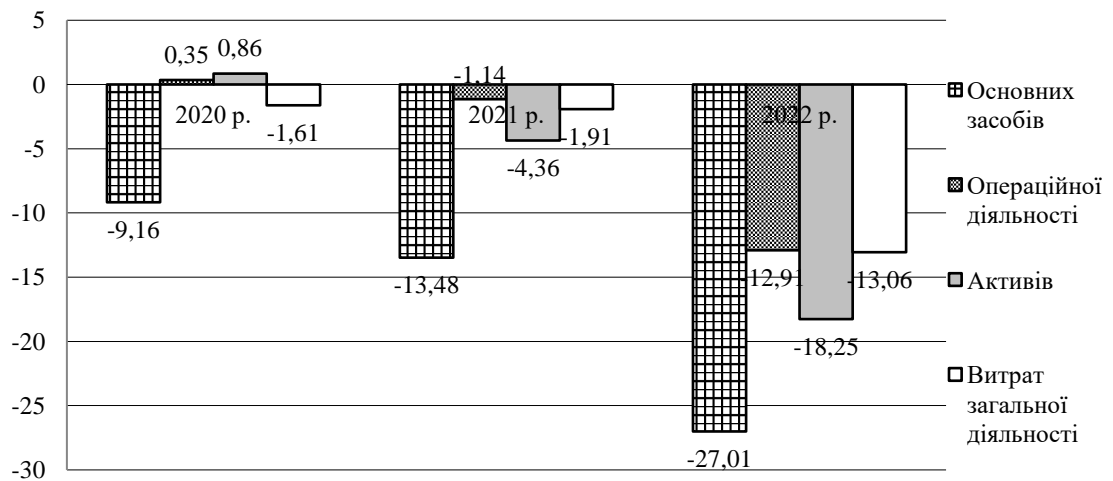

Рисунок 2.15 – Динаміка основних показників рентабельності підприємства за 2020-2022 рр., %

Оскільки, рентабельна діяльність підприємства є свідченням наявності на підприємстві дієвого механізму контролю витрат на виробництво і реалізацію продукції, можна констатувати, що навіть у довоєнний період підприємство мало наявні проблеми щодо ефективності формування та використання ресурсів, що підтверджують попередні розрахунки.

Висновки до другого розділу

За результатами оцінювання рівня фінансового потенціалу підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» за період 2020-2022 рр. можна зробити наступні висновки.

Підприємство є одним з найбільших виробників залізобетонних конструкцій на ринку промислового та житлового будівництва регіону. Протягом аналізованого періоду, який охоплює період повномасштабного вторгнення росії на територію України, підприємство змушене було суттєво зменшити масштаби своєї діяльності та кількість персоналу.

Формування відповідного рівня фінансового потенціалу передбачає наявність оптимальної структури фінансових ресурсів та максимально

ефективного їх використання. Протягом аналізованого періоду структура капіталу АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» була незадовільною: у 2020 р. власний капітал становив 12,41% у структурі пасивів підприємства, у 2021 р. –3,17%, а у 2022 р. підприємство взагалі мало від’ємне значення власного капіталу -15,01. Щодо зобов’язань, то вони протягом аналізованого періоду були представлені поточними позиками по поворотній фінансовій допомозі та кредиторською заборгованістю за товари. Відсутність достатнього рівня власного капіталу, короткострокових та довгострокових позик банку суттєво погіршила фінансову стійкість підприємства, яка за результатами аналізу є кризовою.

Показники ліквідності та платоспроможності підприємства не відповідали нормативним значенням при цьому демонструючи негативну динаміку. Негативна динаміка і за показниками ділової активності. Від’ємне значення тривалості фінансового циклу АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» – 15,7, 18,5 та 91,0 відповідно є свідченням того, що підприємство в середньому отримує від клієнтів гроші раніше, ніж здійснює платежі своїм кредиторам, фактично підприємство «живе у борг».

Нарощення обсягів виробництва паралельно зі збільшенням виробничих потужностей у 2021 р. призвело до збільшення доходів підприємства від реалізації товарів та надання послуг, при цьому перевищення темпів зростання собівартості продукції порівняно з доходами на 52,59 % та 63,20% відповідно, фактично забезпечило рівень валового прибутку на рівні 2020 р. Якщо валовий прибуток у 2020 р. становив 82601 тис. грн то у 2021 р. – 83120 тис. грн.

В 2022 р. дохід підприємства, порівняно з 2020 р., суттєво зменшився, зменшення становило 50,75%, при цьому собівартість зменшилась на – 44,22%, що призвело до зменшення валового прибутку на 82,72%.

Витрати АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» на 1 грн виробленої продукції протягом аналізованого періоду збільшувалися з 1,05 у 2020 р. до 1,16 грн у 2022 р. Отже, за результатами проведеного аналізу, можна констатувати, що підприємство АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» має незадовільний фінансовий стан з тенденцією до погіршення.

3 УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК»

3.1 Оптимізація структури складових балансу підприємства в системі забезпечення платоспроможності

Нині, в умовах війни, значна кількість суб'єктів господарювання опинилася у кризовому або наближеному до нього стані, що обумовлює дефіцит власних фінансових ресурсів, неможливість вчасного виконання своїх зобов'язань та різке погіршення основних фінансових показників [52].

Фінансовий стан та як результат фінансові можливості підприємства, ефективність фінансово-господарської діяльності значною мірою залежать від того наскільки оптимально сформована структура балансу – співвідношення між складовими елементами активів і капіталу.

Зрозуміло, що кожне підприємства формує фінансові ресурси з урахування можливостей щодо залучення позикового капіталу, реінвестування прибутку.

Оптимізація структури балансу підприємства є доволі складним та важливим завданням економічного аналізу. Результати вирішення цього завдання використовуються в процесі розробки політики та стратегії підприємства, а також при формуванні фінансових планів. Планування оптимальної структури балансу також повинно гарантувати відповідність нормативам щодо ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства. За умови невідповідності встановленим нормативам, можна використовувати коригуючі значення, спрямовані на підвищення цих показників [53-54].

Головною метою при управлінні структурою балансу підприємства є створення такої збалансованої структури активів та пасивів, яка сприятиме досягненню прибутковості та поступового зростання ринкової вартості

підприємства. При визначенні оптимального співвідношення між позиковим і власним капіталом слід враховувати у структурі активів частку активів, яка потребує довгострокових джерел залучення.

Отже, напрями підвищення рівня платоспроможності підприємства, в системі управління фінансовим потенціалом, передбачають визначення оптимального співвідношення власного та позикового капіталу, яке б дозволило забезпечити мінімізацію фінансового ризику за максимальної рентабельності власного капіталу [54].

Шляхом аналізу фінансових коефіцієнтів, обчислених на основі показників балансу, можна здійснити оцінювання ефективності управління підприємством. Цей підхід дозволяє виявити наявні проблеми та «вразливі» місця у фінансовій діяльності, а також визначити потенційні резерви для стійкого розвитку та збільшення прибутковості.

За результатами проведеного аналізу показників, які відображають рівень фінансового потенціалу АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» було визначено, що підприємство має наявні проблеми в частині формування та використання капіталу. Незадовільна структура балансу, збиткова діяльність протягом усього аналізованого періоду, призвели до погіршення фінансових показників діяльності, а повномасштабні військові дії 2022 р. лише погіршили фінансовий стан.

Це, безумовно, вимагає від керівництва АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» здійснювати заходи щодо вдосконалення структури майна та капіталу шляхом формування його оптимальної структури, що обов'язково має за мету досягнення певних цілей: максимізація прибутку; мінімізація ризиків; максимальний рівень рентабельності; прискорення оборотності власного капіталу.

На основі проведеного аналізу, узагальнимо інформацію щодо структури активів та пасивів АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК». Для більш ґрунтовного аналізу врахуємо складові балансу підприємства за період 2019–2022 рр. (табл. 3.1).

Таблиця 3.1 – Обсяг і структура активів та пасивів підприємства за період у 2019-2022 рр.

Показники	Період				Відхилення 2019/2022 (+,-),	Середній темп приросту, %
	2019	2020	2021	2022		
Активи, тис. грн.	242760	175381	227731	166090	-76670	-8,32
Необоротні активи, тис. грн.	80644	97327	130335	124294	43650	16,66
- у % до ВБ	33,22	55,49	57,23	74,84	41,62	x
Оборотні активи, тис. грн.	162116	78054	97396	41796	-120320	-28,05
- у % до ВБ	66,78	44,51	42,77	25,16	-41,62	x
Пасиви, тис. грн.	242760	175381	227731	166090	-76670	-8,32
Власний капітал, тис. грн.	41877	21773	7213	-24936	-66813	-186,86
- у % до ВБ	17,25	12,41	3,17	-15,01	-32,26	x
Довгострокові зобов'язання і забезпечення, тис. грн.	60000	63727	3520	1496	-58504	-48,59
- у % до ВБ	24,72	36,34	1,55	0,90	-23,82	x
Поточні зобов'язання і забезпечення, тис. грн.	140883	89881	216998	189530	48647	30,86
- у % до ВБ	58,03	51,25	95,29	114,11	56,08	x

За результатами проведеного дослідження можна зробити висновок про загальне зменшення активів підприємства впродовж аналізованого періоду. З 2019 по 2022 рр. відбулося зменшення активів на 76670 тис. грн. Середній темп зменшення активів становить 8,32%. Така тенденція свідчить про зменшення обсягів виробництва та продажів продукції.

Зміна вартості необоротних активів АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» має загальну позитивну динаміку з середнім темпом зростання 16,66%. Тобто, загальний приріст склав 43650 тис. грн й на кінець 2022 р. їх вартість становила 124294 тис. грн.

Динаміка зміни вартості оборотних активів аналогічна динаміці зміни загальної вартості активів підприємства. Так загальне зменшення оборотних активів становило 120320 тис. грн, з середнім темпом зменшення 28,05%. Отже, загальне зменшення активів підприємства за аналізований період відбулося внаслідок зменшення обсягу оборотних активів.

Для наочності структури та динаміки активів підприємства сформуємо складові балансу даного підприємства на рис. 3.1.

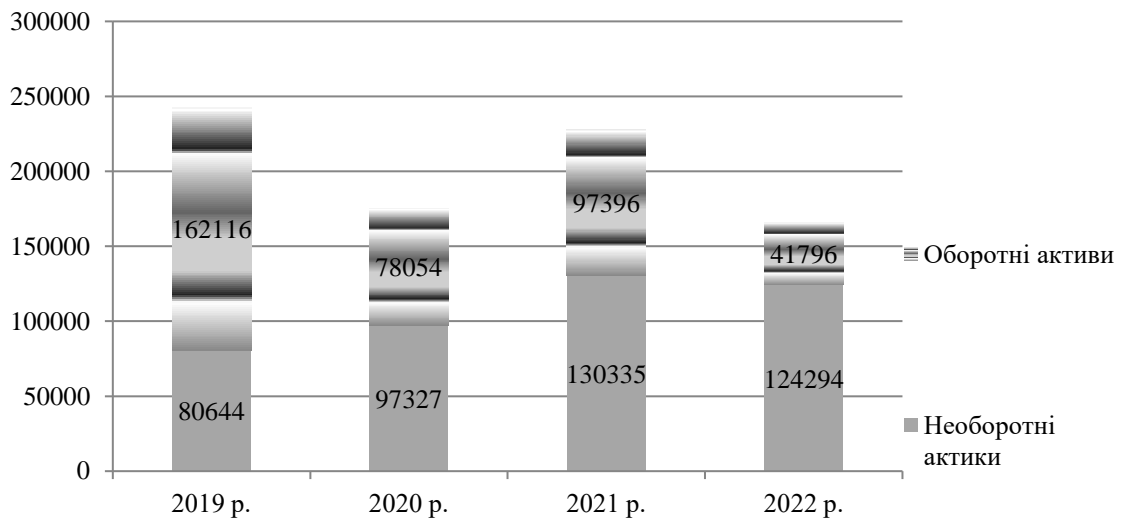

Рисунок 3.1 – Динаміка та структура активів підприємства за період 2019–2022 рр.

Змінність частки оборотних активів у складі всіх активів є ознакою підтримки підприємства щодо формування більш мобільної структури господарських засобів, яка б, насамперед, пришвидшувала оборотність ресурсів підприємства.

Крім того, слід зазначити, що перевищення оборотних активів у структурі необоротних активів підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» у 2019 р. було викликано значними обсягами дебіторської заборгованості за товари, роботи та послуги, заборгованість становила 105046 тис. грн (64% від оборотних активів).

На основі аналізу пасивів підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК», виявлено стрімке падіння обсягів власного капіталу за досліджуваний період.

Тенденція зміни показника власного капіталу призвела до набуття ним від'ємного значення в 2022 р. (рис. 3.2).

На кінець 2022 р. нестача власного капіталу становила 24936 тис. грн. Середній темп падіння за аналізований період склав 186,86%.

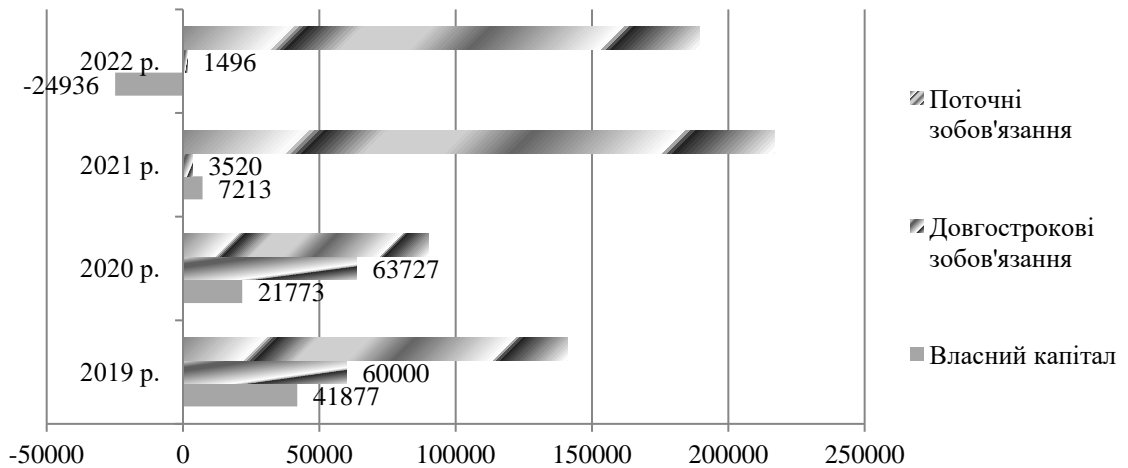

Рисунок 3.2 – Динаміка та структура пасиву за 2019-2022 рр.

Така стрімка від'ємна динаміка засвідчує, що у підприємства відсутні власні кошти для формування необоротних і оборотних активів та воно не може покривати за рахунок власних коштів свої зобов'язання належною мірою.

Проведений аналіз позикових коштів свідчить про суттєве зменшення суми довгострокових зобов'язань підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» і по вартості, і по питомій вазі до валюти балансу, що становив 60000 тис. грн в 2019 р., а в у 2022 р. – 1496 тис. грн.

Середній темп зменшення склав 48,59%. Загалом, настільки суттєве зменшення обсягу довгострокових зобов'язань в загальній сумі позикових коштів є негативним, оскільки перевага поточних зобов'язань посилює ймовірність втрати підприємством фінансової стійкості.

Проведені результати аналізу також засвідчили наявність значних обсягів кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги в 2019-2022 рр. Порівнюючи з 2019 р., у 2022 р. зросли обсяги кредиторської заборгованості до валюти балансу з 47% до 56%, що є наслідком наявності значної заборгованості перед своїми постачальниками та підрядниками, спричиняє затримання оплати. Загалом тенденція зміни загального обсягу поточних зобов'язань повторює динаміку зміни кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги – основної їх складової.

Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття у 2019-2022 рр. на підприємстві відсутні.

Враховуючи наявні тенденції, розглянемо можливість формування оптимальної структури балансу АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК».

З метою отримання оптимальної структури балансу шляхом поліпшення показників фінансової стійкості була обрана модель, що передбачає оптимізацію балансу через коригування деяких статей балансу на основі рекомендованих значень фінансових показників. Подальший аналіз можна представити у вигляді ряду етапів [56].

Перший етап, передбачає формування укрупнених статей та розкладу їх на великі групи. Активи включають необоротні та оборотні активи, що зумовлює їх ступінь ліквідності.

Пасиви підприємства повинні складатися з власного та залученого капіталу, в свою чергу, залучений капітал поділяється на довгострокові та поточні зобов'язання (табл. 3.2).

Таблиця 3.2 – Укрупнена структура балансу за 2022 р., тис. грн.

Активи	Значення	Пасиви	Значення
Необоротні активи	124294	Власний капітал	-24936
Оборотні активи, в т.ч.:	41796	Залучений капітал, в т.ч.:	191026
запаси	25756	Довгострокові кредити та займи	1496
дебіторська заборгованість	14005	Поточні зобов'язання, у тому числі:	189530
у тому числі видані аванси	1576	заборгованість перед постачальниками	93241
Інші оборотні активи	1755	заборгованість з оплати праці, податків та дивідендів	4260
грошові кошти	280	інші поточні забезпечення та зобов'язання	92029
Баланс	166090	Баланс	166090

Після формування укрупненого балансу АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» порівняємо фактичні значення відібраних показників платоспроможності до нормативних значень.

Таблиця 3.3 – Порівняльний аналіз показників платоспроможності балансу підприємства у 2022 р.

Назва показника	Формула для розрахунку	Значення	
		Нормативне	Фактичне
Коефіцієнт поточної ліквідності	ОА / ПЗ	> 1	0,22
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	ГК / ПЗ	0,2–0,35	0,001
Коефіцієнт забезпечення власними коштами	(ВК-НА) / ОА	> 0,2	-3,57
Коефіцієнт автономії	ВК / ВБ	0,5–1	-0,15
Коефіцієнт забезпеченості запасами з власних джерел	(ОА-ПЗ) / З	> 1	-5,73
Коефіцієнт структури капіталу	ВК / ЗК	> 0,5	-0,15
Коефіцієнт фінансової залежності	ЗК / ВК	< 1	-7,66

Всі вищенаведені фактичні показники АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» не відповідають нормативним значенням. Відповідно, структура балансу підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» у 2022 р. (як і попередніх роках) є незадовільною, що свідчить про необхідність поліпшення значень цих показників.

Коригуванню буде підлягати поточна діяльність, тобто, ті структурні елементи, що входять до робочого капіталу підприємства. Це передусім оборотні активи та власний капітал. Саме до цих структурних розділів вноситься невід’ємна сума коригування X ($X > 0$). Щодо інших розділів то підсумкові значення змінюватися не будуть. Баланс після коригування матиме наступний вигляд (табл. 3.4).

Таблиця 3.4 – Баланс підприємства після перетворень

Активи	Пасиви
НА	ВК + X
ОА + X, в т.ч.:	ЗК, в т.ч.:
З	ДЗ
ГК + X	ПЗ
	ВБ + X

Наступним кроком щодо оптимізації структури є побудова системи обмежень для перетвореного балансу відповідно до початкових даних, а також рекомендованих нормативних значень (табл. 3.5).

Таблиця 3.5 – Система показників фінансової стійкості та ліквідності

Показники	Нерівність	Розраховані значення
Коефіцієнт поточної ліквідності	$OA + X > 1 \times ПЗ$	$X > 147734$
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$ГК + X > 0,2 \times ПЗ$	$X > 37626$
Коефіцієнт забезпечення власними коштами	$ВК + X - НА > 0,2 \times OA$	$X > 157589$
Коефіцієнт автономії	$ВК + X > 0,5 \times (ВБ + X)$	$X > 215962$
Коефіцієнт забезпеченості запасами з власних джерел	$OA + X - ПЗ > 3$	$X > 173490$
Коефіцієнт структури капіталу	$ВК + X > 0,4 \times ЗК$	$X > 101346$
Коефіцієнт фінансової залежності	$ЗК < ВК + X$	$X > 215962$

Вирішивши систему нерівностей відносно X , знаходимо, що найбільше оптимальне значення складає 215962 тис. грн (максимальне значення за коефіцієнтом автономії). Підвищення частки власного капіталу дозволить підвищити рівень фінансової незалежності та відповідно фінансової стійкості підприємства.

Фактично на цю суму потрібно АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» скоригувати розділи балансу «Оборотні активи» та «Власний капітал» та цю суму підприємство повинне залучити кошти для оптимізації структури балансу.

Враховуючи, що підприємство має значні проблеми в структурі балансу, а саме від'ємне значення власного капіталу у 2022 р., за основу для коригування візьмемо 0,5 від значення для розрахунку коефіцієнт структури капіталу (101346 тис. грн \times 0,5 = 50673 тис. грн), який характеризує ступінь захищеності інтересів кредиторів та інвесторів та відображає здатність підприємства погашати довгострокову заборгованість.

Відповідно збільшення статей балансу підприємства буде відбуватися на рівні 50673 тис. грн

Обсяги дебіторської заборгованості підприємства за продукцію та послуги будуть представлені середнім значенням за аналізований період – 25764 тис. грн. (27645 тис. грн+ 38299 тис. грн+11347 тис. грн).

Інші статті оборотних активів залишимо на рівні 2022 р. Одержані дані наведено в табл. 3.6.

Таблиця 3.6 – Початковий та оптимізований баланс, тис. грн.

Активи	Початковий баланс (2022 р.)	Баланс після оптимізації	Пасиви	Початковий баланс (2022 р.)	Баланс після оптимізації
Необоротні активи	124294	124294	Власний капітал	-24936	25737
Оборотні активи, з них:	41796	92469	Залучений капітал:	191026	191026
запаси	25756	44654	Довгострокові зобов'язання	1496	1496
дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	11347	25764	Поточні зобов'язання	189530	189530
грошові кошти та їх еквіваленти	280	17638			
Валюта балансу	166090	216763	Валюта балансу	166090	216763

На рис. 3.3 представлені зміни, що відбулися в структурі активу та пасиву в результаті проведеного коригування.

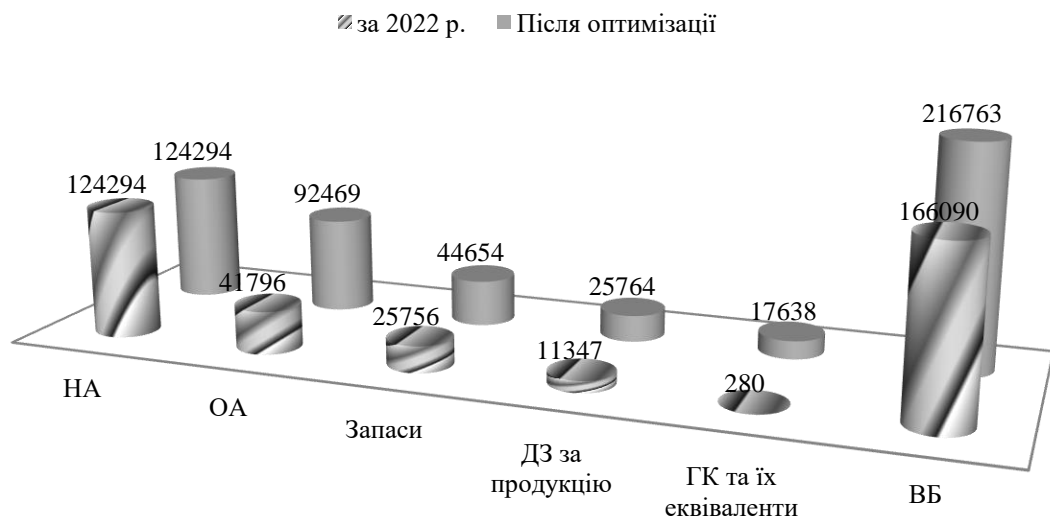

Рисунок 3.3 – Показники структури балансу підприємства за 2022 р. та за умови оптимізації, тис. грн

В активі збільшилась частка оборотних активів з 25,16% до 42,66% поряд із зменшенням необоротних активів з 74,84% до 57,34%.

У структурі пасивів збільшилась частка власного капіталу та зменшилась

питома вага залученого капіталу, таким чином підвищуючи коефіцієнт фінансової незалежності.

Для підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» одним із першочергових антикризових заходів, в умовах збиткової діяльності, є збільшення статутного капіталу.

Довгострокові зобов'язання зменшилися з 0,9% до 0,69%. Поточні зобов'язання також скоротилися з 114,11% до 87,43%.

Наступним кроком є розрахунок показників фінансової стійкості та платоспроможності (табл. 3.7) згідно початкового та скоригованого балансу, після чого порівнюємо та зробимо остаточні висновки.

Слід зазначити, що оптимізація структури балансу АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» призвела до покращення показників фінансової стійкості та платоспроможності, але при цьому вони ще не відповідають оптимальним значенням.

Таблиця 3.7 – Показники фінансової стійкості підприємства до та після оптимізації

Назва показника	Нормативне значення	До оптимізації	Після оптимізації
Коефіцієнт поточної ліквідності	> 1	0,22	0,49
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2-0,35	0,001	0,1
Коефіцієнт забезпечення власними коштами	> 0,2	-3,57	-1,07
Коефіцієнт автономії	0,5-1	-0,15	0,15
Коефіцієнт забезпеченості запасами з власних джерел	> 1	-5,73	-3,76
Коефіцієнт структури капіталу	> 0,5	-0,15	0,13
Коефіцієнт фінансової залежності	< 1	-6,66	8,42

Зрозуміло, що забезпечити оптимальну структуру балансу доволі складно в умовах війни та з урахуванням накопичених проблем щодо ефективності управління ресурсами підприємства.

Коефіцієнтний аналіз, доводить, що запропоновані зміни позитивно вплинули в сторону збільшення коефіцієнтів фінансової стійкості. Рівень

платоспроможності підприємства, як і рівень фінансової стійкості має тенденцію до зростання.

Отже, в цілому можна відзначити, що запропонована модель є дієвою та надає можливість поліпшити фінансовий стан та показники фінансової стійкості підприємства.

Запропонована методика має свої переваги, включаючи простоту та зрозумілість при розрахунках, комплексний підхід, універсальність та легкість впровадження. Це доводить, що створення ефективної моделі оптимізації структурних складових балансу може значно покращити показники фінансової стійкості та платоспроможності підприємства.

Для реалізації наведених пропозицій необхідно здійснити збільшення частки грошових коштів в складі оборотних активів та власного капіталу на суму, що була отримана в процесі оптимізації. Необхідна сума може бути одержана за допомогою наступних пропозицій:

- робота з проблемною дебіторською заборгованістю шляхом розробки системи штрафів та санкцій, застосування факторингу;
- збільшення акціонерного капіталу власниками підприємства або проведення додаткової емісії акцій;
- прискорене повернення виданих авансів;
- залучення більш «дешевих» та довгострокових кредитних ресурсів;
- участь у державних цільових програмах.

Підприємство АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» працює на ринку промислового та житлового будівництва. Відбудова зруйнованих житлових та нежитлових об'єктів потребуватиме окрім значних фінансових ресурсів й величезну кількість сучасних матеріалів загально-будівельного значення. Попит на продукцію АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» буде лише зростати, відповідно керівництву підприємства необхідно вже зараз сприяти нарощуванню усіх видів ресурсів для подальшого їх використання щодо збільшення масштабів діяльності.

3.2 Формування на підприємстві стратегії управління фінансовим потенціалом

Економіка України зараз перебуває в складному стані: військові дії, економічна нестабільність та невизначеність, вимагають удосконалення підходів до управління фінансовим потенціалом підприємств.

Відповідно, підприємства змушені адекватно реагувати на всі зазначені зміни та умови, що в першу чергу передбачає збільшення обсягів виробництва, раціонального використання людських, виробничих, матеріальних та фінансових ресурсів, а також забезпечувати динамічність власного фінансового потенціалу.

Науковці наголошують, що комплексне управління фінансовим потенціалом підприємства є одним з важливих факторів, що забезпечують його результативність. На практиці, ступінь фінансової потенціалу великою мірою визначає неперервність та результативність відтворювального процесу підприємства [57-58].

Сучасні умови господарювання промислових підприємств змушені адекватно реагувати на усі зміни. У зв'язку з цим необхідно нарощувати обсяги виробництва, раціонально використовувати людські, виробничі та матеріальні ресурси, враховуючи нові суспільні потреби та їх основні чинники, а також забезпечувати динамічність власного фінансового потенціалу

Слід зазначити, що процес управління фінансовим потенціалом підприємства передбачає не лише управління фінансовим станом, а й економічним, оскільки в його основі лежить зіставлення власного капіталу з не фінансовими активами.

До складових формування стратегії управління фінансовим потенціалом слід віднести: високу конкурентоспроможність, платоспроможність, фінансова стабільність та стійкість, прибутковість та інвестиційна привабливість [52].

Неодмінною умовою забезпечення формування фінансового потенціалу для АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» є його фінансова стратегія, що займає ключове

місце у системі корпоративного управління підприємством.

Наявність збалансованості корпоративних інтересів у системі стратегії забезпечення фінансового потенціалу в цілому та між його важливими складовими зокрема і є головною запорукою успіху АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК». Таким чином виникає необхідність обґрунтувати процеси формування стратегії зростання фінансового потенціалу.

Стратегії управління фінансовим потенціалом підприємства становить систему управління, що містить в собі визначені довгострокові фінансові цілі, технології (інструменти досягнення), ресурси для забезпечення її дієздатності і адаптації до змін умов зовнішнього і внутрішнього середовищ [59].

Стратегії управління фінансовим потенціалом АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК», як одна із базових стратегій, повинна являти собою складову загальної стратегії підприємства і відповідати їй за метою і завданнями.

Стратегії управління фінансовим потенціалом підприємства, як частина фінансової стратегії, це доволі гнучка та узагальнена система фінансового розвитку підприємства, яка в першу чергу повинна бути направлена на реалізацію стратегії підприємства в цілому та раціонального формування та використання фінансових ресурсів зокрема [60- 61].

Процес управління фінансовим потенціалом спрямований на перспективне вирішення пріоритетних економічних завдань і є надзвичайно важливим напрямом розвитку підприємства. Ефективне управління фінансовим потенціалом АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» забезпечить зростання його конкурентоспроможності.

При розробці стратегії управління фінансовим потенціалом необхідно враховувати значну кількість чинників, при цьому в першу чергу повинні бути враховані наступні [62-65]:

- поточний стан галузі і позиція в ній підприємства;
- ключові цілі і місія підприємства;
- інтереси і відношення вищого керівництва до вибору (перегляду) стратегії;

- наявність і стан фінансових ресурсів;
- рівень трудових ресурсів (кваліфікація працівників, досвід роботи тощо);
- зобов'язання по діючих стратегіях;
- ступінь залежності від впливу зовнішнього середовища;
- часовий чинник (часові межі вибору і реалізації стратегії).

Фінансовий потенціал підприємства, з одного боку, можна розглядати як системне обмеження для ґрунтового вибору оптимального варіанту фінансової стратегії підприємства, а з іншого, як систему, яка підпорядковується вимогам пошуку додаткових ресурсних резервів, що забезпечують стратегічний підхід до планування розвитку підприємства.

Отже, за змістом процес ресурсного забезпечення стійкого фінансового розвитку підприємства і відповідно фінансового потенціалу, в стратегічному аспекті розвитку є організаційно-економічним підґрунтям для досягнення збалансованості та узгодженості різних етапів створення доданої вартості [66-68]:

- організація постачання ресурсів – оцінювання та відбір джерел постачання, формування стабільних та взаємовигідних відносин із власниками ресурсів, узгодження руху потоків належно до стратегії розвитку підприємства, а також щодо зміни ситуації на ресурсних ринках;

- процес виробництва – раціональне розміщення, розподіл та використання ресурсів за умов прискорення обігу оборотних активів підприємства; підвищення ефективності функціонування у цілому та споживання ресурсів зокрема, що передбачає врахування технологічної складової, економічної доцільності, екологічної безпеки, та інших параметрів;

- процес споживання – дотримання усіх вимог щодо ринкових і споживчих якостей та інших характерних ознак продукції; сприяння встановленню тривалих та інтегрованих зв'язків з покупцями.

Крім того, слід враховувати усю складність та багатоаспектність зв'язків між різними управлінськими рішеннями щодо визначення та реалізації резервів

підвищення фінансового потенціалу підприємства на стратегічному та поточному рівнях. При цьому, в межах фінансового забезпечення стратегічних планів, необхідно керуватися принципом врахування збалансованості поточних і перспективних цілей і методів підприємства.

Отже, враховуючи різноманітність функцій і завдань, формування ресурсного забезпечення для управління фінансовим потенціалом підприємства повинно розглядатися як стратегічний процес, який визначається змістом регулювання руху та оптимізації розподілу ресурсів, а також враховує прийняття рішень, спрямованих на реалізацію та досягнення зазначених цілей та пріоритетів у поточній діяльності підприємства (рис. 3.4).

Рисунок 3.4 – Складові процесу ресурсного забезпечення стратегії управління фінансовим потенціалом [68]

Ефективне формування ресурсного забезпечення в системі управління фінансовим потенціалом підприємства є відображення того, наскільки повно і адекватно функціонує комплекс управлінських процедур, який використовується на підприємстві для організації та регулювання руху ресурсних потоків (табл. 3.8).

Система ресурсного забезпечення стратегії управління фінансовим потенціалом підприємства в контексті виконання вимог до оптимізації розподілу ресурсних потоків являє собою важливу складову суб'єкта стратегічного управління підприємством.

Таблиця 3.8 – Характеристика ресурсного забезпечення стратегії управління фінансовим потенціалом підприємства [68-70]

Параметри	Складові елементи
Об'єкт управлінського регулювання	Структурування та динамічний розподіл ресурсних потоків підприємства
	Процеси формування та використання фінансового потенціалу підприємства
Суб'єкти (особи, які приймають рішення)	Керівництво та власники підприємства (стратегічний рівень управління)
	Керівники та провідні фахівці функціональних підрозділів підприємства (поточний рівень управління)
Аналітичний інструментарій	Функціонально-вартісний аналіз
	Стратегічний аналіз сильних та слабких сторін підприємства, можливостей та загроз (SWOT-аналіз)
	Кореляційно-регресійний аналіз функціональних та технологічних залежностей в сферах постачання та використання ресурсів
	Облік та аналіз витрат за процесами (ABC-аналіз)
	Бюджетний метод управління за змінною собівартістю (директ-костинг)
	Метод нормування та стандартизації витрат праці
	Метод аналізу та пошук варіантів оптимізації розподілу та використання ресурсів підприємства відповідно до положень стратегії
Методичне забезпечення прийняття рішень	Адаптивне планування (метод диференційованого агрегатного планування збалансованих за ресурсами програм в розрізі проектів та підрозділів)
	Уніфіковане функціональне моделювання (UML)
	Аналітичні розрахунки та підсумкові аналітичні звіти
	Бюджетний метод управління за змінною собівартістю (директ-костинг)
	Метод нормування та стандартизації витрат праці
	Метод аналізу щодо варіантів оптимізації розподілу та використання ресурсів відповідно до положень стратегії

Система ресурсного забезпечення стратегії управління фінансовим потенціалом підприємства в контексті виконання вимог до оптимізації розподілу ресурсних потоків являє собою важливу складову суб'єкта стратегічного управління підприємством. Зазначена система має розглядатися як упорядкована сукупність зв'язків між функціональними підсистемами, діяльність яких націлена на підтримку можливості гнучкого та економічно обґрунтованого реагування на зміни в стані ресурсних джерел і параметрах використання цих ресурсів.

Реалізація представленого підходу щодо організації системи ресурсного забезпечення стратегії управління фінансовим потенціалом підприємства дозволяє не тільки виявити проблемні місця, які потребують реалізації заходів щодо удосконалення процесу управління, але й встановити наявність можливих резервів підвищення стійкості фінансового розвитку підприємства, та фінансового потенціалу відповідно.

Проте, необхідно враховувати, що впровадження ефективної системи моніторингу та контролю процесів формування потрібного ресурсного потенціалу є обов'язковою передумовою для вирішення вказаних завдань.

Запропонована система управління фінансовим потенціалом підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» враховує взаємозв'язки, взаємообумовленість і взаємовплив між загальною системою стратегічного управління та її складовою – фінансовим потенціалом, що дозволяє більш обґрунтовано розробляти практичні рекомендації щодо напрямів фінансового розвитку підприємств із врахуванням стратегічних можливостей.

Висновки до третього розділу

За результатами проведеного аналізу та оцінювання фінансового стану підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» було визначено, що підприємство має суттєві проблеми в частині формування та використання капіталу. Незадовільна структура балансу, збиткова діяльність, призвела до погіршення фінансових

показників діяльності, а повномасштабні військові дії 2022 р. лише погіршили фінансовий стан підприємства.

Вирішивши систему нерівностей було визначено, що середнє значення для оптимізації балансу складає 50673 тис. грн, тобто, на цю суму було скориговано розділи балансу «Оборотні активи» та «Власний капітал» та на цю суму підприємство АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» повинне залучити кошти для поліпшення структури балансу.

Коефіцієнтний аналіз, після оптимізації структури балансу дав можливість зрозуміти, що запропоновані зміни позитивно вплинули в сторону збільшення коефіцієнтів фінансової стійкості. Рівень платоспроможності підприємства, як і рівень фінансової стійкості має тенденцію до зростання.

Зрозуміло, що забезпечити оптимальну структуру балансу підприємству доволі складно в умовах війни та з урахуванням накопичених проблем щодо ефективності управління ресурсами підприємства. Але, впровадження заходів щодо вдосконалення структури майна та капіталу шляхом формування його оптимальної структури має на меті досягнення певних цілей: досягнення прибутковості; мінімізація ризиків; підвищення рівня фінансової стійкості та платоспроможності, прискорення оборотності капіталу.

Стратегії управління фінансовим потенціалом підприємства в контексті виконання вимог до оптимізації розподілу ресурсних потоків являє собою важливу складову стратегічного управління підприємством підприємство.

Як одна із базових стратегій, стратегії управління фінансовим потенціалом АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК», повинна являти собою складову загальної стратегії підприємства і відповідати їй за метою і завданнями.

Представлений підхід щодо організації системи забезпечення стратегії управління фінансовим потенціалом підприємства дозволить не тільки виявити проблемні питання, які потребують реалізації заходів щодо удосконалення процесу управління, але й встановити наявність можливих резервів підвищення стійкості фінансового розвитку підприємства.

ВИСНОВКИ

За результатами дослідження визначено, що потенціал підприємства характеризує вся сукупність показників і чинників, що визначають його можливості, кошти, запаси, ресурси, виробничі резерви, які можуть бути використані в господарській діяльності для досягнення поставленої мети.

Фінансовий потенціал підприємства є важливою характеристикою стану підприємства, оскільки пов'язаний зі ступенем залежності від кредиторів, інвесторів та в цілому характеризує ефективність управління фінансовими ресурсам.

Доведено, що потенціал підприємства є багатовимірним утворенням, структура якого базується на трьох групах чинників, які фактично охоплюють весь спектр діяльності підприємства:

- функціональні, що визначають функціональну діяльність підприємства;
- організаційні, що визначають спосіб управління цією діяльністю;
- ресурсні, характеризують потребу у ресурсах необхідних для формування системи організації діяльності та забезпечення конкурентних переваг.

Фактори формування і використання фінансового потенціалу слід розглядати в єдності з формуванням і використанням фінансових ресурсів.

Сталий розвиток підприємства досягається шляхом формування ефективної системи управління фінансовим потенціалом підприємства, що є сукупністю фінансових можливостей, які використовують у виробничо-господарській діяльності завдяки наявним фінансовим ресурсам.

Потужність підприємства, фінансова стійкість та рентабельність його діяльності залежать від наявності достатнього рівня фінансового потенціалу, ефективності його використання та можливостей щодо збільшення. Відповідно питання управління фінансовим потенціалом підприємств є актуальним як для науковців так і для господарюючих суб'єктів, а його вирішення є особливо

суттєвим в умовах війни при розробці економічних інструментів впливу на фінансову діяльність підприємств.

Завдання фінансового потенціалу полягає в тому, щоб створити на підприємстві усі умови для досягнення необхідної переваги перед конкурентами шляхом найбільш ефективного його використання та забезпечити збільшення цього потенціалу більш високими темпами, ніж збільшується потенціал у основних конкурентів.

Оцінювання існуючого фінансового потенціалу підприємства має ґрунтуватися на показниках його майнового стану, фінансової стійкості, ділової активності, рентабельності, ліквідності та платоспроможності.

Управління фінансовим потенціалом підприємства розглядається як комплекс взаємопов'язаних заходів та управлінських рішень, убудованих у загальну систему управління підприємством для забезпечення ефективного його функціонування при стабільному прирості капіталу, досягненні раціоналізації та оптимізації структури активів, джерел їх фінансування.

Фінансово успішними є підприємства із відповідним рівнем фінансового потенціалу, що дозволяє їм здійснювати аналіз внутрішніх і зовнішніх загроз.

За результатами оцінювання рівня фінансового потенціалу підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» за період 2020-2022 рр. можна зробити наступні висновки.

Підприємство є одним з найбільших виробників залізобетонних конструкцій на ринку промислового та житлового будівництва регіону. Протягом аналізованого періоду, який охоплює період повномасштабного вторгнення росії на територію України, підприємство змушене було суттєво зменшити масштаби своєї діяльності та кількість персоналу.

Формування відповідного рівня фінансового потенціалу передбачає наявність оптимальної структури фінансових ресурсів та максимально ефективного їх використання. Протягом аналізованого періоду структура капіталу АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» була незадовільною: у 2020 р. власний капітал становив 12,41% у структурі пасивів підприємства, у 2021 р. –3,17%, а у

2022 р. підприємство взагалі мало від'ємне значення власного капіталу -15,01. Щодо зобов'язань, то вони протягом аналізованого періоду були представлені поточними позиками по поворотній фінансовій допомозі та кредиторською заборгованістю за товари, роботи та послуги. Відсутність достатнього рівня власного капіталу, короткострокових та довгострокових позик банку суттєво погіршила фінансову стійкість підприємства, яка за результатами аналізу є кризовою. При цьому, слід зазначити, що низька фінансова стійкість, яку демонструє підприємство, провокує виникнення проблем у частині платоспроможності.

Показники ліквідності та платоспроможності підприємства не відповідали нормативним значенням при цьому демонструючи негативну динаміку. Негативна динаміка і за показниками ділової активності. Від'ємне значення тривалості фінансового циклу АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» – 15,7, 18,5 та 91,0 відповідно є свідченням того, що підприємство в середньому отримує від клієнтів гроші раніше, ніж здійснює платежі своїм кредиторам, фактично підприємство «живе у борг».

Нарощення обсягів виробництва паралельно зі збільшенням виробничих потужностей у 2021 р. (необоротні активи зросли на 33,91%, виробничі запаси на 31,43%) призвело до збільшення доходів підприємства від реалізації товарів та надання послуг, при цьому перевищення темпів зростання собівартості продукції порівняно з доходами 52,59 % та 63,20% відповідно, фактично забезпечило рівень валового прибутку на рівні 2020 р. Якщо валовий прибуток у 2020 р. становив 82601 тис. грн то у 2021 р. – 83120 тис. грн.

Витрати АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» на 1 грн виробленої продукції протягом аналізованого періоду збільшувалися з 1,05 у 2020 р. до 1,16 грн у 2022 р.

Незадовільна структура балансу, збиткова діяльність, призвела до погіршення фінансових показників діяльності, а повномасштабні військові дії 2022 р. лише погіршили фінансовий стан підприємства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК».

Вирішивши систему нерівностей було визначено, що середнє значення для оптимізації балансу складає 50673 тис. грн, тобто, на цю суму було скориговано розділи балансу «Оборотні активи» та «Власний капітал» та на цю суму підприємство АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» повинне залучити кошти для поліпшення структури балансу.

Коефіцієнтний аналіз, після оптимізації структури балансу дав можливість зрозуміти, що запропоновані зміни позитивно вплинули в сторону збільшення коефіцієнтів фінансової стійкості. Рівень платоспроможності підприємства, як і рівень фінансової стійкості має тенденцію до зростання.

Зрозуміло, що забезпечити оптимальну структуру балансу підприємству доволі складно в умовах війни та з урахуванням накопичених проблем щодо ефективності управління ресурсами підприємства. Але, впровадження заходів щодо вдосконалення структури майна та капіталу шляхом формування його оптимальної структури має на меті досягнення певних цілей: досягнення прибутковості; мінімізація ризиків; підвищення рівня фінансової стійкості та платоспроможності, прискорення оборотності капіталу.

Стратегії управління фінансовим потенціалом підприємства в контексті виконання вимог до оптимізації розподілу ресурсних потоків являє собою важливу складову суб'єкта стратегічного управління підприємством.

Як одна із базових стратегій, стратегії управління фінансовим потенціалом АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК», повинна являти собою складову загальної стратегії підприємства і відповідати їй за метою і завданнями.

Представлений підхід щодо організації системи забезпечення стратегії управління фінансовим потенціалом підприємства дозволить не тільки виявити проблемні питання, які потребують реалізації заходів щодо удосконалення процесу управління, але й встановити наявність можливих резервів підвищення стійкості фінансового розвитку підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Українські підприємства у 2022 році скоротили до податковий прибуток у 12,6 рази – Держстат. URL : <https://mind.ua/news/20262363-ukrayinski-pidприємstva-u-2022-roci-skorotili-dopodatkovij-pributok-u-126-raza-derzhstat>.
2. Блащак Б. Я. Фінансовий потенціал у структурі потенціалу підприємства. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського*. 2019. №3. С. 74-78.
3. Житар М. О., Ярова Л. С. Елементи механізму підвищення ефективності фінансового потенціалу підприємства. *Бізнес Інформ*. 2020. №11. с. 347-355.
4. Бова В. Л., Хринюк О. С. Сутність фінансового потенціалу підприємства. *Актуальні проблеми економіки та управління*. 2017. №11. URL : <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/22586>.
5. Громова А. Є. Фінансовий потенціал, як основа формування прибутку підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2017. Вип. 5. С. 75-78.
6. Дзюбенко О. М. Підходи до дефініції поняття «фінансовий потенціал» як об'єкту економічного аналізу. *Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки*. 2017. №4. С. 18-24.
7. Забедюк М. С. Формування складових фінансового потенціалу підприємства. *Економічний форум*. 2022. Вип. 1(4). С.17–18. URL : http://e-forum.lntu.edu.ua/index.php/ekonomichnyu_forum/article/view/366/351.
8. Дараган А. В., Геворкян А. Ю. Формування складників фінансового потенціалу підприємства. *Економічний простір*. 2021. №167. С. 55-58.
9. Куліш Г. П., Чепка В. В. Фінансовий потенціал підприємства та його роль в умовах нестабільності економіки. *Статистика України*. 2017. №1. С. 29-35.
10. Костирко Л. А., Серета О. О. Фінансовий потенціал як об'єкт фінансового регулювання розвитку суб'єктів господарювання. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2019. № 1. С. 149-157.
11. Нагорнюк О. В. Щодо сутності фінансового потенціалу підприємства.

Бізнес Інформ. 2017. №10. С. 37-43.

12. Квасницька Р. С., Тарасюк М. В. Структуризація потенціалу підприємств. *Вісник КНТЕУ*. 2017. №1. С. 73-82.

13. Завідна Л. Д. Фінансовий потенціал підприємств готельного господарства. *Економіка та управління підприємствами*. 2020. №55 С. 75-80.

14. Вольська В.В. Управління потенціалом підприємства: навч. посіб. Житомир: Полісся, 2012. 172 с.

15. Ареф`єва О. В., Андрієнко М. М., Кравченко О. Р. Економічні аспекти механізму управління фінансовим потенціалом підприємства. *Економіка та управління підприємствами*. 2018. №35 с. 47-52.

16. Індус К. П., Рябець М. Ф., Гарагонич В. Г. Окремі аспекти формування фінансового потенціалу підприємства. *Фінансові дослідження*. 2017. №1. С. 174-179.

17. Гудзь Ю. Ф. Фінансовий потенціал переробних підприємств АПК та методи оцінки. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2015. №11. С. 89-93.

18. Блащак Б. Я. Удосконалення системи управління фінансовим потенціалом підприємств: дис. к.е.н. 08.00.04. Тернопіль. 2019. 209 с.

19. Ляхович Л. А. Фінансовий потенціал підприємства: сутність та управління. *Інфраструктура ринку*. 2018. Вип. 22. С. 92-98.

20. Бондар О. А., Куліков П. М., Шкуропат О. Г. Оцінка фінансового потенціалу підприємства. *Економічний вісник*. 2017. №4. С.161-165.

21. Дзюбенко О. М. Властивості фінансового потенціалу як об'єкта економічного аналізу. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2017. №3. С. 43-54.

22. Гнатенко Є. П. Фінансовий аналіз: навч. посіб.: 2019. 320 с.

23. Мних Є. В. Фінансовий аналіз : підручник. Київ: КНТУ, 2018. 536 с.

24. Чемчикаленко Р. А. Особливості оцінки та аналізу фінансової стійкості підприємства. *Гроші, фінанси і кредит*. 2019. Вип. 32. С.379-385.

25. Самойлова Т. А. Аналіз ефективності використання власного і

позикового капіталу підприємства. Збірник наукових праць. Вінницький національний аграрний університет. 2012. Вип. 3 (69). С. 173-178.

26. Приб К. А. Діагностика в системі управління: навчальний посібник. Ін-т підгот. кадрів держ. служби зайнятості України. Київ: ЦУЛ, 2016. 431 с.

27. Домбровська С. О., Лапіна І. С. Структура капіталу підприємства: сучасні проблеми та парадигма розвитку: монографія. Харків: «Діса плюс», 2020. 256 с.

28. Данилюк М. О. Оцінювання ділової активності підприємства на стадіях його життєвого циклу. *Економічний аналіз*. 2018. Т. 28(2). С. 119-126.

29. Данилова Є. М., Тредіт В. Є. Аналіз ділової активності підприємств. *Економіка та держава*. 2015. №6. С. 95-98.

30. Рудика В. І., Чемчикаленко А. О. Компанієць. Управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2019. Вип. 33. С. 323-238.

31. Бут О. А. Методологія оцінки ліквідності та платоспроможності підприємства. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. 2018. № 3(2). С. 16-18.

32. Карачарова К. А., Наливайко Л. В. Сутність та особливості управління фінансовим станом підприємства. *Економічний аналіз*. 2016. Том 23. С. 126-130.

33. Масюк Ю. В., Резниченко О. В. Теоретико-методичні підходи до оцінювання фінансового стану підходу. *Приазовський економічний вісник*. 2019. Вип. 5 (16). С. 306-311.

34. Bernstein L. A., Wild John J. *Financial Statement Analysis : Theory, Application and Interpretation*. McGraw Hill, 2006. 738 p.

35. Fabozzi F. J. *Financial Management and Analysis*. John Wiley & Sons, Inc., 2008. 1022 p.

36. Піскунов О. Г., Метеленко Н. Г., Лободзинська Т. П. Еволюція підходів до комплексної оцінки фінансового стану підприємства. *Економічний вісник НТУ України «КПІ»* 2015. № 6. С. 80-88.

37. Брюховецька Н. Ю. Модель управління фінансовим потенціалом

підприємства: функціональний підхід. *Бізнес Інформ*. 2019. № 8. С. 129-135.

38. Кавтиш О. П., Чепурний Д. О. Аналіз підходів до управління фінансовим потенціалом підприємств в умовах зростання невизначеності. *Economic Synergy*. 2023 №2. С. 159-176.

39. Марченко В. М., Бондар А. І. Управління фінансовим потенціалом підприємства *Ефективна економіка*. 2018. № 1. URL : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6644>.

40. Маслак О. І. Особливості оцінювання фінансового потенціалу промислового підприємства. *Вісник КрНУ імені Михайла Остроградського*. 2012. Випуск 6 (77). С. 124-129.

41. Кузенко Т. Б., Сабліна Н. В. Методичні підходи до управління фінансовим потенціалом підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. №4. 123–130 с. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ape_2015_4_16

42. Шалигіна І. В. Необхідність проведення оцінки та управління фінансовим потенціалом підприємства. *Економіка і суспільство*. 2018. №15 С. 785-792.

43. Саух І. В. Фінансовий потенціал підприємства: принципи та особливості його формування. *Бізнес Інформ*. 2015. № 1. URL : https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2015-1_0-pages-258_262.pdf

44. Жигалкевич Ж. М., Кам'янська О. В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент». Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2022. 214 с.

45. . Brigham E., Ehrhardt M. *Financial Management: Theory & Practice* 16th Editio. Cengage Learning, 2020. 1186 p.

46. Андрющенко І. Є., Потась С. Г. Методики та інструменти оцінювання фінансового потенціалу підприємства. *Ефективна економіка*. 2020. № 11. URL : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8307>.

47. Гринчуцький В. І., Блащак Б. Я. Теоретичні аспекти формування механізму нарощування фінансового потенціалу підприємств. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. Випуск 3(20). С. 177-182.

48. Сайт Публічного акціонерного товариства АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК». URL : <https://dzzbk.com.ua/>.

49. Звіт про управління АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК» за 2022 рік. URL : <https://dzzbk.com.ua/wp-content/uploads/2023/09/zvit-pro-upravlinnya-za-2022-rik.pdf>

50. Яцух О. О., Захарова Н. Ю. Фінансовий стан підприємства та методика його оцінки. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2018. № 3. С. 173-180.

51. Гріщенко І. В. Оцінка показників фінансової стійкості підприємства. Перспективи розвитку фінансово-економічного простору України : зб. наук. праць. Вінниця, 2020. С. 208-211.

52. Бегун С. Особливості аналізу фінансового стану підприємства в умовах воєнного стану. Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки. 2023. Вип. 4 (32). С. 36-42.

53. Школьник І. О. Структура капіталу підприємства: систематизація теоретичних підходів у контексті фінансової архітектури підприємства. Бізнес Інформ. 2018. № 3. С. 315-322.

54. Терещенко О. О. Управління ризиками структури капіталу корпоративних підприємств. *Фінанси України*. 2019. № 10. С. 89-101.

55. Чемчикаленко Р. А. Оптимізація структури капіталу підприємства. Інфраструктура ринку. 2019. № 34. С. 298-303.

56. Брадул О. М. Оптимальна структура балансу як передумова фінансової стійкості підприємства. Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics». 2018. Вип. №12. URL : <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/12-2018/bradul.pdf>.

57. Курінна О. В. Теоретичні аспекти управління фінансовим потенціалом підприємств. Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія : Економіка. 2014. Вип. 1. С. 161-171

58. Герасимчук З. В., Ковальська Л. Л. Управління потенціалом підприємства: навч. посіб. Луцьк : Волинські Старожитності. 2012. 335 с.

59. Чобіток В. І., Астапова О. В. Розробка стратегії управління фінансовим потенціалом підприємств. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2015. № 49. С. 160-165.

60. Хрущ Н. А., Корпан О. С. Фінансова стратегія в системі корпоративного управління підприємствами. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2013. №3. С. 120-126.

61. Савченко С. М., Никитін В. Г. Сутність та принципи стратегічного управління ефективністю діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. 2021. № 2. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8656>

62. Гужавіна І. В. Фінансова стратегія та її роль в системі управління підприємством. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2019. № 4. С. 85-91.

63. Higgins J.M. Organizational Policy and Strategic Management. Chicago : The Dryden Press, 1983. 237 p.

64. Pearse J.A. Strategic Management / J.A. Pearse, R.B. Robinson. 2nd ed. Homewood III : Richard D.Irwin, 1985. 268 p.

65. Попрозман О. І. Стратегія діяльності підприємства в умовах монополізації ринку. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2020. №1. С. 61-66.

66. Шнаревич О. І. Організаційно-економічне забезпечення управління ресурсним забезпеченням на промисловому підприємстві. *Актуальні проблеми економіки*. 2018. №12. С. 103-111

67. Benton W. C. Supply Chain Focused Manufacturing Planning and Control. Cengage Learning, 2014. 418 p.

68. Шнаревич О. І. Формування ресурсного забезпечення стратегії розвитку підприємства дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04. Дніпро, 2019. 246 с.

69. Плотницька С. І. Ресурсний потенціал підприємства як фактор побудови ефективної стратегії конкурентоспроможності. *Ефективна економіка*. 2015. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4478>

70. Мазур А. О., Кириченко С. О. Методи оцінки ефективного використання ресурсного потенціалу підприємства. *Приазовський економічний вісник*. 2018. №5 (10). С. 239-243

ДОДАТОК А

Додаток 1
до Непідвищеного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Закладні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ДАРНИЦЬКИЙ ЗАВОД ЗБК"	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
Територія	<u>Дарницький р-н м.Київ</u>	за ЄДРІЗУ	2022	01	01
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КАТОПГ ¹	01373298		
Вид економічної діяльності	Виготовлення виробів із бетону для будівництва	за КОПФ ²	UA00000000000210193		
Середня кількість працівників ²	406	за КДЕД	230		
Адреса, телефон	вулиця Борщівська, буд. 11, Дарницький р-н м. Київ, 02093, Україна		23.61		
Одностійковий код ЄДРПОУ	5678988				
Одностійковий код ЄДРПОУ: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого вказуються в гривнях з копійками)					
Складено (зробити позначку "V" у відповідній клітині):					
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку					
за міжнародними стандартами фінансової звітності					

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2021 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код р/х/к	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	123	150
первісна вартість	1001	421	283
накопичена амортизація	1002	298	133
Незавершені капітальні інвестиції	1005	6 771	397
Основні засоби	1010	88 330	127 727
первісна вартість	1011	112 041	162 506
знос	1012	23 711	34 779
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	927	630
Відстрочені податкові активи	1045	1 176	1 431
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквизиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у депозитових банківських резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	97 327	130 335
II. Оборотні активи			
Залиси	1100	33 976	44 654
виробничі запаси	1101	18 217	25 696
незавершене виробництво	1102	5 145	8 461
готова продукція	1103	10 216	10 463
товари	1104	398	34
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити переуступання	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	27 645	38 299
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	7 852	7 669
з бюджетом	1135	473	448
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	408
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	761	504
Поточні фінансові інвестиції	1160	3 500	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 877	5 310
готівка	1166	5	-
рахунки в банках	1167	1 872	5 310
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частки переуступання у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

Продовження ДОДАТКУ А

інших отрокозних резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	1 970	512
Усього за розділом II	1195	78 054	97 396
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	175 381	227 731

Пасив	Код радян	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	21 704	21 704
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	2 294	2 294
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(2 225)	(16 785)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Випускний капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	21 773	7 213
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Повсякденні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	60 000	-
Довгострокові забезпечення	1520	3 727	3 520
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	3 727	3 520
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Прізовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	63 727	3 520
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	67 106	119 047
розрахунками з бюджетом	1620	3 659	5 836
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	199	195
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	10 224	406
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страхового діяльністью	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	3 194	4 763
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховників	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	5 499	86 751
Усього за розділом III	1695	89 881	216 998
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
	1700	-	-
V. Чиста вартість активів вержавності пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	175 381	227 731

Сергійчук

Головний бухгалтер

КОНОТУН РУСЛАН АНАТОЛІЙОВИЧ

Дяченко Юлія Вікторівна

Кодифікатор адміністративно-територіально-громадських одиниць та територій територіально-громадських одиниць.

Визначальність в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Продовження ДОДАТКУ А

до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ДАРНИЦЬКИЙ ЗАВОД ЗБК"	Дата (рік, місяць, число)	2023	01	01
Територія	М.КІЇВ	за ЄДРПОУ	01373298		
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КАТОГП	UA800000000210193		
Вид економічної діяльності	Виготовлення виробів із бетону для будівництва	за КОПФГ	230		
Середня кількість працівників	275	за КВЕД	23.61		
Адреса, телефон	вулиця Бершпільська, буд. 11, М.КІЇВ обл., 02093, Україна		5678988		
Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про окупний дохід) (форма №2), грошові показники якого виводяться в гривнях з копійками)					
Складено (зробити позначку "х" у відповідній клітинці):					
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку					
за міжнародними стандартами фінансової звітності					
V					

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2022 р.

Форма №1 Код за ДКУД 180101

А К Т И В	Код радян	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	150	100
первісна вартість	1001	283	283
накопичена амортизація	1002	133	183
Незвершені інвестиційні активи	1005	397	2 639
Основні засоби	1010	127 727	116 151
первісна вартість	1011	162 506	163 915
знос	1012	34 779	47 764
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомісті	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомісті	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	650	491
Відстрочені податкові активи	1045	1 431	4 913
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені інвестиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованій скарбниці резервних фондів	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	130 335	124 294
II. Оборотні активи			
Зпаси	1100	41 654	25 756
виробничі запаси	1101	25 696	15 537
незвершене виробництво	1102	8 461	3 807
готова продукція	1103	10 463	4 398
товари	1104	34	14
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити переотрачування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцією, товари, роботи, послуги	1125	38 299	11 347
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	7 669	1 576
з бюджетом	1135	448	417
у тому числі з податку на прибуток	1136	408	408
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інші поточні дебіторська заборгованість	1155	504	635
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	5 310	280
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	5 310	280
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка переотрачування у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

Продовження ДОДАТКУ А

інші страхові резерви	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	512	1 755
Усього за розділом II	1195	97 396	41 796
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	227 731	166 090

Пасиви	Код рідкого	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (щайовий) капітал	1400	21 704	21 704
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	2 294	2 294
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(16 785)	(48 934)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вислужений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	7 213	(24 936)
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	3 520	1 496
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	3 520	1 496
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв на можливі виплати	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Презонний фонд	1540	-	-
Резерв на виплату дозвіл-воту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	3 520	1 496
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська зборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товарів, робіт, послуг	1615	119 047	93 241
розрахунками з бюджетом	1620	5 836	2 436
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками за страхування	1625	-	293
розрахунками з оплати праці	1630	195	1 143
Поточна кредиторська зборгованість за озераційними авансами	1635	406	385
Поточна кредиторська зборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська зборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська зборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	4 763	5 241
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	86 751	85 788
Усього за розділом III	1695	216 998	189 530
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного акціонерного Дот	1800	-	-
Баланс	1900	227 731	166 090

Керівник

Головний бухгалтер

КОПОТУН РУСЛАН АНАТОЛІЙОВИЧ

Даченко Юлія Вікторівна

1. Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

2. Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

ДОДАТКУ Б

Підприємство	АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ДАРНИЦЬКИЙ ЗАВОД ЗБК" (найменування)	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ		
			2022	01	01
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за Рік 2021 р.			01373298		
			Форма № 2 Код за ДКУД 1801003		

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	743 923	487 517
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховання	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(660 803)	(404 916)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	83 120	82 601
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	16 657	27 329
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(38 383)	(29 991)
Витрати на збут	2150	(56 402)	(50 141)
Інші операційні витрати	2180	(13 789)	(28 000)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	1 798
збиток	2195	(8 797)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	386	289
Інші доходи	2240	1 109	-
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(7 365)	(10 508)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(148)	(4)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження ДОДАТКУ Б

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	-	-
збиток	2295	(14 815)	(8 425)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	255	739
Прибуток (збиток) від приписаної діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	-	-
збиток	2355	(14 560)	(7 686)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(14 560)	(7 686)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	543 357	373 049
Витрати на оплату праці	2505	106 052	86 197
Відрахування на соціальні заходи	2510	23 089	18 968
Амортизація	2515	12 063	6 834
Інші операційні витрати	2520	84 100	28 000
Разом	2550	768 661	513 048

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	86814408
Коригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	86814408
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	(0,08853)
Коригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	(0,08853)
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	0,10011

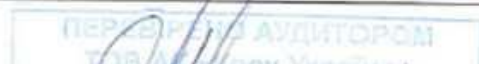
Керівник

Головний бухгалтер

КОПОТУН РУСЛАН АНАТОЛІЙОВИЧ

Дяченко Юлія Вікторівна

Продовження ДОДАТКУ Б

Підприємство	АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ДАРНИЦЬКИЙ ЗАВОД ЗБК" (найменування)	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ		
			2023	01	01
			01373298		
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)					
за Рік 2022 р.					
І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			Форма № 2 Код за ДКУД 1801003		
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року		
1	2	3	4		
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	240 122	743 923		
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-		
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-		
<i>премії, передані у перестраховування</i>	2012	-	-		
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-		
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(225 847)	(660 803)		
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-		
Валовий:					
прибуток	2090	14 275	83 120		
збиток	2095	(-)	(-)		
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-		
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-		
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-		
Інші операційні доходи	2120	15 560	16 657		
у тому числі:	2121	-	-		
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>					
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-		
<i>дохід від використання коштів, звільнених від оподаткування</i>	2123	-	-		
Адміністративні витрати	2130	(19 028)	(38 383)		
Витрати на збут	2150	(14 147)	(56 402)		
Інші операційні витрати	2180	(32 596)	(13 789)		
у тому числі:	2181	-	-		
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>					
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-		
Фінансовий результат від операційної діяльності:					
прибуток	2190	-	-		
збиток	2195	(35 936)	(8 797)		
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-		
Інші фінансові доходи	2220	21	386		
Інші доходи	2240	132	1 109		
у тому числі:	2241	-	-		
<i>дохід від благодійної допомоги</i>					
Фінансові витрати	2250	(453)	(7 365)		
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)		
Інші витрати	2270	(181)	(148)		
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-		

Продовження ДОДАТКУ Б

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	-	-
збиток	2295	(36 417)	(14 815)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	3 482	255
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	-	-
збиток	2355	(32 935)	(14 560)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	815	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	815	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	815	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(32 120)	(14 560)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	185 089	543 357
Витрати на оплату праці	2505	37 785	106 052
Відрахування на соціальні заходи	2510	8 520	23 089
Амортизація	2515	15 326	12 063
Інші операційні витрати	2520	31 568	84 100
Разом	2550	278 288	768 661

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Головний бухгалтер

КОЛОТУН РУСЛАН АНАТОЛІЙОВИЧ

Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти ЗНУ

Я, Бондаренко Наталія Юріївна, студентка 2 курсу, заочної форми навчання, економічного факультету, спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», освітньої програми «Фінанси і кредит», адреса електронної пошти: bondarenkonataliia19@gmail.com.

підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Оцінювання фінансового потенціалу відновлення платоспроможності АТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗЗБК»» що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлений/ознайомлена;

– заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

– згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою Інтернет-системи, а також на архівування роботи в базі даних цієї системи.

Дата _____

Підпис _____

Бондаренко Н.Ю.

ПІБ (студента)

Дата _____

Підпис _____

Кущик А.П.

ПІБ (наукового керівника)